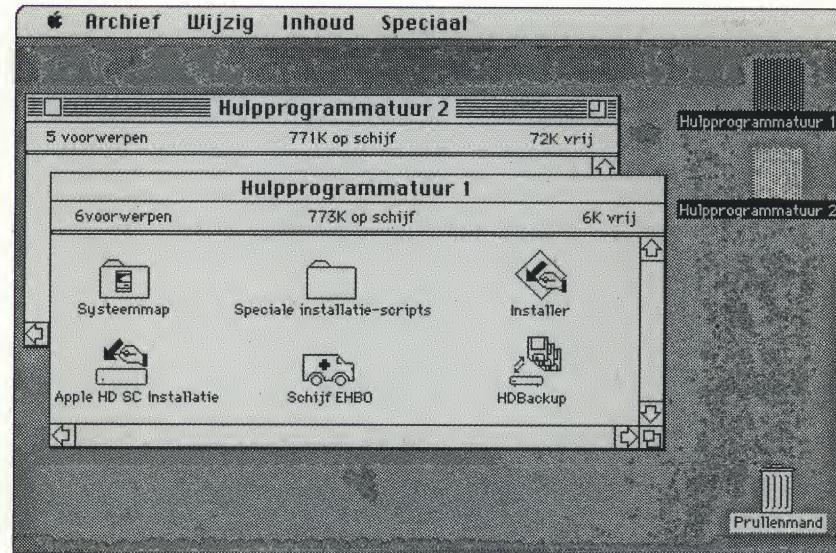

Macintosh® Handleiding Hulpprogrammatuur

GARANTIEBEPALINGEN

Apple Computer B.V. te Zeist ("Apple") garandeert haar hardware produkten tegen fabricage- en/of materiaalfouten gedurende een periode van één jaar vanaf de datum van levering door een officiële Apple dealer aan de koper.

Een beroep op deze garantie kan uitsluitend door de koper worden gedaan, indien hij binnen de garantieperiode van één jaar het hardware produkt bij zijn officiële Apple dealer of bij een Apple POS Service Center heeft afgeleverd, dan wel de garantie heeft geclaimd bij een goedgekeurde on-site service-organisatie.

Deze garantie is slechts van toepassing op een apparaat voor zover de onderdelen ervan als Apple produkten kunnen worden geïdentificeerd, zo met behulp van het woord of beeldmerk van Apple, zoals dat door Apple daarop is aangebracht. Apple zal naar eigen keuze het defecte apparaat of defecte onderdelen daarvan kosteloos repareren of vervangen. Deze garantie is niet van toepassing, indien naar de mening van Apple het hardware-produkt niet meer in goede staat is tengevolge van onoordeelkundig gebruik, misbruik, verkeerd gebruik, verkeerde toepassing, van buiten komend onheil, of als gevolg van verleende service, reparatie of modificatie door anderen dan een Apple POS Service Center c.q. niet door Apple goedgekeurde on-site organisatie.

Deze garantie geldt evenmin, indien enig Apple serienummer is verwijderd of veranderd. Software-media (schijven e.d.) en documentatie vallen binnen deze garantieperiode van één jaar, met uitsluiting van normale slijtage door gebruik.

Mocht het programma defecten vertonen na aankoop, dan zijn alle kosten voor noodzakelijke service, reparatie en correctie voor rekening en risico van de koper, en niet voor Apple, of haar dealers.

Apple geeft geen enkele garantie m.b.t. de software (Systeem- en applicatie-software, ook indien deze in zgn. firmware is opgeslagen) en de kwaliteit, uitvoering, verkoopbaarheid en geschiktheid voor een bepaald doel van die software. Apple software wordt verkocht zonder enige aansprakelijkheid voor enige schade, directe of indirecte, zoals bijvoorbeeld immateriële schade, bedrijfs- of stagnatieschade, voortvloeiende uit of samenhangende met de Apple software te aanvaarden, en de koper vrijwaart Apple terzake alle aanspraken van derden wegens zodanige schade, op welke grond dan ook ontstaan.

In alle gevallen zal de aansprakelijkheid van Apple tegenover de koper **beperkt zijn tot de hoogte van de door de koper voor het produkt betaalde prijs**.

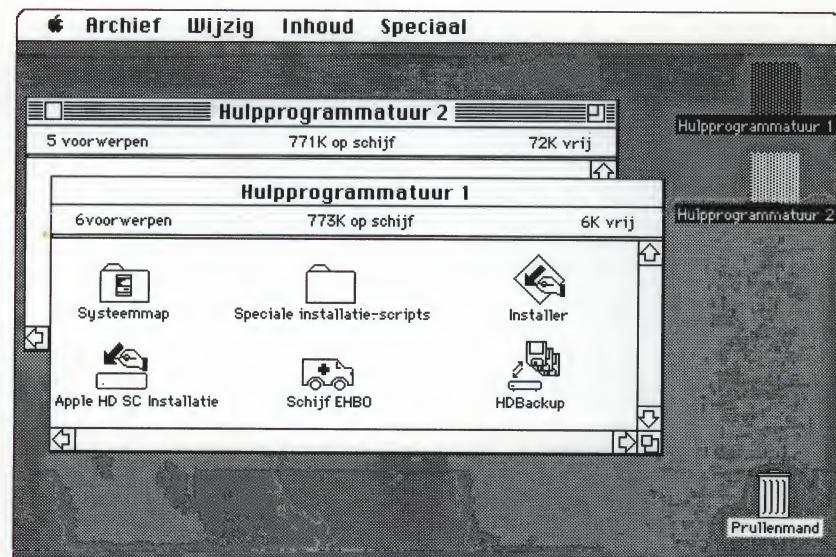
De bovenomschreven garantie is de enige door Apple gegeven garantie tegen fabricage- en materiaalfouten; iedere andere aansprakelijkheid of verdergaande aansprakelijkheid wordt uitgesloten. Meer in het bijzonder sluit Apple nadrukkelijk iedere aansprakelijkheid uit voor gevolgschade en schade aan goederen van de koper of derden alsmede schade aan personen.

Terzake van garantie kan de koper slechts een beroep doen op de hierboven genoemde bepalingen; andere garanties dan de hierboven vermelde (zoals mondeling of schriftelijk) gegeven aanvullende garanties door agenten, personeelsleden of dealers) zijn van geen waarde.

Macintosh® Handleiding

Hulpprogrammatuur

 APPLE COMPUTER, INC.

© Copyright 1988, Apple Computer, Inc., voor al het niet-textuele materiaal, alle tekeningen, afbeeldingen, foto's en programma-code in welke vorm dan ook, met inbegrip van object- en broncode. Alle rechten voorbehouden.

© Apple Computer, Inc., 1988
20525 Mariani Avenue
Cupertino, CA 95014
(408) 996-1010

Apple, het Apple logo, AppleShare, Apple IIgs, A/UX, LaserWriter, Macintosh en ProDOS zijn geregistreerde handelsmerken van Apple Computer, Inc.

CloseView, Schijf-EHBO, HyperCard en MacroMaker zijn handelsmerken van Apple Computer, Inc.

MacDraw, MacPaint en MacWrite zijn handelsmerken van Claris Corporation.

IBM en PC-DOS zijn geregistreerde handelsmerken en DisplayWrite is een handelsmerk van International Business Machines Corporation.

inLARGE is een handelsmerk van Berkeley System Design.

Linotronic is een handelsmerk van Linotype Co.

Microsoft en MS-DOS zijn geregistreerde handelsmerken van Microsoft Corporation.

Multimate is een geregistreerd handelsmerk van Ashton-Tate Corporation.

PostScript is een geregistreerd handelsmerk en Illustrator een handelsmerk van Adobe Systems Incorporated.

UNIX is een geregistreerd handelsmerk van AT&T Information Systems.

Variyper is een geregistreerd handelsmerk en VT600 is een handelsmerk van AM International, Inc.

WordStar is een geregistreerd handelsmerk van MicroPro International Corporation.

ITC Zapf Dingbats is een geregistreerd handelsmerk van International Typeface Corporation.

Oorspronkelijke uitgave in het Engels. Nederlandse bewerking door Rob Buiskool en Informatia.

Inhoud

Afbeeldingen viii

Over deze handleiding xi

De inhoud van elk hoofdstuk xii

Ruggesteuntjes xiv

1 Apple HD SC Installatie 1

Oudere versies van HD SC Installatie 2

Het ID-nummer van de vaste schijf 3

De Hard Disk SC initialiseren 4

Een vaste schijf als opstartschijf gebruiken 6

    De Systeemmap installeren 7

    Zoekvolgorde bij opstarten 8

        Van opstartapparaat veranderen 8

De driver bijwerken 9

Een beschadigde driver vervangen 10

De vaste schijf testen met HD SC Installatie 11

Partities aanmaken 12

    Standaardpartities 12

    Zelf partities aanmaken 15

        Een partitie toevoegen 15

        Een partitie verwijderen 20

    Partities groeperen 21

Een partitie verplaatsen	21
Een partitie beveiligen	22
De partities bekijken	22

2 HD Backup 25

Een reservekopie maken van de vaste schijf	26
Reservekopieën maken van bestanden	27
Algemene reservekopie	28
Gedeeltelijke reservekopie	30
Grote bestanden kopiëren	32
De gekopieerde bestanden terugzetten op de vaste schijf	34
Een enkel bestand terugzetten op de vaste schijf	34
Alle bestanden terugzetten op de vaste schijf	37
Problemen?	38

3 Schijf-EHBO 39

Schijf-EHBO op een schijf installeren	40
Wanneer u Schijf-EHBO nodig hebt	40
Schijf-EHBO gebruiken	42
Een 3.5-inch schijf controleren of herstellen	44

4 L/A Transport 45

Over lettertypen en bureau-accessoires	46
Lettertypen en bureau-accessoires verplaatsen	47

5 Zoek bestand 53

Zoek bestand installeren	54
Bestanden zoeken	55
Informatie op het scherm halen	59
Zoek bestand in de achtergrond laten werken	60
Bestanden openen	61
In de Finder	61
In een programma	62
Zoek bestand verlaten	64

6 MacroMaker 65

- Toepassingen van MacroMaker 66
- MacroMaker installeren en verwijderen 67
  - MacroMaker installeren 67
  - MacroMaker verwijderen 68
- Een macrobestand aanmaken 68
  - Een macro vastleggen 68
  - Een algemene macro aanmaken 72
  - Een aantal speciale scripts 73
- Uw macro's gebruiken 75
  - Een macro oproepen 77
  - Een macro onderbreken 77
- Uw macrobestand controleren en wijzigen 77
  - De macrolijst bekijken 78
  - Een macro controleren 78
  - Een macro wijzigen 78
  - Een macro naar een andere lijst kopiëren of verplaatsen 80
  - Een macro verwijderen 81
- Met andere macrobestanden werken 82
  - Een ander macrobestand aanmaken of openen 82
  - Macro's naar een ander bestand kopiëren of verplaatsen 83
  - Een macrobestand kopiëren of verplaatsen 84
  - Een macrobestand een andere naam geven 84
- MacroMaker uit- en inschakelen 84
  - MacroMaker uitschakelen 84
  - MacroMaker weer inschakelen 84

7 Apple Bestandsuitwisseling 85

- Toepassingen voor Apple Bestandsuitwisseling 87
  - Wat u nodig hebt 88
  - De 'Map Apple Bestandsuitwisseling' 88
  - Convertorbestanden aanschaffen 89
  - Drie manieren om Apple Bestandsuitwisseling te gebruiken 90
- Apple Bestandsuitwisseling gebruiken 90
  - Om te beginnen 91
  - Uw schijven tonen 92
  - Opgeven waar de geconverteerde bestanden moeten worden opgeslagen 94
    - Een bestaande map opgeven 94
    - Een nieuwe doelmap aanmaken 95
  - De te converteren bestanden selecteren 95
  - De benodigde convertors activeren 97

Bestanden converteren	99
Stoppen met Apple Bestandsuitwisseling	101
Wat convertors doen	102

8 Apple Bestandsuitwisseling: geavanceerde mogelijkheden 103

Convertors kiezen	104
Zelf een convertor kiezen	104
Menuvensters	105
Apple Bestandsuitwisseling de convertors laten kiezen	105
Informatie over convertors	106
ABU de bronbestanden laten kiezen	107
Bestanden op uw Macintosh schijf converteren	110
Tussen programma's	110
Als tekst	112
Bestanden converteren tussen MS-DOS en ProDOS	114
Conflicterende bestandsnamen	114
Uw activiteiten registreren	117
Opties instellen	119
De DCA-RFT-convertors	122
DCA-RFT naar MacWrite	122
Weggelaten elementen	122
Gewijzigde elementen	123
MacWrite naar DCA-RFT	124
Weggelaten elementen	125
Gewijzigde elementen	125
Instellingen bewaren en ophalen	126

9 Speciale installatie 127

Een kleine Systeemmap aanmaken	128
Een AppleShare werkstation installeren	129
De Installer gebruiken	129

10 CloseView 131

- CloseView installeren 133
- Het beeld omkaderen 135
- Het scherm vergroten 136
  - De vergrootfunctie in- en uitschakelen 137
  - Het beeld verschuiven 138
  - De sterkte van de vergroting wijzigen 139
- Het scherm negatief maken 140
- Het Regelpaneel 140
- CloseView uitschakelen en inschakelen 146
- CloseView verwijderen 147
- Overzicht van commando's en symbolen 149

Bijlage

Het hiërarchische bestandssysteem 154

- Naar een lager niveau in de hiërarchie gaan 157
- Naar een hoger niveau in de hiërarchie gaan 157
- Naar een andere tak van de bestandsstructuur gaan 158

Woordenlijst 159

Index 162

Zie hoofdstuk 10 voor CloseView

Afbeeldingen

Hoofdstuk 1	Apple HD SC Installatie	1
Afbeelding 1-1	Het dialoogvenster van Apple HD SC Installatie	4
Afbeelding 1-2	Het dialoogvenster voor het aanmaken van partities	13
Afbeelding 1-3	Het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities	16
Afbeelding 1-4	Een nieuwe partitie aanmaken	17
Afbeelding 1-5	Het dialoogvenster voor het kiezen van een partitietype	18
Afbeelding 1-6	Het venster 'Details' met een geselecteerde partitie	23
Hoofdstuk 2	HD Backup	25
Afbeelding 2-1	Het dialoogvenster van HD Backup	28
Afbeelding 2-2	Eén bestand kopiëren	32
Afbeelding 2-3	Een bestand terugzetten op de vaste schijf	35
Hoofdstuk 3	Schijf-EHBO	39
Afbeelding 3-1	Nu hebt u Schijf-EHBO nodig	41
Afbeelding 3-2	Het volume 'Vaste schijf' openen	42
Afbeelding 3-3	Het volume 'Vaste schijf' controleren	43
Hoofdstuk 4	L/A Transport	45
Afbeelding 4-1	Symbolen van lettertype- en accessoire-bestanden	46
Afbeelding 4-2	Het L/A Transport-venster	48
Afbeelding 4-3	Venster voor het opzoeken van System-bestanden en voor het opzoeken of aanmaken van lettertype- of accessoire-bestanden	49

Hoofdstuk 5 Zoek bestand 53

Afbeelding 5-1	Het venster 'Zoek bestand' 55
Afbeelding 5-2	Met Zoek bestand zoeken naar bepaalde bestanden 57
Afbeelding 5-3	Een bestand in de lijst selecteren om informatie op het scherm te halen 59
Afbeelding 5-4	Het document 'Beste Jan' is verplaatst naar het bureaublad 61
Afbeelding 5-5	Een MacWrite document openen met behulp van Zoek bestand 63

Hoofdstuk 6 MacroMaker 65

Afbeelding 6-1	Het MacroMaker-venster 69
Afbeelding 6-2	Symbolen van speciale toetsen 70
Afbeelding 6-3	Een voorbeeld van een menu met macrolijsten 73
Afbeelding 6-4	Een voorbeeld van een MacroMaker-menu 76
Afbeelding 6-5	Een macro die in de "cassette-recorder" is geladen 79
Afbeelding 6-6	Het dialoogvenster 'Ander bestand' 82

Hoofdstuk 7 Apple Bestandsuitwisseling 85

Afbeelding 7-1	Gegevens uitwisselen met MS-DOS en ProDOS (Apple II) computers 87
Afbeelding 7-2	De ABU-map op <i>Hulpprogrammatuurschijf 2</i> 88
Afbeelding 7-3	Het venster 'Apple Bestandsuitwisseling' 91
Afbeelding 7-4	Symbolen voor bestanden en mappen 93
Afbeelding 7-5	'Nieuwsbrieven' is opgegeven als doelmap 94
Afbeelding 7-6	Dialoogvenster om een nieuwe map een naam te geven 95
Afbeelding 7-7	Het bestand NWSJAN.RFT is geselecteerd 96
Afbeelding 7-8	Twee versies van het menu 'MS-DOS naar Mac' 98
Afbeelding 7-9	Het berichtvenster dat verschijnt bij conflicterende convertors 100
Afbeelding 7-10	Het statusvenster 101

Hoofdstuk 8 Apple Bestandsuitwisseling: geavanceerde mogelijkheden 104

Afbeelding 8-1	Een menuvenster 105
Afbeelding 8-2	Het venster 'Over Apple Bestandsuitwisseling' 107
Afbeelding 8-3	Relevante bestanden zijn niet grijs 109
Afbeelding 8-4	Het venster 'Andere conversies' 111
Afbeelding 8-5	Het menu 'Mac naar Mac' met toegevoegde convertors 112
Afbeelding 8-6	Het dialoogvenster met opties voor de 'Mac naar Mac'-tekstconversie 113
Afbeelding 8-7	Het venster 'Nieuwe naam' 116
Afbeelding 8-8	Informatie in het logboek 117
Afbeelding 8-9	Het Archief-menu van Apple Bestandsuitwisseling 118
Afbeelding 8-10	Het dialoogvenster met opties voor 'MAC naar MS-DOS'-tekstconversie 121

Hoofdstuk 9 Speciale installatie 127

Afbeelding 9-1 Het Installer-venster 130

Hoofdstuk 10 CloseView 131

Afbeelding 10-1 CloseView installeren 134
Afbeelding 10-2 Het kader verschijnt op het scherm 136
Afbeelding 10-3 Een Macintosh SE scherm viermaal vergroot 138
Afbeelding 10-4 Het Regelpaneel 141
Afbeelding 10-5 Het Regelpaneel van CloseView 142
Afbeelding 10-6 Het scherm van afbeelding 10-3 in negatief 144

Bijlage Het hiërarchische bestandssysteem 154

Afbeelding A-1 Een voorbeeld van een hiërarchische bestandsstructuur 155
Afbeelding A-2 Twee veel voorkomende indexvensters 156
Afbeelding A-3 Naar een hoger niveau in de hiërarchie gaan 158

Over deze handleiding

DE MACINTOSH HANDLEIDING HULPPROGRAMMATUUR GEEFT EEN BESCHRIJVING van de tien hulpprogramma's waarmee u op uw Macintosh® computer kunt werken. U vindt deze hulpprogramma's op de twee *Hulpprogrammatuurschijven*.

In deze handleiding wordt ervan uitgegaan dat u de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur* hebt gelezen. Als u snel nog even wilt nagaan hoe het indexvenster ook al weer werkt, raadpleegt u de bijlage "Het hiërarchische bestandssysteem" in deze handleiding.

De inhoud van elk hoofdstuk

In de onderstaande beschrijvingen van elk hoofdstuk kunt u vinden welke hulpprogramma's voor u van belang zijn.

- In hoofdstuk 1 vindt u een beschrijving van het programma Apple HD SC Installatie, dat zich op de *Macintosh Hulpprogrammatuurschijf 1* bevindt, en wordt uitgelegd hoe u de vaste schijf als opstartschijf kunt gebruiken.

U hebt Apple HD SC Installatie nodig voor het gereedmaken en testen van een vaste schijf uit de Apple SC-serie, in deze handleiding aangeduid met Hard Disk SC. Met deze nieuwste versie van het programma kunt u uw vaste schijf zo indelen dat met meerdere besturingssystemen kan worden gewerkt—dat wil zeggen, het Macintosh hiërarchische bestandssysteem en een ander besturingssysteem zoals bijvoorbeeld A/UX®, Apple's Macintosh versie van het AT&T UNIX®-systeem. Wanneer u uw schijf niet hoeft in te delen in verschillende partities, kunt u het betreffende gedeelte van hoofdstuk 1 overslaan.

Apple HD SC Installatie staat ook op de *Systeemschijf* en op de schijf die bij de externe Hard Disk SC's wordt geleverd. Bovendien wordt het programma in de handleiding bij de Hard Disk SC beschreven. Als u uw Macintosh wilt uitbreiden met een interne vaste schijf, kunt u in hoofdstuk 1 ook lezen hoe u deze voor gebruik gereed dient te maken met behulp van de versie van Apple HD SC Installatie die op *Hulpprogrammatuurschijf 1* staat.

- In hoofdstuk 2 vindt u informatie over het programma HD Backup. Met dit programma kunt u bestanden op uw vaste schijf in veiligheid stellen door ze naar 3.5-inch schijven te kopiëren. Indien nodig, kunt u ze vervolgens weer op de vaste schijf terugzetteten. HD Backup vindt u op *Hulpprogrammatuurschijf 1*.
- In hoofdstuk 3 vindt u informatie over het programma Schijf-EHBO™, dat ook op *Hulpprogrammatuurschijf 1* staat. Met dit programma kunt u beschadigde schijven controleren en herstellen. U zult overigens het meeste profijt hebben van Schijf-EHBO, wanneer u het programma (met behulp van de instructies in hoofdstuk 3) op een aparte schijf zet voordat u het nodig hebt.
- In hoofdstuk 4 wordt L/A Transport behandeld. Met dit programma kunt u lettertypen en bureau-accessoires van en naar een System-bestand overbrengen. U vindt L/A Transport in de map 'L/A Transport' op de *Macintosh Hulpprogrammatuurschijf 2*.

- In hoofdstuk 5 vindt u een beschrijving van Zoek bestand, een bureau-accessoire waarmee u bestanden kunt zoeken en openen. De nieuwste versie van Zoek bestand bevat het commando 'Verplaats naar bureaublad'. Als u een oudere versie van Zoek bestand gebruikt, zult u deze nu wellicht willen vervangen door de nieuwere. U vindt Zoek bestand in het bestand 'Bureau-accessoires' in de map 'L/A Transport' op *Hulpprogrammatuurschijf 2*.
- In hoofdstuk 6 vindt u informatie over MacroMaker. Met dit programma kunt u reeksen tekens en commando's vastleggen en weer afspelen met behulp van de commando's in het MacroMaker-menu of door op een toets of toetscombinatie te drukken die u eraan hebt toegekend. In de map 'MacroMaker' op *Hulpprogrammatuurschijf 2* vindt u MacroMaker, het bestand 'MacroMaker Help' en een macrobestand dat uitsluitend is te gebruiken met een Apple Extended Keyboard (uitgebreid toetsenbord).
- In de hoofdstukken 7 en 8 vindt u een beschrijving van het hulpprogramma Apple Bestandsuitwisseling en de bijbehorende convertorbestanden. Met dit programma kunt u bestanden converteren en overzetten van uw Macintosh naar bepaalde andere computers en vice versa. U vindt Apple Bestandsuitwisseling (ABU), samen met de convertorbestanden, in de 'Map Apple Bestandsuitwisseling' op *Hulpprogrammatuurschijf 2*. In hoofdstuk 7 vindt u informatie over de eerste beginselen van Apple Bestandsuitwisseling en wordt uitgelegd hoe u dit programma gebruikt. In hoofdstuk 8 wordt uitgelegd hoe u de meer geavanceerde mogelijkheden van het programma gebruikt.
- In hoofdstuk 9 wordt uitgelegd hoe u de Installer op *Hulpprogrammatuurschijf 1* gebruikt om een speciale Systeemmap aan te maken. U kunt op deze manier een opstartschijf aanmaken met een afgeslankte versie van de Systeemmap, die op uw type Macintosh is afgestemd, en vervolgens uw Macintosh als werkstation gebruiken met behulp van de AppleShare™ file server.
- In hoofdstuk 10 vindt u informatie over CloseView. Met dit programma, dat u installeert in het bureau-accessoire Regelpaneel, kunt u datgene wat op uw scherm is afgebeeld, vergroten. Aangezien CloseView in eerste instantie is bedoeld voor mensen met een visuele handicap, is hoofdstuk 11 gedrukt in een groter lettertype dan de rest van deze handleiding en is van dit hoofdstuk, ook in een groot lettertype, een aparte inhoudsopgave aan het begin van het hoofdstuk afgedrukt. CloseView staat op *Hulpprogrammatuurschijf 2*.

- In de eerder genoemde bijlage wordt in het kort uitgelegd hoe u de Macintosh indexvensters gebruikt. U hebt deze kennis niet alleen nodig om met hulpprogramma's te kunnen werken, maar ook om de meeste andere Macintosh programma's te kunnen gebruiken.

Hulpprogrammatuurschijf 1 bevat hulpprogramma's die u het beste op een opstartschijf kunt zetten: Apple HD SC Installatie, Schijf-EHBO en in sommige gevallen HD Backup en de Installer moeten worden geopend vanaf een 3.5-inch opstartschijf (of vanaf een extra vaste schijf die op uw computer is aangesloten).

De Systeemmap op *Hulpprogrammatuurschijf 1* bevat geen van de printerbestanden die op de *Printerschijf* staan en bevat niet alle systeemprogrammatuur die op de *Macintosh Systeemschijf* staat. Het System-bestand in die Systeemmap bevat niet alle lettertypen en bureau-accessoires die op de *Macintosh Systeemschijf* te vinden zijn, maar deze ontbrekende lettertypen en bureau-accessoires staan wel in het bestand 'Lettertypen' en het bestand 'Bureau-accessoires' in de 'Map L/A Transport' op *Hulpprogrammatuurschijf 2*. (Voor meer informatie over System-bestanden, Systeemmappen en opstartschijven raadpleegt u de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur*. In hoofdstuk 4 van deze handleiding, "L/A Transport", wordt beschreven hoe u lettertypen en bureau-accessoires installeert.)

Als u de hierboven beschreven hulpprogramma's en mappen niet op uw Macintosh bureaublad ziet, selecteert en opent u (of klikt u dubbel op) het symbool van de betreffende hulpprogrammatuurschijf.

Ruggesteuntjes

In deze handleiding vindt u drie soorten tekstblokken die afwijkend zijn vormgegeven. Deze zijn bedoeld om het opnemen van de informatie gemakkelijker te maken.

- ❖ *Opmerking*. Hier vindt u extra informatie of interessante aanvullende gegevens.

⚠ Belangrijk

Zorg ervoor dat u alle opmerkingen met deze aanduiding in de kantlijn goed doorleest.⚠

⚠ Attentie

Deze waarschuwingen zijn bedoeld om u te wijzen op situaties waarin u programmatuur zou kunnen beschadigen of gegevens kwijt zou kunnen raken.⚠

Definities van termen en verwijzingen naar andere gedeelten van de handleiding verschijnen soms in de kantlijn.

In de woordenlijst vindt u definities van de **vetgedrukte termen**. Soms staat zo'n definitie of wat aanvullende informatie over zo'n term ook in de kantlijn.

Apple HD SC Installatie

U HEBT APPLE HD SC INSTALLATIE, EEN PROGRAMMA DAT U VINDT OP

Hulpprogrammatuurschijf 1, nodig voor het initialiseren van alle Apple® SCSI-vaste schijven—zoals de Apple Hard Disk 20SC, de Apple Hard Disk 40SC of de Apple Hard Disk 80SC—die intern of extern zijn aangesloten op een Macintosh® computer met een SCSI-poort.

SCSI (uitgesproken als “skoezie”) is een afkorting van Small Computer System Interface. Onder *SCSI-apparatuur* wordt alle randapparatuur verstaan waarmee u alleen kunt werken als deze is aangesloten op de SCSI-poort van de Macintosh Plus, de Macintosh SE of de Macintosh II.

U kunt HD SC Installatie ook gebruiken om uw Hard Disk SC te testen en er **partities** op aan te maken. Deze geavanceerde mogelijkheden van HD SC Installatie heeft u alleen nodig als u uw Hard Disk SC wilt gebruiken als opslagmedium voor andere soorten computers of besturingssystemen. Hoe u partities aanmaakt, leest u verderop in dit hoofdstuk in het gedeelte "Partities aanmaken".

⚠ Belangrijk

Voordat u Apple HD SC Installatie gaat gebruiken, sluit u alle andere programma's en zorgt u ervoor dat de MultiFinder is uitgeschakeld. Op deze manier voorkomt u problemen.⚠

In de meeste gevallen zult u een kopie van Apple HD SC Installatie, versie 2.0, moeten gebruiken vanaf een 3.5-inch opstartschaif, zoals *Hulpprogrammatuurschaif 1*.

Oudere versies van HD SC Installatie

Als u een vaste schijf gebruikt die is geïnitialiseerd met een versie van Apple HD SC Installatie lager dan versie 2.0, houdt u zowel die versie als de huidige versie. In sommige gevallen hebt u namelijk de lagere versie nodig. Raadpleeg voor meer informatie verderop in dit hoofdstuk het gedeelte "Een beschadigde driver vervangen".

Als u daarnaast echter ook een nieuwe vaste schijf wilt initialiseren, kunt u, om verwarring te voorkomen, beide schijven het beste initialiseren met de huidige versie van HD SC Installatie. U kunt dan het beste eerst de nieuwe vaste schijf initialiseren, uw bestanden van de oude vaste schijf naar de nieuwe kopiëren en vervolgens de oude schijf initialiseren.

Als u wilt weten welke versie van Apple HD SC Installatie u hebt, selecteert u het symbool van het programma in de Finder en kiest u 'Extra info'. U kunt het versienummer ook zien bovenin het dialoogvenster dat verschijnt wanneer u het programma opent. (Zie afbeelding 1-1).

Het ID-nummer van de vaste schijf

Met SCSI-kabels kunt u maximaal zeven SCSI-apparaten tegelijk op de Macintosh aansluiten. Elk apparaat moet een uniek **SCSI-ID-nummer** hebben. Dit nummer kunt u vergelijken met een postadres: zoals u geen correspondentie kunt uitwisselen wanneer u geen adres hebt en niet beschikt over het adres van de ander, zo kunnen computer en randapparatuur geen bestanden uitwisselen zonder over het juiste ID-nummer te beschikken.

⚠ Belangrijk

Twee apparaten kunnen nooit hetzelfde ID-nummer hebben. Elk apparaat dat u via een SCSI-kabel op uw computer aansluit, moet een uniek ID-nummer hebben. ⚠

Als gebruiker van SCSI-apparatuur hebt u acht ID-nummers tot uw beschikking: 0 tot en met 7. De Macintosh heeft altijd het hoogste nummer. Een ingebouwde vaste schijf van Apple heeft altijd het ID-nummer 0. De nummers 1 tot en met 6 kunt u toewijzen aan apparaten die u op de Macintosh aansluit.

Raadpleeg de *Hard Disk SC Gebruikershandleiding* als u meer wilt weten over het instellen van het ID-nummer van een externe vaste schijf. U dient het ID-nummer in te stellen en uw vaste schijf op de Macintosh aan te sluiten voordat u de schijf gaat initialiseren.

De Hard Disk SC initialiseren

Wanneer u de Hard Disk SC voor de eerste keer opstart, dient u de schijf met behulp van HD SC Installatie te *initialiseren*. Hierbij wordt het schijfoppervlak verdeeld in sporen en sectoren, waarna de schijf gereed is voor het ontvangen van informatie.

1. Start de Macintosh op met *Hulpprogrammatuurschijf 1.*
2. Open HD SC Installatie door dubbel te klikken op het bijbehorende symbool of door het symbool te selecteren en 'Open' te kiezen uit het Archief-menu.

Op het scherm verschijnt een dialoogvenster. (Zie afbeelding 1-1.)

Versienummer

Afbeelding 1-1

Het dialoogvenster van Apple HD SC Installatie

Achter de woorden "SCSI-apparaat" staat een nummer van 0 tot en met 6. Als u slechts één Hard Disk SC hebt, verschijnt hier automatisch het van tevoren ingestelde ID-nummer van deze schijf.

⚠ Belangrijk

Als u meerdere Hard Disk SC's op uw systeem hebt aangesloten, is het van belang dat het nummer van het SCSI-apparaat in het venster overeenkomt met het ID-nummer van de vaste schijf die u wilt initialiseren of testen. Als de nummers niet overeenkomen, klikt u op 'Andere schijf' tot dit wel het geval is. Het ID-nummer van de ingebouwde vaste schijf van Apple is altijd 0. Hebt u een SCSI-vaste schijf van een ander merk, raadpleeg dan de handleiding bij die schijf. ⚠

Als het nummer van de tweede schijfseenheid niet verschijnt wanneer u op 'Andere schijf' klikt, is het mogelijk dat de schijf verkeerd is aangesloten of niet is ingeschakeld. Controleer in dit geval of alle aansluitingen in orde zijn en of de schijf is ingeschakeld.

De knoppen 'Bijwerken', 'Partities' en 'Test' worden verderop in dit hoofdstuk besproken.

⚠ Attentie

Controleer of u de vaste schijf hebt gekozen die u wilt initialiseren, en niet een andere vaste schijf. Wanneer u een vaste schijf initialiseert, vernietigt u namelijk alle gegevens op deze schijf. ⚠

3. Klik op 'Initialiseer'.

Op het scherm verschijnt een dialoogvenster waarin u erop attent wordt gemaakt dat alle gegevens op de vaste schijf worden gewist wanneer u de schijf initialiseert. Klik op 'OK' om verder te gaan.

In het Installatie-venster verschijnen vervolgens berichten waarin u wordt geïnformeerd over het verloop van het initialisatieproces. Het initialiseren duurt enkele minuten. De exacte duur van het initialisatieproces hangt af van de grootte van uw vaste schijf en het type computer dat u gebruikt.

Met het commando 'Initialiseer' doet u meer dan de schijf gebruiksklaar maken: de schijf wordt tevens automatisch getest en de **driver** (het besturingsbestand) wordt geïnstalleerd. De driver bestuurt de uitwisseling van gegevens tussen de Macintosh en de vaste schijf.

Een **driver** is een programma dat nodig is voor de uitwisseling van bestanden tussen een randapparaat en een computer.

Als op het scherm een bericht verschijnt waaruit blijkt dat de vaste schijf niet naar behoren is geïnitialiseerd, start u de initialisatieprocedure opnieuw. Lukt het weer niet, dan is er misschien iets aan de hand met uw apparatuur en kunt u het beste contact opnemen met de officiële Apple dealer.

4. Geef de schijf indien nodig een naam.

Wanneer de initialisatieprocedure is afgesloten en de schijf nog geen naam heeft, verschijnt op uw scherm een mededeling waarin u wordt verzocht de schijf een naam te geven. De naam mag uit maximaal 27 tekens bestaan. U kunt alle tekens op het toetsenbord gebruiken, behalve de dubbele punt.

Druk op de Return-toets wanneer u zeker weet dat u de naam hebt getypt die u wilt gebruiken.

5. Klik op 'Stop'.

Als u uw schijf in partities wilt verdelen, klikt u op 'Partities' in plaats van op 'Stop'. Vervolgens gaat u verder naar het gedeelte "Partities aanmaken" verderop in dit hoofdstuk.

Wanneer u op 'Stop' klikt, keert u terug naar het bureaublad, waar het symbool voor de Hard Disk SC verschijnt met de door u toegekende naam.

Een vaste schijf als opstartschijf gebruiken

Als u optimaal wilt profiteren van de snelheid en de opslagruimte van uw Hard Disk SC, kunt u deze het beste als opstartschijf gebruiken. Met **opstartschijf** wordt iedere schijf bedoeld waarop de programma's staan die u nodig hebt om met de computer te kunnen werken, zoals de Finder en het System-bestand, die zijn opgenomen in de Systeemmap. (In de gebruikershandleiding bij uw Macintosh vindt u uitgebreide informatie over opstartschijven.)

Ook als op uw computer meer dan één SCSI-vaste schijf is aangesloten, hebt u maar één opstartschijf nodig.

De Systeemmap installeren

De vaste schijf die u zojuist hebt geïnitialiseerd, bevat geen **Systeemmap**. Voor de installatie van de Systeemmap, gaat u als volgt te werk:

1. Plaats de *Systeemschijf* in de interne 3.5-inch schijf eenheid.

Als u een Systeemmap wilt gebruiken die u al helemaal naar uw eigen wensen hebt ingericht, gebruikt u de schijf waarop deze aangepaste Systeemmap staat.

⚠ Belangrijk

U kunt beter niet de Systeemmap op *Hulpprogrammatuurschijf 1* gebruiken. De kans bestaat dat niet alle lettertypen, bureau-accessoires en printerbestanden in deze Systeemmap zijn opgenomen. ⚠

2. Zet uw Macintosh aan.

3. Kopieer de Systeemmap van uw huidige opstartschijf naar de vaste schijf door het symbool van de Systeemmap naar het symbool van de vaste schijf te slepen.

4. Gebruik zo nodig de Installer om verouderde systeem- of printerbestanden in de Systeemmap te vervangen.

De Installer staat op de *Systeemschijf* en wordt beschreven in de gebruikershandleiding bij uw Macintosh.

5. Gebruik zonodig L/A Transport om lettertypen en bureau-accessoires toe te voegen aan of te verwijderen uit uw System-bestand.

L/A Transport staat op *Hulpprogrammatuurschijf 2* en wordt beschreven in deze handleiding.

6. Kies 'Herstart' uit het Speciaal-menu om de Macintosh op te starten vanaf de vaste schijf.

Zoekvolgorde bij opstarten

Wanneer u uw computer aanzet, zoekt deze automatisch naar de benodigde opstartbestanden. Dit gebeurt in onderstaande volgorde:

1. Interne 3.5-inch schijfseenheden of schijfseenheden. Als u een Macintosh SE met twee schijfseenheden gebruikt, zoekt de computer eerst in de onderste schijfseenheid. Gebruikt u een Macintosh II met twee schijfseenheden, dan zoekt de computer eerst in de rechter schijfseenheid.
2. Externe schijfseenheid.
3. Een Apple Hard Disk 20 (geen SCSI-apparaat).
4. De SCSI-vaste schijf met het hoogste ID-nummer.
5. Een andere SCSI-vaste schijf met een daarop volgend ID-nummer.

⚠ Belangrijk

Als u wilt opstarten vanaf uw vaste schijf, kunt u beter geen 3.5-inch schijf in één van de schijfseenheden plaatsen voordat uw computer werkelijk is opgestart. Als u de computer aanzet terwijl er een 3.5-inch schijf met een Systeemmap in één van de schijfseenheden is geplaatst, wordt deze schijf gebruikt als opstartschijf.

Als één van de schijfseenheden een 3.5-inch schijf bevat die geen opstartschijf is, wordt deze uit de schijfseenheid geschoven, waarna de computer verder zoekt naar een opstartschijf. ⚠

Van opstartapparaat veranderen

Als u werkt met een Macintosh SE of een Macintosh II, kunt u via het Regelpaneel de normale zoekvolgorde opheffen.

1. Kies 'Regelpaneel' uit het Apple-menu.

2. Klik op 'Opstartapparaat'.

Als het symbool buiten het venster valt, kunt u het met behulp van de schuifbalk zichtbaar maken.

3. Klik op het symbool van de vaste schijf die u als opstartschijf wilt gebruiken.

Wanneer u de computer opstart, zal het systeem steeds deze vaste schijf als opstartschijf gebruiken, tenzij er een 3.5-inch schijf in een schijfseenheid is geplaatst of een niet-SCSI-vaste schijf op uw systeem is aangesloten.

Als u naderhand een andere schijf als opstartapparaat wilt gebruiken, houdt u de Command-toets ingedrukt en klikt u in het Regelpaneel op het symbool van de vaste schijf. De vaste schijf is dan niet langer geselecteerd.

4. Sluit het Regelpaneel.

- ❖ *Let op.* Als u de ingebouwde vaste schijf (SCSI-apparaat 0) hebt opgegeven als opstartapparaat en vervolgens van een andere schijf wilt opstarten, drukt u op de volgende vier toetsen: Command, Option, Shift en Delete. Het is niet mogelijk alleen de ingebouwde vaste schijf uit te schakelen.

De driver bijwerken

Telkens wanneer Apple een nieuwe versie van de driver ontwikkelt, wordt deze nieuwe versie opgenomen in Apple HD SC Installatie. Met het commando 'Bijwerken' kunt u de meest recente versie van de driver installeren zonder de informatie op uw schijf te wissen. (Als u de schijf opnieuw initialiseert, wordt de gehele inhoud gewist.)

Het is mogelijk de driver bij te werken als u een hogere versie van Apple HD SC Installatie hebt dan versie 2.0. U kunt versie 2.0 of hogere versies echter niet gebruiken om een vaste schijf bij te werken die is geïnitialiseerd met een lagere versie dan 2.0. Als u een lagere versie dan 2.0 wilt vervangen door een hogere versie, maakt u eerst kopieën van uw bestanden, waarna u de schijf initialiseert met de hogere versie en de bestanden weer terugzet op de schijf.

Om de driver bij te werken, doet u het volgende:

1. Start de computer op met *Hulpprogrammatuurschijf 1*.
2. Open het programma Apple HD SC Installatie door dubbel te klikken op het bijbehorende symbool.

Zorg dat het nummer van het SCSI-apparaat overeenkomt met het ID-nummer van de schijf die u wilt bijwerken. Als deze twee nummers niet overeenkomen, klikt u op 'Andere schijf' tot dit wel het geval is.
3. Klik op 'Bijwerken'.
4. Wanneer op het scherm het bericht verschijnt dat de driver is bijgewerkt, verlaat u het programma door op 'Stop' te klikken.

Een beschadigde driver vervangen

Met het commando 'Bijwerken' kunt u ook een beschadigde driver vervangen zonder de inhoud van uw schijf te wissen. Is uw schijf geïnitialiseerd met een lagere versie van HD SC Installatie dan 2.0, dan vervangt u de driver met diezelfde versie. U kunt hiervoor geen hogere versies gebruiken.

Soms verschijnt het symbool van de Hard Disk SC niet op het bureaublad wanneer u uw computer opstart, terwijl u de vaste schijf wel volgens de voorschriften hebt aangesloten en geïnitialiseerd. Als dit probleem zich voordoet, gaat u als volgt te werk:

1. Controleer of de vaste schijf is ingeschakeld.

Als er twee of meer Hard Disk SC's zijn aangesloten, moet u na het inschakelen minstens 10 seconden wachten voordat u de computer aanzet.

2. Vervang de Systeemmap als de computer niet kan worden opgestart vanaf de vaste schijf.

Start de computer opnieuw op vanaf een andere schijf. Kopieer een onbeschadigde versie van de Systeemmap naar de vaste schijf die de problemen veroorzaakt.

▲ Attentie

Wanneer u een Systeemmap vervangt, gaan alle bestanden in die map verloren. Let daarom op dat u de Systeemmap vervangt door een exemplaar dat dezelfde lettertypen, bureau-accessoires en programmatuur voor randapparaten bevat. In verband hiermee is het raadzaam een reservekopie van uw Systeemmap achter de hand te houden. ▲

3. Vervang de driver als het symbool voor de Hard Disk SC nog steeds niet op het bureaublad van de Finder verschijnt.

Open HD SC Installatie vanaf *Hulpprogrammatuurschijf 1* en klik op 'Bijwerken'. Zorg dat het SCSI-apparaatnummer in het dialoogvenster overeenkomt met het ID-nummer van de beschadigde schijf. Wanneer het SCSI-nummer niet verschijnt, kan dit betekenen dat er technisch iets mis is met de vaste schijf. Neem in dat geval contact op met uw Apple dealer.

4. Wanneer het bericht verschijnt dat de driver is bijgewerkt, verlaat u Apple HD SC Installatie door op 'Stop' te klikken.

De vaste schijf testen met HD SC Installatie

U kunt het programma Apple HD SC Installatie ook gebruiken om te controleren of de vaste schijf naar behoren functioneert. (Met de testprocedure controleert u overigens alleen de apparatuur, niet de programma's op de schijf.) Het testen heeft geen invloed op de gegevens die op de schijf zijn opgeslagen. Als er bij het testen een fout wordt gevonden, betekent dit dat er iets met de schijf aan de hand is—zelfs als alles op het eerste gezicht goed functioneert. Het is geen slecht idee de test regelmatig, bijvoorbeeld eens per maand, uit te voeren, zodat u niet onverwacht gegevens kwijtraakt.

Het testen duurt enkele minuten, afhankelijk van de grootte van uw vaste schijf en het type Macintosh dat u gebruikt.

Om de schijf te testen, gaat u als volgt te werk:

1. **Plaats *Hulpprogrammatuurschijf 1* in de schijfseenheid en zet de Macintosh aan.**

Zorg dat de vaste schijf is ingeschakeld.

2. **Open het programma Apple HD SC Installatie door dubbel te klikken op het bijbehorende symbool.**

Zorg dat het nummer van het SCSI-apparaat overeenkomt met het ID-nummer van de schijf die u wilt testen. Als de nummers niet overeenkomen, klikt u op 'Andere schijf' tot dit wel het geval is.

3. **Klik op 'Test'.**

Er verschijnt een dialoogvenster met een bericht dat het testen enkele minuten duurt en niet kan worden onderbroken.

4. **Klik op 'OK' om door te gaan.**

Wanneer de test is voltooid, wordt u op het scherm meegedeeld of de vaste schijf in orde is. Als dit niet het geval is, kunt u uw Hard Disk SC het beste laten nakijken door een officiële Apple dealer.

- ❖ **Opmerking.** U kunt ook een kopie van Apple HD SC Installatie op uw vaste schijf zetten en deze gebruiken om de schijf van tijd tot tijd te testen. Gebruik de kopie op de vaste schijf echter niet om de schijf te initialiseren, bij te werken of er partities op aan te maken.

5. Klik op 'Stop' om het programma te verlaten.

Partities aanmaken

In dit gedeelte wordt uitgelegd hoe u Apple HD SC Installatie versie 2.0 of een hogere versie kunt gebruiken om partities aan te maken op uw vaste schijf. Partities zijn noodzakelijk wanneer u bepaalde gedeelten van uw vaste schijf wilt gebruiken voor andere **besturingssystemen**, zoals A/UX®, de door Apple ontwikkelde versie van het AT&T UNIX®-systeem voor de Macintosh.

Als u geen partities wilt aanmaken, kunt u dit gedeelte overslaan.

⚠ Belangrijk

Wanneer u voor de eerste keer partities aanmaakt, en vaak ook wanneer u opnieuw partities aanmaakt, worden alle gegevens op de schijf gewist. Maak dus voordat u partities aanmaakt een reservekopie van alle bestanden op de schijf. ⚠

Standaardpartities

Met Apple HD SC Installatie kunt u uw gehele SCSI-vaste schijf indelen in partities volgens een van de vier standaardindelingen. Als u nieuwe standaardpartities aanmaakt, worden oude partities automatisch verwijderd.

1. Start de Macintosh op vanaf *Hulpprogrammatuurschijf 1*.
2. Open HD SC Installatie door dubbel te klikken op het bijbehorende symbool of door het symbool te selecteren en 'Open' te kiezen uit het Archief-menu.

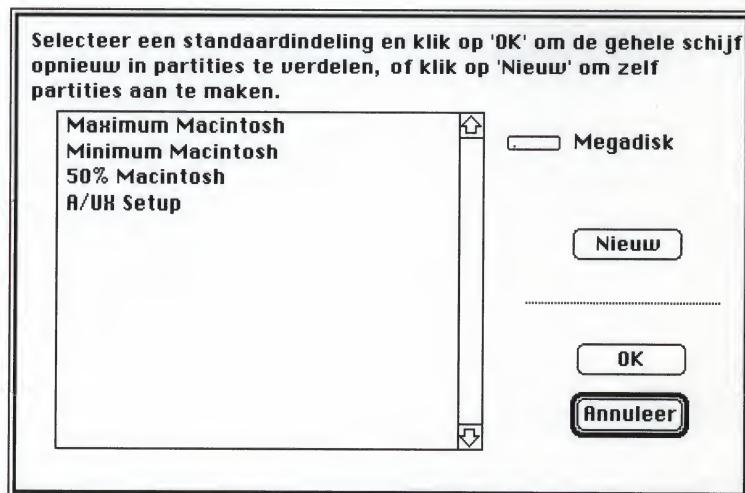
Het dialoogvenster van Apple HD SC Installatie, dat u al hebt gezien in afbeelding 1-1, verschijnt op het scherm.

⚠ Belangrijk

Als u meerdere Hard Disk SC's op uw systeem hebt aangesloten, is het van belang dat het nummer van het SCSI-apparaat in het dialoogvenster overeenkomt met het ID-nummer van de vaste schijf waarop u partities wilt aanmaken. Als de nummers niet overeenkomen, klikt u op 'Andere schijf' tot dit wel het geval is. ⚠

3. Klik op 'Partities'.

Het onderstaande dialoogvenster verschijnt op het scherm. Controleer of rechts in het venster de juiste schijf wordt afgebeeld (zie afbeelding 1-2).

Afbeelding 1-2

Het dialoogvenster voor het aanmaken van partities

4. Selecteer de gewenste standaardindeling.

Er zijn vier standaardindelingen:

- **Maximum Macintosh.** Dit is de indeling die wordt gebruikt wanneer u de vaste schijf voor de eerste keer initialiseert. De driver staat altijd in een andere partitie dan het Macintosh **volume**. Gebruik deze indeling als u eerder partities van een ander type hebt aangemaakt en u de gehele vaste schijf als Macintosh volume wilt gebruiken.

Volume is een algemene term voor een opslageenheid: een apparaat waar informatie vandaan wordt gehaald of waarnaar informatie wordt weggeschreven.

- **Minimum Macintosh.** Ongeacht de grootte van uw vaste schijf wordt bij deze indeling ongeveer 2 Megabyte schijfruimte toegekend aan uw Macintosh volume, zodat u de vaste schijf als opstartschijf kunt gebruiken. De Systeemmap en hulpprogramma's kunnen in dit volume worden ondergebracht. (Zie eerder in dit hoofdstuk "Een vaste schijf als opstartschijf gebruiken".) Om het resterende gedeelte van de schijf te kunnen gebruiken, hebt u een ander besturingssysteem nodig.
- **50% Macintosh.** Met deze indeling maakt u een Macintosh volume aan dat ongeveer de helft van de schijfruimte beslaat. De andere helft wordt gereserveerd voor gebruik met een ander besturingssysteem.
- **A/UX Setup.** Met deze indeling maakt u een 'Minimum Macintosh'-volume aan dat wordt gebruikt om op te starten, plus andere partities, waarin u met behulp van de Apple Tape Backup 40SC A/UX-bestanden kunt terugzetten of installeren. U hebt een Apple Hard Disk 80SC en versie 2.0 of hoger van het programma Apple Tape Backup 40SC nodig om van deze indeling gebruik te kunnen maken.

5. Klik op 'OK'.

U kunt ook dubbel klikken op de gewenste indeling.

In de meeste gevallen verschijnt er een dialoogvenster waarin u eraan wordt herinnerd dat door het aanmaken van partities alle informatie op uw vaste schijf wordt gewist. Klik op 'OK' om door te gaan.

▲ Attentie

Door het aanmaken van partities wordt alle informatie op de vaste schijf gewist. ▲

De procedure wordt nu in gang gezet en het dialoogvenster van Apple HD SC Installatie verschijnt op het scherm. In dit venster wordt aangegeven hoe de procedure verloopt. Wanneer de procedure is afgerond, verschijnt er een bericht op het scherm.

Het aanmaken van partities neemt veel minder tijd in beslag dan het initialiseren van een schijf.

Als u op 'Annuleer' klikt, keert u terug naar het hoofdvenster van Apple HD SC Installatie en worden er geen partities aangemaakt.

6. Klik op 'Stop' om naar het bureaublad terug te keren.

Het Macintosh volume wordt nog steeds afgebeeld, maar neemt niet langer vrijwel de gehele schijf in beslag, tenzij u 'Maximum Macintosh' hebt gekozen.

Zelf partities aanmaken

U kunt Apple HD SC Installatie ook gebruiken om andere partities op uw vaste schijf aan te maken dan de partities die hierboven worden beschreven. Als u dat niet nodig vindt, kunt u de rest van dit hoofdstuk overslaan.

Het aanmaken van een partitie is in feite niets anders dan het toekennen van schijfruimte. Voor u een nieuwe partitie aanmaakt zult u echter vaak gegevens moeten wissen of verplaatsen (dat wil zeggen bestaande partities verwijderen, groeperen of verplaatsen).

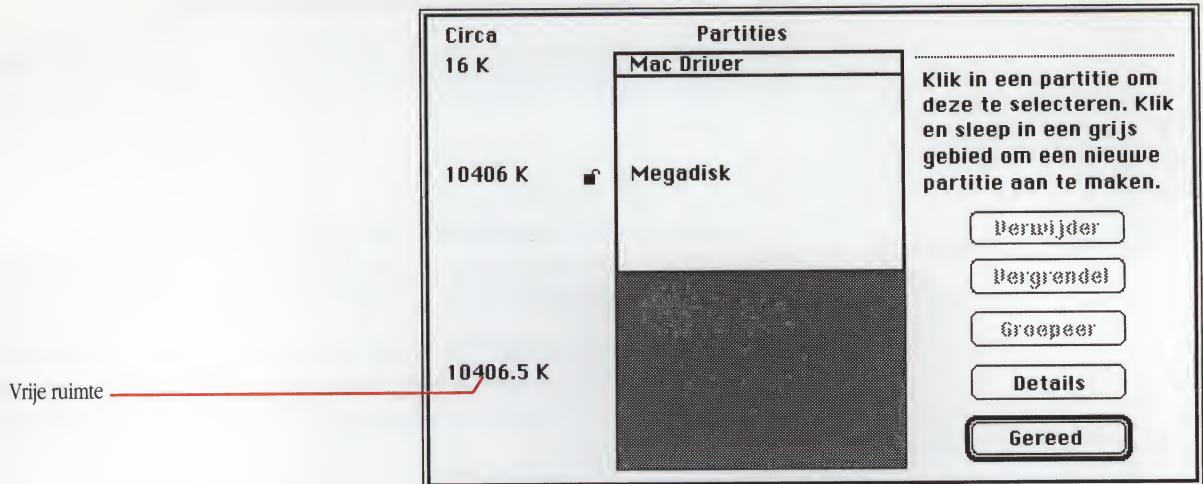
Een partitie toevoegen

Voer eerst de eerste drie stappen uit die worden besproken in het gedeelte "Standaardpartities", eerder in dit hoofdstuk. Doe daarna het volgende:

1. Klik in het dialoogvenster voor het aanmaken van partities op 'Nieuw'.

Er verschijnt nu een dialoogvenster waarin u zelf partities kunt aanmaken. Rechts in dit venster ziet u de knoppen 'Verwijder', 'Vergrendel', 'Groepeer', 'Details' en 'Gereed'.

Elke partitie wordt weergegeven door een rechthoek. Links in het venster ziet u de grootte van de partitie (in kilobytes). **Vrije ruimte**, dat wil zeggen het gedeelte van de schijf dat niet binnen een gedefinieerde partitie valt, is grijs (zie afbeelding 1-3).

Afbeelding 1-3

Het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities

De rechthoek die de vrije ruimte weergeeft, moet groot genoeg zijn voor uw nieuwe partitie.

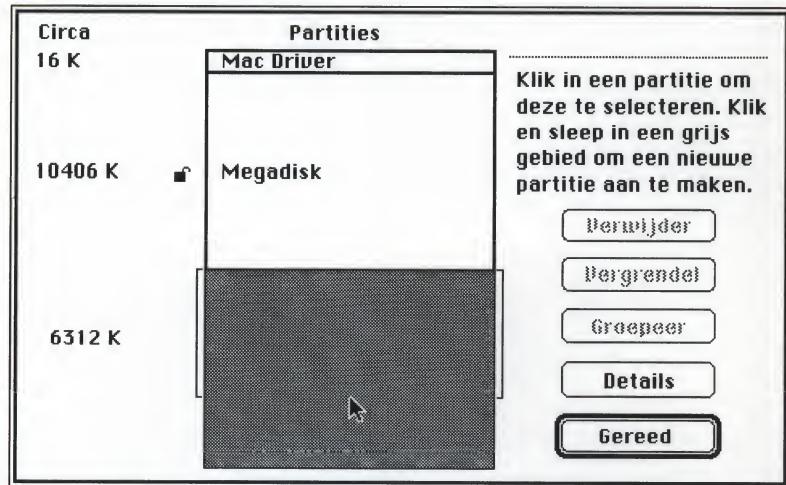
Als er niet genoeg vrije ruimte is, verwijdert u één of meer partities. Als u bijvoorbeeld zojuist uw schijf hebt geïnitialiseerd, zult u de Macintosh partitie moeten verwijderen. (Raadpleeg verderop in dit hoofdstuk het gedeelte "Een partitie verwijderen".)

Als de vrije ruimte door bestaande partities in afzonderlijke gedeelten is verdeeld en geen van de gedeelten groot genoeg is voor de nieuwe partitie, verwijdert u een partitie of voegt u de vrije ruimte samen door de partities te groeperen. (Raadpleeg voor meer informatie "Partities groeperen", verderop in dit hoofdstuk.)

Wanneer u op 'Gereed' klikt, keert u terug naar het hoofdvenster van Apple HD SC Installatie.

2. Plaats de aanwijzer in een grijze rechthoek en druk op de muisknop.

Zoals u in afbeelding 1-4 ziet, verschijnen er twee vierkante haken op het scherm die de nieuwe partitie weergeven. Wanneer u de aanwijzer in de bovenste helft van de grijze rechthoek plaatst, beginnen de haken bovenaan de vrije ruimte. Als u de aanwijzer in de onderste helft plaatst, beginnen de haken onderaan de vrije ruimte.

Afbeelding 1-4

Een nieuwe partitie aanmaken

3. Sleep de aanwijzer omhoog of omlaag om de grootte van de nieuwe partitie te wijzigen.

Als u de aanwijzer links of rechts van de rechthoek plaatst, verdwijnen de vierkante haken.

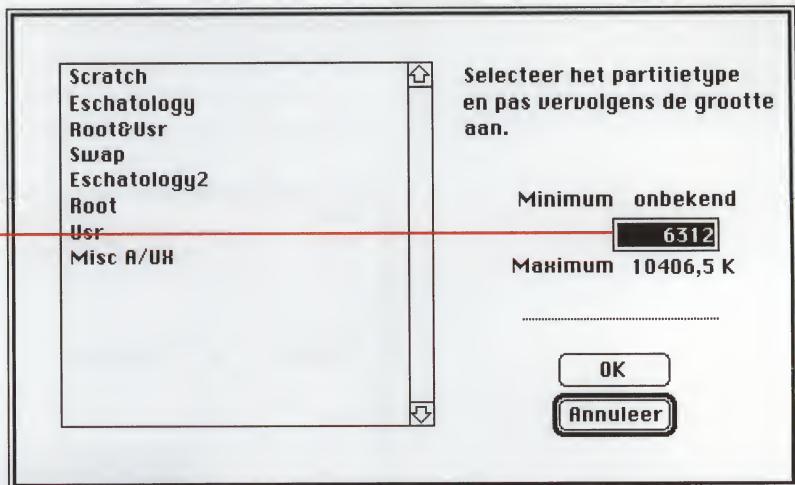
Links op het scherm ziet u de grootte van de nieuwe partitie in kilobytes.

4. Laat de muisknop los wanneer de nieuwe partitie de gewenste grootte heeft.

De grootte hoeft nog niet helemaal exact te zijn. Hieronder wordt beschreven hoe u de grootte desgewenst nog kunt veranderen.

Op het scherm verschijnt nu het dialoogvenster voor het opgeven van het partitietype (zie afbeelding 1-5). Links in dit venster kunt u een partitietype voor de nieuwe partitie selecteren. Rechts in het venster kunt u de grootte wijzigen.

Vak voor het wijzigen van de grootte

Afbeelding 1-5

Het dialoogvenster voor het kiezen van een partitiotype

5. Klik in de lijst links in het venster op het gewenste partitiotype.

U kunt kiezen uit tien verschillende typen:

- **The Driver.** Als uw vaste schijf al een driver-partitie bevat, komt dit partitiotype niet in de lijst voor. (Dit type is ook niet te zien in afbeelding 1-5.)
- **Macintosh Volume.** Dit is het hiërarchische bestandssysteem van de Macintosh dat u op uw vaste schijf gebruikt, zelfs wanneer u geen partities aanmaakt. Als er al een Macintosh partitie op uw vaste schijf staat, komt deze partitie niet in de lijst voor. (Dit type is niet te zien in afbeelding 1-5.)
- **Scratch.** "Scratch" is schijfruimte die u normaal niet gebruikt als u met het Macintosh besturingssysteem werkt. Sommige programma's, zowel Macintosh als niet-Macintosh programma's, kunnen deze schijfruimte echter gebruiken als tijdelijk opslaggebied.
- **A/UX.** U ziet in afbeelding 1-5 nog zeven andere partitiotypen die kunnen worden gebruikt bij het kopiëren of herstellen van A/UX-bestanden van de Apple Tape Backup 40SC naar een Apple Hard Disk 80SC.

6. Als u de grootte van de partitie wilt wijzigen, klikt u in het vak rechts in het venster en typt u de gewenste grootte in kilobytes.

U kunt de grootte van de partitie op een halve kilobyte (0.5K) nauwkeurig invoeren. Het is niet mogelijk andere decimalen te gebruiken.

U kunt het getal ook op de gebruikelijke manier wijzigen.

Onder dit vak ziet u de maximale grootte van de partitie. Als u een partitietype hebt geselecteerd, verschijnt daarboven de minimale grootte van de partitie.

7. Klik op 'OK'.

De nieuwe partitie wordt nu aangemaakt. Op het scherm verschijnt het dialoogvenster voor het aanmaken van een nieuwe partitie, waarin de nieuwe partitie wordt weergegeven.

Zolang u over voldoende vrije ruimte beschikt, kunt u nog andere partities aanmaken. U kunt echter alleen een partitietype selecteren dat in de lijst voorkomt.

Klik in het dialoogvenster voor het opgeven van het partitietype op 'Annuleer' als u, zonder een nieuwe partitie aan te maken, wilt terugkeren naar het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities.

8. Klik in het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities op 'Gereed' om terug te keren naar het hoofdvenster van Apple HD SC Installatie.

9. Klik op 'Stop' om naar het bureaublad terug te keren.

Het Macintosh volume verschijnt op het scherm, in de vorm van een symbool van een vaste schijf. Wanneer u het venster van de vaste schijf opent en de inhoud met symbolen weergeeft, ziet u vlak onder de titelbalk de nieuwe grootte.

Een partitie verwijderen

U kunt bestaande partities verwijderen om ruimte vrij te maken voor nieuwe partities. Via het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities kunt u elke willekeurige partitie van uw vaste schijf verwijderen.

▲ Attentie

Verwijder de driver-partitie niet, tenzij u hiervoor een speciale reden hebt. Wanneer u de driver-partitie verwijdert en de Macintosh opnieuw opstart, kunt u uw schijf niet meer gebruiken. ▲

Om een partitie te verwijderen, gaat u als volgt te werk:

1. Selecteer de partitie die u wilt verwijderen door in de rechthoek van die partitie te klikken.

2. Klik op 'Verwijder'.

Er verschijnt nu een bericht waarin u wordt meegedeeld dat alle gegevens in de partitie zullen worden gewist.

▲ Attentie

Wanneer u een partitie verwijdert, worden alle gegevens in die partitie gewist. ▲

3. Klik op 'OK'.

Klik op 'Annuleer' als u de partitie bij nader inzien toch niet wilt verwijderen.

Wanneer u een partitie verwijdert, wordt de ruimte die de partitie innam, grijs weergegeven, zodat u weet dat deze ruimte nu vrij is. Als er naast de verwijderde partitie nog meer vrije ruimte is, worden de twee rechthoeken samengevoegd.

Partities groeperen

Door partities te groeperen, kunt u de vrije ruimte op uw schijf samenvoegen. Dit is te vergelijken met het bijeenschuiven van boeken op uw boekenplank om ruimte te maken voor uw geluidsinstallatie. Om partities te groeperen, gaat u als volgt te werk:

- 1. Klik in het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities op 'Groepeer'.**

Er verschijnt nu een venster waarin u wordt gewaarschuwd dat het verplaatsen van gegevens van het ene gedeelte van uw schijf naar een ander gedeelte veel tijd in beslag neemt. Aangezien groeperen inhoudt dat een grote hoeveelheid informatie wordt verplaatst, verschijnt tevens het bericht dat een deel van de gegevens verloren kan gaan.

- 2. Klik op 'OK'.**

Alle partities worden nu gegroepeerd en worden weergegeven bovenin het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities.

Klik op 'Annuleer' als u de partities bij nader inzien toch niet wilt groeperen.

Een partitie verplaatsen

U kunt een partitie ook verplaatsen naar een aangrenzend vrij blok of naar een willekeurige vrije ruimte die groter is dan de partitie. Ga hiervoor als volgt te werk:

- 1. Selecteer de partitie in het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities.**

- 2. Houd de muisknop ingedrukt en sleep de partitie naar de nieuwe positie.**

De partitie moet voor meer dan de helft in de aangrenzende vrije ruimte worden gesleapt.

Er verschijnt nu een venster waarin u wordt gewaarschuwd dat het verplaatsen van gegevens van het ene gedeelte van uw schijf naar een ander gedeelte veel tijd in beslag neemt. Ook verschijnt het bericht dat een deel van de gegevens hierbij verloren kan gaan.

3. Klik op 'OK'.

Klik op 'Annuleer' als u de partitie bij nader inzien toch niet wilt verplaatsen.

Een partitie beveiligen

Door een Macintosh partitie te beveiligen zorgt u dat de informatie in de partitie niet kan worden gewijzigd of gewist, maar nog wel kan worden gelezen. Om de Macintosh partitie te beveiligen, gaat u als volgt te werk:

- 1. Selecteer de Macintosh partitie in het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities door in de rechthoek van deze partitie te klikken.**

2. Klik op de knop 'Vergrendel'.

Deze stap komt overeen met het verschuiven van het schrijfbeveiligingsschuifje op een 3.5-inch schijf. In sommige gevallen verschijnt er een waarschuwing dat de partitie pas werkelijk is beveiligd als u de Macintosh opnieuw opstart.

Het beveiligingssymbool links van de rechthoek wordt gesloten. In plaats van de knop 'Vergrendel' verschijnt nu de knop 'Ontgrendel'.

Klik op 'Ontgrendel' om de beveiling van de Macintosh partitie ongedaan te maken.

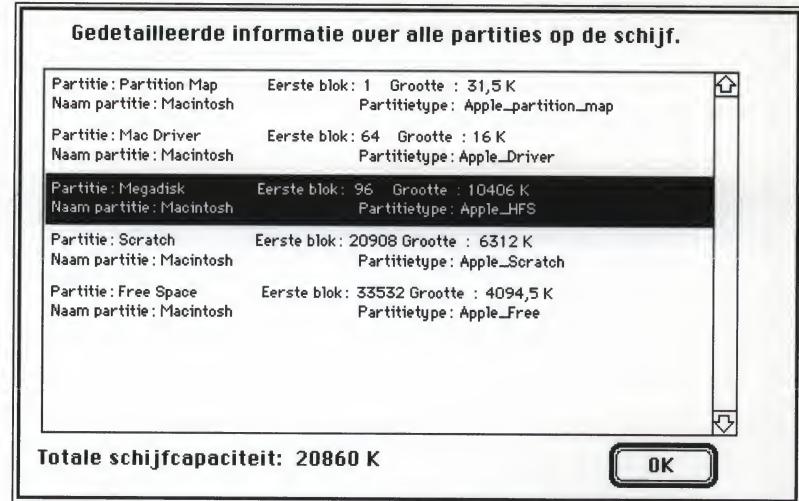
De partities bekijken

U kunt Apple HD SC Installatie ook gebruiken om een lijst weer te geven van de partities op uw vaste schijf. Hiervoor gaat u als volgt te werk:

- 1. Klik in het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities op de knop 'Details'.**

Het venster 'Details' verschijnt op het scherm (zie afbeelding 1-6). In dit venster ziet u van elke partitie de naam, het type, de grootte in kilobytes en het blok waar de partitie op de schijf begint. Onderin het venster ziet u de totale schijfcapaciteit.

In het venster 'Details' ziet u nog een extra partitietype, de partitiemap, die informatie bevat over de partities op de schijf. U kunt de partitiemap, die maar heel weinig schijfruimte in beslag neemt, niet zelf wijzigen.

Afbeelding 1-6

Het venster 'Details' met een geselecteerde partitie

Als u een partitie selecteert voordat u op 'Details' klikt, wordt die partitie in het venster 'Details' gemarkerd. Als u in het venster 'Details' een partitie selecteert door op een van de regels te klikken, is de partitie gemarkerd wanneer u naar het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities terugkeert. De partitie map kan niet worden geselecteerd.

2. **Klik op 'OK' om het venster 'Details' te sluiten en terug te keren naar het dialoogvenster voor het aanmaken van nieuwe partities.**

HD Backup

MET HET HULPPROGRAMMA HD BACKUP, DAT U VINDT OP *Hulpprogrammatuurschijf 1*, kunt u de inhoud van de vaste schijf veilig stellen door de bestanden te kopiëren naar 3.5-inch schijven. Vervolgens kunt u deze bestanden, wanneer dat nodig is, weer overbrengen naar de vaste schijf.

De meeste computergebruikers weten uit ondervinding hoe belangrijk het is om over reservekopieën te beschikken. Gegevens of programma's kunnen verloren gaan door slecht functionerende apparatuur of programmatuur, menselijke fouten, onvoorzienige gebeurtenissen (bijvoorbeeld iemand die achter het netsnoer blijft haken) of andere, onverklaarbare omstandigheden.

Een reservekopie maken van de vaste schijf

Als u gebruik maakt van 3.5-inch schijven, kunt u snel en gemakkelijk bestanden of zelfs volledige schijven kopiëren naar reserveschijven en deze naar behoefte weer terugkopiëren. Het reconstrueren van de inhoud van een vaste schijf van 20 Mb of meer is echter heel wat lastiger. En als u samen met anderen gebruik maakt van dezelfde vaste schijf, is het reconstrueren van uw bestanden in sommige gevallen zelfs geheel onmogelijk zonder een hulpprogramma zoals HD Backup.

Om de inhoud van de vaste schijf veilig te stellen, moet u alle bestanden op die schijf kopiëren naar een aantal 3.5-inch schijven. Dit wordt het maken van een **algemene reservekopie** genoemd. Het nadeel hiervan is dat het nogal wat tijd in beslag neemt.

Aan het einde van iedere werkdag of aan het einde van de week moet de gehele vaste schijf opnieuw worden gekopieerd. Aangezien u doorgaans slechts aan een gedeelte van de bestanden hebt gewerkt, zou het in feite echter voldoende zijn om alleen de documenten te kopiëren die u hebt gewijzigd of aangemaakt. U kunt dan volstaan met het maken van een zogeheten **gedeeltelijke reservekopie**.

Bij een gedeeltelijke reservekopie kopiëert u van de vaste schijf alle bestanden die u hebt aangemaakt, gewijzigd of gekopieerd *sinds de laatste algemene reservekopie*. U krijgt dan steeds een nieuwe serie reserveschijven. Voor de volgende gedeeltelijke reservekopie kunt u gebruik maken van dezelfde of van een andere serie schijven.

Met iedere gedeeltelijke reservekopie groeit de hoeveelheid gegevens die u op de reserveschijven opslaat. Zodra het aantal schijven met de gedeeltelijke reservekopie ongeveer de helft bedraagt van het aantal schijven met de algemene reservekopie, is het verstandig opnieuw een algemene reservekopie te maken. Vervolgens kunt u weer een tijd lang alleen de gewijzigde bestanden kopiëren.

Als u met een belangrijk document bezig bent, kunt u dit als extra voorzorg met behulp van het commando 'Bewaar als' uit het Archief-menu opslaan op een 3.5-inch schijf. Als het document niet op één 3.5-inch schijf past, kiest u de optie 'Eén bestand' uit de lijst rechts in het venster 'HD Backup'.

Als alle bestanden op de vaste schijf om de een of andere reden verloren zijn gegaan, kunt u de vaste schijf wissen en alle bestanden waarvan een algemene reservekopie is gemaakt, naar de vaste schijf kopiëren. Deze bestanden kunt u vervolgens bijwerken door de bestanden op de schijven met de gedeeltelijke reservekopie naar de vaste schijf te kopiëren.

Bij verlies van een enkel bestand hoeft u alleen het desbetreffende bestand naar de vaste schijf te kopiëren.

Reservekopieën maken van bestanden

Voordat u HD Backup voor de eerste keer gaat gebruiken, is het raadzaam dit hulpprogramma naar de vaste schijf te kopiëren. Bewaar echter wel de originele schijf en een kopieschijf op een veilige, maar wel altijd toegankelijke plek, want u kunt de kopie op de vaste schijf niet gebruiken als de vaste schijf zelf beschadigd is.

▲ Attentie

HD Backup kopiëert geen bestanden waarvan de naam begint met een punt. Om problemen te voorkomen moet u, voordat u HD Backup gaat gebruiken, dergelijke bestanden herbenoemen. ▲

Zorg dat u voldoende 3.5-inch schijven bij de hand hebt om zowel een algemene reservekopie als een gedeeltelijke reservekopie te maken. Voor het maken van een algemene reservekopie van een vaste schijf van 20 Mb hebt u ongeveer vijfentwintig (dubbelzijdige) schijven van 800K nodig en voor de grootste gedeeltelijke reservekopie hebt u ongeveer dertien van dergelijke schijven nodig. Misschien wilt u zelfs liever twee sets van schijven voor de respectievelijke reservekopieën te gebruiken. Als er zich dan problemen voordoen *tijdens* het kopiëren, beschikt u altijd nog over de reserveset.

▲ Attentie

Met HD Backup wist u alle gegevens die op de reserveschijven zijn opgeslagen. De reserveschijven mogen dan ook geen documenten of programma's bevatten die u nog nodig hebt. ▲

Algemene reservekopie

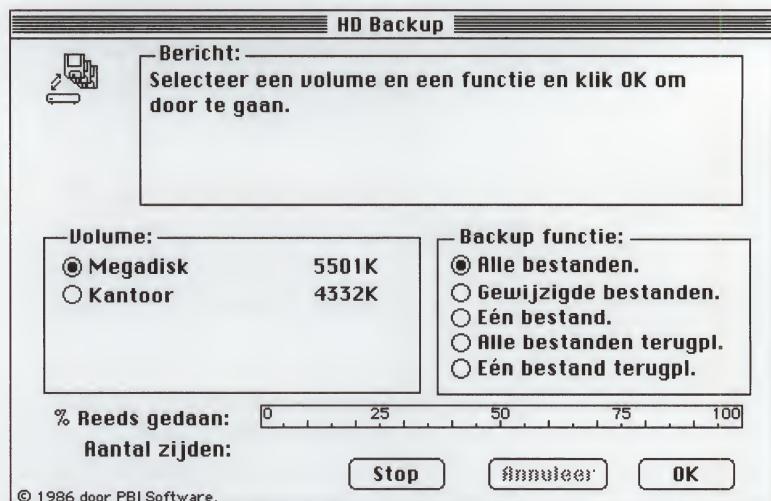
Om een algemene reservekopie te maken, gaat u als volgt te werk:

1. Klik dubbel op het symbool van HD Backup.

U kunt ook HD Backup selecteren en 'Open' kiezen uit het Archief-menu.

Op het beeldscherm verschijnt een dialoogvenster waarin u wordt gevraagd een optie en een volume te kiezen. **Volume** is de algemene aanduiding van een opslag eenheid. Voor HD Backup betekent dit bijna altijd de vaste schijf, maar in principe kan de term 'volume' verwijzen naar ieder type Macintosh opslag eenheid, behalve een 3.5-inch schijf.

Rechts van iedere afgebeelde vaste schijf wordt in kilobytes aangegeven hoeveel van de schijfruimte al in gebruik is.

Afbeelding 2-1

Het dialoogvenster van HD Backup

2. Klik in de linker kolom op de knop van de gewenste vaste schijf.

Als u slechts één vaste schijf hebt, wordt deze automatisch geselecteerd.

Als er meer dan vijf vaste schijven op uw systeem zijn aangesloten, wordt de gewenste schijf niet altijd afgebeeld. Als dat gebeurt, keert u terug naar de Finder en sleept u het symbool van één van de vaste schijven die u niet nodig hebt naar de prullenmand. Schakel vervolgens de schijfeenheid uit. Herhaal dit totdat de gewenste vaste schijf wordt weergegeven in het HD Backup-venster. (Let op: schakel niet de opstartschijf of de schijf met HD Backup uit.)

3. Selecteer 'Alle bestanden' in de rechter kolom en klik op 'OK'.

Alle aanwezige 3.5-inch schijven worden automatisch uit de schijfeenheden verwijderd.

Links onderin het venster wordt vermeld hoeveel zijden van 400K nodig zijn voor de gehele kopie.

4. Plaats zodra dat wordt gevraagd de eerste reserveschijf in één van de 3.5-inch schijfeenheden.

Als het programma de schijf niet kan lezen, wordt u gevraagd de schijf uit de schijfeenheid te verwijderen of de schijf te initialiseren als enkelzijdige of dubbelzijdige schijf. Klik op de desbetreffende knop.

Door de Option-toets ingedrukt te houden terwijl u de schijf in de schijfeenheid plaatst, kunt u een schijf opnieuw initialiseren. Dit is handig als u bijvoorbeeld een dubbelzijdige schijf, die enkelzijdig is geïnitialiseerd, wilt gebruiken als 800K-schijf.

HD Backup voorziet iedere schijf automatisch van een nummer, gevolgd door de naam van de desbetreffende vaste schijf. De eerste reserveschijf van een vaste schijf met bijvoorbeeld de naam Megadisk krijgt de naam 1.Megadisk, de tweede reserveschijf krijgt de naam 2.Megadisk, enzovoort.

Alle activiteiten van HD Backup, zoals wachten en initialiseren, controleren of kopiëren van een schijf, kunnen worden gevolgd op het beeldscherm. Bovendien staat op het scherm steeds de naam van het bestand dat wordt gekopieerd.

Zodra een schijf vol is, wordt deze uit de schijfeenheid geschoven en wordt u gevraagd de volgende schijf te plaatsen. Een balk aan de onderzijde van het beeldscherm geeft aan hoe ver het kopiëren is gevorderd. Tevens wordt het getal achter 'Aantal zijden' 1 of 2 cijfers lager, afhankelijk van de schijven die u gebruikt.

Door op 'Annuleer' te klikken, kunt u op ieder gewenst moment het kopiëren stopzetten. De bestanden die u tot dan toe hebt gekopieerd, kunnen dan niet meer op de schijf worden teruggezet. Klik op 'Stop' om HD Backup te verlaten of begin opnieuw door een volume en een optie te kiezen en op 'OK' te klikken.

5. Voorzie de schijf van een etiket met de toegewezen naam en de datum.

6. Plaats de volgende schijf.

Als u abusievelijk één van de schijven plaatst waarnaar u al bestanden hebt gekopieerd, wordt deze automatisch verwijderd en wordt u gevraagd een andere schijf te plaatsen.

❖ *Tip.* Als u over meerdere 3.5-inch schijfseenheden beschikt, kunt u uzelf werk besparen door in alle eenheden een schijf te plaatsen. De schijven worden gekopieerd in volgorde van prioriteit. (Als uw systeem is uitgerust met zowel een interne als een externe 3.5-inch schijfseenheid, heeft de interne schijfseenheid prioriteit boven de externe.)

7. Wanneer het bericht verschijnt dat de opdracht is uitgevoerd, klikt u op 'OK' en vervolgens op 'Stop' om het programma te verlaten.

8. Voorzie de serie reserveschijven van een verzameletiket en berg de schijven op een veilige maar altijd toegankelijke plaats op.

Gedeeltelijke reservekopie

De procedure voor het maken van een gedeeltelijke reservekopie is identiek aan die voor het maken van een algemene reservekopie:

1. Open HD Backup.

2. Selecteer het gewenste volume.

3. Selecteer 'Gewijzigde bestanden' en klik op 'OK'.

De documenten of bestanden die u sinds de laatste algemene reservekopie hebt aangemaakt, gewijzigd of verplaatst naar de vaste schijf, worden gekopieerd.

Een aantal programma's, zoals MacWrite, ondergaan wijzigingen wanneer ze zijn geopend, zodat deze programma's mogelijk eveneens worden gekopieerd.

⚠ Belangrijk

Bestanden met een aanmaak- of wijzigingsdatum die valt na de datum waarop u het bestand kopiëert, worden gekopieerd telkens wanneer u 'Gewijzigde bestanden' kiest. Onjuiste data zijn het gevolg van een verkeerde instelling van de Wekker van de Macintosh. Vanuit de Finder kunt u de data controleren door het document te selecteren en 'Extra info' uit het Archief-menu te kiezen. Als alleen de wijzigingsdatum onjuist is, brengt u een kleine wijziging in het bestand aan en slaat u het bestand opnieuw op. ⚠

Als u 'Gewijzigde bestanden' kiest, wordt niet aangegeven hoeveel zijden nodig zijn voor het kopiëren. Wel ziet u hoeveel procent van de inhoud van de vaste schijf is gekopieerd.

4. Plaats de eerste schijf voor de gedeeltelijke reservekopie in de 3.5-inch-schijfseenheid.

Als u over meer dan één 3.5-inch schijfseenheid beschikt, kunt u meerdere schijven tegelijk plaatsen.

HD Backup voorziet iedere reserveschijf van een naam door achter de naam van de desbetreffende vaste schijf een cijfer te plaatsen. De eerste reserveschijf van een vaste schijf met bijvoorbeeld de naam Megadisk, krijgt de naam Megadisk.1, de tweede reserveschijf krijgt de naam Megadisk.2, enzovoort.

Als u op 'Annuleer' klikt, kunnen de tot dan toe gekopieerde bestanden niet worden teruggezet.

5. Voorzie iedere schijf die uit de schijfseenheid wordt verwijderd van een etiket waarop u de toegewezen naam en de datum zet, en plaats de volgende schijf.

Herhaal dit totdat de gehele opdracht is uitgevoerd.

6. Als het bericht verschijnt dat alle opgegeven bestanden zijn gekopieerd, klikt u op 'OK' en vervolgens op 'Stop' om het programma te verlaten.

Wanneer na het maken van een gedeeltelijke reservekopie het percentage in de balk 'Reeds gedaan' onderin het venster hoger is dan vijftig procent, betekent dit dat het tijd is om opnieuw een algemene reservekopie te maken.

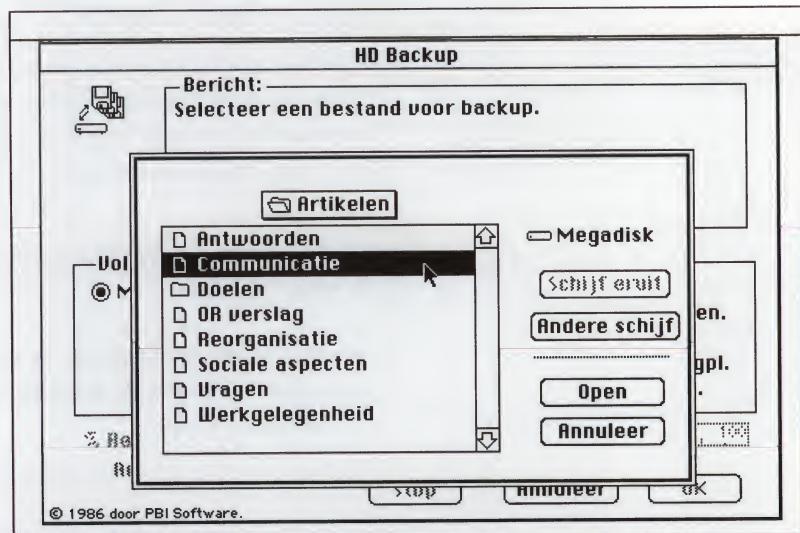
7. Voorzie de serie reserveschijven van een verzameletiket en berg de schijven op een veilige maar gemakkelijk toegankelijke plaats op.

Grote bestanden kopiëren

Met behulp van de optie 'Eén bestand' van HD Backup kunt u een bestand kopiëren dat te groot is om te worden gekopieerd met de Finder.

1. Open HD Backup.
2. Selecteer het volume met het bestand dat u wilt kopiëren.
3. Selecteer 'Eén bestand' en klik op 'OK'.

Op het beeldscherm verschijnt een indexvenster dat identiek is aan de vensters die verschijnen wanneer u documenten vanuit een bepaald programma opent of opslaat.

Afbeelding 2-2
Eén bestand kopiëren

4. Zoek in dit indexvenster het bestand dat u wilt kopiëren.

Raadpleeg de bijlage "Het hiërarchische bestandsysteem" of de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur* voor informatie over het gebruik van indexvensters.

5. Selecteer de naam van het bestand dat u wilt kopiëren en klik op 'Open' (of klik dubbel op de bestandsnaam).

U wordt nu gevraagd een schijf in de schijfseenheid te plaatsen.

6. Plaats de eerste reserveschijf (of een aantal schijven als u over meerdere 3.5-inch schijfseenheden beschikt).

Bij het gebruik van de optie 'Eén bestand' verschijnen er geen aanduidingen met betrekking tot het aantal benodigde zijden of het percentage dat al is gekopieerd.

HD Backup voorziet iedere schijf, net als bij een algemene reservekopie, van de naam van de vaste schijf, voorafgegaan door een nummer.

Als u op 'Annuleer' klikt, kunt u de tot dan toe gekopieerde bestanden niet meer op de schijf terugzetten.

7. Voorzie iedere schijf die wordt verwijderd van een etiket met de toegewezen naam en de datum en plaats de volgende schijf.

Herhaal dit totdat het gehele bestand is gekopieerd.

8. Zodra het kopiëren is voltooid, klikt u op 'OK' en vervolgens op 'Stop' om het programma te verlaten.

Aangezien de schijf of schijven bij het gebruik van de optie 'Eén bestand' op dezelfde wijze wordt benoemd als bij het kopiëren van alle bestanden op de vaste schijf, moet u de reserveschijven voorzien van een etiket dat duidelijk aangeeft dat het niet gaat om de schijven met de algemene reservekopie.

9. Berg de reserveschijven op een veilige maar gemakkelijk toegankelijke plaats op.

De gekopieerde bestanden terugzetten op de vaste schijf

Om de bestanden op de reserveschijven terug te zetten op de vaste schijf of vaste schijven, gebruikt u eveneens het programma HD Backup. De bestanden en bestandsnamen op de reserveschijven verschillen van de bestanden en bestandsnamen die zijn gekopieerd in de Finder. Het gebruik van de Finder voor het overbrengen van de bestanden naar de vaste schijf of vaste schijven is dan ook niet raadzaam. (Als u er niet in slaagt de inhoud van de vaste schijf terug te halen met HD Backup, kunt u in het gedeelte "Problemen" verderop in dit hoofdstuk instructies vinden voor het gebruik van de Finder.)

Het venster 'HD Backup' bevat symbolen van alle gekopieerde bestanden, ook al is de index van waaruit de bestanden zijn gekopieerd misschien op een andere manier weergegeven (met behulp van de commando's in het Inhouds-menu van de Finder).

Tijdens het kopiëren verandert HD Backup bestandsnamen die meerdere malen (in afzonderlijke mappen) op de vaste schijf voorkomen. Twee bestanden met bijvoorbeeld beide de naam Prognose krijgen de namen Prognose.1 en Prognose.2.

HD Backup maakt gebruik van iedere beschikbare schijfsector. Soms worden bestanden daardoor in twee gedeelten gesplitst (of in meer gedeelten als het erg grote bestanden betreft), die elk een eigen naam krijgen. Als bijvoorbeeld het bestand met de naam Gedicht wordt gekopieerd naar een reserveschijf en die schijf vol raakt, wordt het gedeelte op de eerste reserveschijf 1.Gedicht genoemd. De rest van het bestand op de tweede reserveschijf wordt 2.Gedicht genoemd. (De gesplitste bestanden worden tevens voorzien van symbolen waaraan u kunt zien dat deze bestanden onvolledig zijn.)

Een enkel bestand terugzetten op de vaste schijf

U kunt HD Backup ook gebruiken om een enkel bestand op een reserveschijf te kopiëren naar de vaste schijf, zonder dat de vaste schijf wordt gewist of opnieuw wordt ingedeeld.

- 1. Open HD Backup.**
- 2. Als er meerdere vaste schijven zijn aangesloten op uw systeem, selecteert u het gewenste volume.**

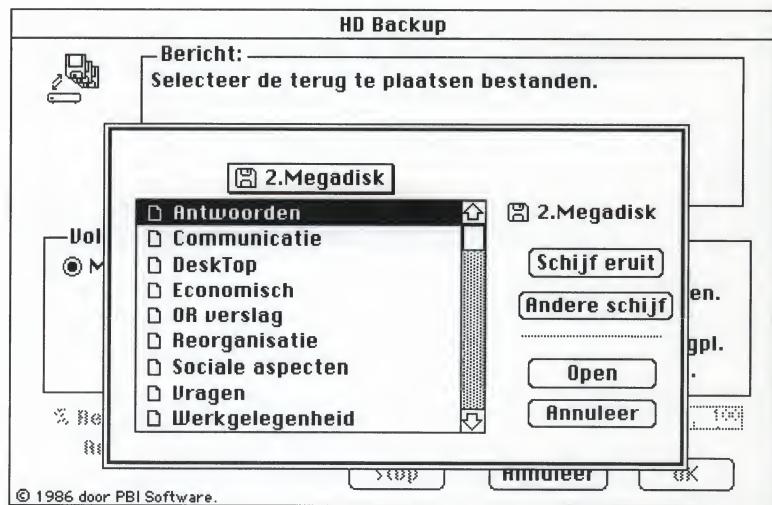
3. Selecteer 'Eén bestand terugplaatsen' en klik op 'OK'.

Eventueel aanwezige 3.5-inch schijven worden automatisch uit de schijfseenheden verwijderd, waarna u wordt gevraagd een reserveschijf te plaatsen.

4. Plaats één van de reserveschijven.

U kunt alle bestanden waarvan u met behulp van HD Backup een reservekopie hebt gemaakt, terugzetten op de vaste schijf.

Op het beeldscherm verschijnt een venster met de index van de desbetreffende reserveschijf. Met behulp van dit venster kunt u schijven verwijderen, van schijfseenheid veranderen, een bestand openen of de opdracht annuleren. De bestanden of gedeelten van bestanden worden afgebeeld in numerieke en alfabetische volgorde. De mappen op de schijf worden echter niet weergegeven.

Afbeelding 2-3

Een bestand terugzetten op de vaste schijf

Zoek in de schijfindex, eventueel met behulp van de schuifbalk, het bestand dat u op de vaste schijf wilt terugzetten.

Als het gewenste bestand niet op de geplaatste schijf staat, klikt u op 'Schijf eruit' of op 'Andere schijf' en plaatst u een andere schijf. Herhaal dit totdat u het gewenste bestand hebt gevonden.

Als u tijdens het zoeken bestanden tegenkomt die u eveneens nodig denkt te hebben, kunt u de bestandsnamen noteren op het etiket van de desbetreffende schijf.

5. Selecteer en open het bestand dat u naar de vaste schijf wilt kopiëren.

U kunt ook dubbel klikken op de bestandsnaam in de index.

Als het een gesplitst bestand betreft, selecteert en opent u eerst het eerste gedeelte (het gedeelte dat wordt voorafgegaan door een 1).

Wanneer het eerste gedeelte is gekopieerd, wordt u gevraagd de schijf met het volgende gedeelte in de schijfeenheid te plaatsen. Zodra u dit hebt gedaan, wordt de herstelprocedure automatisch voortgezet.

Als het bestand over nog meer schijven is verdeeld, herhaalt u deze stappen zo vaak als nodig is.

6. Wanneer de opdracht is voltooid, klikt u op 'OK' en vervolgens op 'Stop' om naar de Finder terug te keren.

Als u nog een bestand op de vaste schijf wilt terugzetten of als u een reservekopie van bestanden wilt maken, klikt u op de knop van de gewenste optie in plaats van op 'Stop'.

7. Berg met behulp van de Finder het bestand op in de juiste map.

Een enkel bestand verschijnt automatisch in het venster van de vaste schijf.

Alle bestanden terugzetten op de vaste schijf

Het vervangen van alle bestanden op een vaste schijf kost nogal wat tijd. Kies 'Alle bestanden terugplaatsen' dan ook alleen als u zeker weet dat de inhoud van de vaste schijf ernstig is beschadigd.

- 1. Start de Macintosh op met een 3.5-inch schijf (of vanaf een andere vaste schijf dan de vaste schijf die u wilt herstellen).**
- 2. Open HD Backup vanaf een 3.5-inch schijf (of vanaf een andere vaste schijf).**

- 3. Klik, indien nodig, op de knop van de vaste schijf waarnaar u uw bestanden wilt overbrengen.**

- 4. Selecteer 'Alle bestanden terugplaatsen' en klik op 'OK'.**

Op het scherm verschijnt het bericht dat de gehele vaste schijf wordt gewist.

- 5. Klik op 'OK' als u wilt doorgaan.**

Als u de vaste schijf niet wilt wissen, klikt u op 'Annuleer'.

In het dialoogvenster verschijnt het verzoek de schijven in de aangegeven volgorde in de schijfeenheid te plaatsen.

- 6. Plaats de schijven met de algemene reservekopie in de schijfeenheid.**

In een onjuiste volgorde geplaatste schijven of schijven uit een verkeerde serie worden automatisch verwijderd.

Als u over meerdere schijfeenheden beschikt, kunt u meerdere schijven tegelijk plaatsen.

- 7. Wanneer alle reservebestanden naar de vaste schijf zijn gekopieerd, plaatst u de schijven met de gedeeltelijke reservekopieën in de juiste volgorde in de schijfeenheid of schijfeenheden.**

Wanneer de schijven met de gedeeltelijke reservekopieën nieuwe versies bevatten van bestanden van de algemene reservekopie, worden de oude versies vervangen.

Als u geen gedeeltelijke reservekopie hebt gemaakt, klikt u op 'Annuleer' en vervolgens op 'Stop'.

8. Wanneer de opdracht is voltooid, klikt u op 'OK' en vervolgens op 'Stop'.

Problemen?

Als u er met 'Alle bestanden terugplaatsen' niet in slaagt alle reservebestanden terug te zetten op de vaste schijf, maar nog wel beschikt over de reserveschijven, kunt u de inhoud van uw vaste schijf niettemin voor een groot deel herstellen. Met de onderstaande procedure worden de mappen echter niet hersteld. U moet deze procedure dan ook alleen gebruiken als geen van de andere mogelijkheden uitkomst biedt.

- 1. Gebruik de Finder om alle ongesplitste reservebestanden over te brengen naar de vaste schijf.**
- 2. Gebruik 'Eén bestand terugplaatsen' om gesplitste bestanden vanaf de verschillende reserveschijven terug te zetten op de vaste schijf.**

Schijf-EHBO

SCHIJF-EHBO IS EEN PROGRAMMA OP *HULPPROGRAMMATUURSCHIJF 1*, waarmee u licht beschadigde schijven kunt herstellen. U kunt Schijf-EHBO gebruiken in noodgevallen—als uw schijf onleesbaar blijkt—or als preventieve maatregel.

Schijf-EHBO op een schijf installeren

Als u op elk gewenst moment gebruik wilt kunnen maken van Schijf-EHBO, is het verstandig om voordat u met uw computer aan de slag gaat het programma als opstartprogramma te installeren op een speciale schijf, die u in noodgevallen direct bij de hand hebt.

1. Kopieer de Systeemmap en Schijf-EHBO naar een 3.5-inch schijf die u wilt gaan gebruiken als aparte EHBO-schijf.

U kunt Schijf-EHBO eventueel ook op *Hulpprogrammatuurschijf 1* installeren, maar dit kan het gebruik van de andere programma's op de *Hulpprogrammatuurschijf 1* belemmeren.

2. Selecteer Schijf-EHBO en kies 'Wijzig opstart' uit het Speciaal-menu.

Mocht het nodig zijn het commando 'Wijzig opstart' ongedaan te maken, dan kunt u dit doen door het Finder-symbool (in de Systeemmap) te selecteren en opnieuw 'Wijzig opstart' te kiezen.

3. Bewaar de schijf met Schijf-EHBO op een plaats waar u in noodgevallen altijd bij kunt.

Wanneer u Schijf-EHBO nodig hebt

Schijf-EHBO is een programma waarmee u in bepaalde gevallen schijven die werken met het hiërarchische bestandssysteem—met andere woorden, vaste schijven of dubbelzijdige (800K-) schijven—kunt herstellen, met behoud van de gegevens en programma's die op die schijven zijn opgeslagen.

Het programma werkt in twee stappen: eerst wordt de schijf gecontroleerd, en vervolgens worden de beschadigde gegevensstructuren hersteld.

Gegevensstructuren zijn de structuren waarin de bestanden en documenten op een schijf zijn georganiseerd.

U merkt vanzelf wanneer u Schijf-EHBO nodig hebt: er verschijnt dan een foutmelding met de mededeling dat een schijf beschadigd is, en de vraag of u deze schijf wilt initialiseren. In sommige gevallen verschijnt een bericht waarin wordt meegedeeld dat een bepaalde schijf geen Macintosh schijf is. Dergelijke berichten kunnen het gevolg zijn van een elektriciteitsstoring of van een systeemstoring veroorzaakt door een programma.

Schijf-EHBO kan ook van pas komen wanneer het grootste gedeelte van de beschikbare geheugenruimte verloren is gegaan ten gevolge van het uitvallen van de stroom, zelfs wanneer uw schijf verder in orde is.

Afbeelding 3-1

Nu hebt u Schijf-EHBO nodig

Wanneer u na het gebruik van Schijf-EHBO nog steeds problemen hebt met uw schijf, moet u deze opnieuw initialiseren en uw bestanden aan de hand van reservekopieën reconstrueren. Dit is echter een paardemiddel. Probeer altijd eerst met Schijf-EHBO te reden wat er te reden valt, vooral als het een vaste schijf betreft.

- ❖ *Let op.* Als u de Macintosh niet kunt opstarten met de vaste schijf als opstartschijf, ligt het probleem waarschijnlijk bij het System-bestand, en niet bij de gegevensstructuren op de schijf. In dat geval moet u een andere opstartschijf gebruiken en het System-bestand opnieuw naar de vaste schijf kopiëren. Als u normaal gesproken een ingebouwde vaste schijf als opstartschijf gebruikt, en u uw Macintosh niet kunt opstarten, kunt u de computer instrueren de ingebouwde vaste schijf te negeren en een andere opstartschijf op te zoeken door tegelijkertijd op de Command-toets, de Option-toets, de Shift-toets en de Delete- of Backspace-toets te drukken.

Schijf-EHBO gebruiken

U gebruikt Schijf-EHBO als volgt:

1. Plaats de schijf met Schijf-EHBO en start de Macintosh op.

Het programma Schijf-EHBO wordt automatisch geopend en er verschijnt een dialoogvenster op het scherm.

Als u Schijf-EHBO niet als opstartprogramma op een aparte schijf hebt geïnstalleerd, kunt u proberen Schijf-EHBO vanuit de Finder te openen. In de meeste, maar niet in alle, gevallen lukt dit.

Om de menu's te kunnen gebruiken, moet u eerst het dialoogvenster sluiten door op 'Annuleer' te klikken. U kunt het venster weer openen door het commando 'Open volume' uit het Archief-menu te kiezen.

- ❖ *Tip.* Als u het commando 'Herstel automatisch' uit het Opties-menu kiest, worden beschadigde schijven automatisch hersteld. (U annuleert dit commando door het opnieuw te kiezen.)

2. Open het schijfvolume dat u wilt controleren of herstellen—in dit geval een vaste schijf.

U opent een volume door op 'Andere schijf' te klikken (of op de Tab-toets te drukken) en daarna op 'Open' te klikken (of op Return te drukken).

Als u het gewenste volume niet kunt vinden, is het mogelijk dat de vaste schijf is beschadigd of niet goed functioneert. Neem in dat geval contact op met de officiële Apple dealer.

Als u de schijf met Schijf-EHBO of de opstartschijf opent, verschijnt de mededeling dat de schijf wel gecontroleerd, maar niet hersteld of gewist kan worden. Klik op 'Annuleer' als u alsnog een ander volume wilt openen.

Afbeelding 3-2

Het volume 'Vaste schijf' openen

3. Klik op 'Start' om het geopende volume te controleren.

U kunt de controleprocedure stopzetten of onderbreken door op de desbetreffende knop te klikken. Als u op 'Stop' klikt, wordt u voor de zekerheid gevraagd of u inderdaad wilt stoppen (als dat het geval is, klikt u op 'OK'). Wilt u bij nader inzien toch doorgaan met de procedure, dan klikt u op 'Annuleer' (of drukt u op de Return-toets).

Als u de procedure hebt onderbroken, kunt u deze weer voortzetten door op 'Ga door' te klikken.

Afbeelding 3-3

Het volume 'Vaste schijf' controleren

Wanneer de gehele vaste schijf is gecontroleerd, verschijnt een van de onderstaande berichten op het scherm:

- Gereed. Geen herstel nodig.
- De schijf "Vaste schijf" moet worden hersteld. Wilt u dat doen?

Dit bericht verschijnt niet wanneer u het commando 'Herstel automatisch' uit het Opties-menu hebt gekozen. In dat geval wordt alleen het einde van de herstelprocedure gemeld.

- Niet in staat om de status van de schijf te controleren.

4. Klik op 'Herstel' om een licht beschadigde schijf te herstellen (zie het tweede bericht hierboven).

U kunt de herstelprocedure ook starten door op de Return-toets te drukken.

Wanneer de schijf is hersteld, wordt dit op het scherm meegedeeld.

Als de schijf niet volledig kan worden hersteld, wordt dit op het scherm gemeld.

5. Als een schijf onherstelbaar beschadigd is, initialiseert u hem opnieuw of neemt u contact op met de officiële Apple dealer.

Wanneer een schijf onherstelbaar is beschadigd, verschijnt op het scherm de mededeling dat de status van de schijf niet kan worden vastgesteld of dat de herstelprocedure niet kan worden voltooid.

❖ *Let op.* Wanneer u Schijf-EHBO preventief gebruikt—zonder dat er een foutmelding is verschenen (zie het gedeelte “Wanneer u Schijf-EHBO nodig hebt” eerder in dit hoofdstuk)—kunt u uw bestanden misschien nog opslaan voor u de schijf wist. Als het bericht 'Niet in staat om de status van de schijf te controleren' verschijnt, verlaat u Schijf-EHBO en probeert u de bestanden die u niet wilt kwijtraken, te kopiëren. Na het initialiseren zet u de bestanden weer terug op de schijf.

Kies 'Wis schijf' uit het Opties-menu. Klik op 'Initialiseer' als u een vaste schijf initialiseert en op 'Enkelzijdig' of 'Dubbelzijdig' als u een 3.5-inch schijf initialiseert.

6. Verlaat Schijf-EHBO door 'Stop' te kiezen uit het Archief-menu.

Als u nog een volume wilt controleren, kiest u 'Sluit' en vervolgens 'Open volume' uit het Archief-menu.

Een 3.5-inch schijf controleren of herstellen

Als u meer dan één schijfeenheid hebt, kunt u Schijf-EHBO ook gebruiken om een 800K-schijf te controleren of te herstellen. U doet dit op dezelfde manier als bij een vaste schijf, met de volgende verschillen:

- Als u slechts één 3.5-inch schijfeenheid hebt, gebruikt u Schijf-EHBO vanaf de vaste schijf. Zorg ervoor dat op de vaste schijf een Systeemmap en een kopie van Schijf-EHBO staan.
- Als u een volume opent (zie stap 2 hierboven) kunt u een 3.5-inch schijf verwijderen door op 'Schijf eruit' te klikken. Plaats vervolgens de beschadigde schijf in een schijfeenheid.
- U kunt met Schijf-EHBO een dubbelzijdige schijf controleren en proberen te herstellen, zelfs als u deze niet zichtbaar kunt maken op het bureaublad.
- Als u 'Wis schijf' kiest uit het Opties-menu, klikt u op 'Dubbelzijdig' om het hiërarchische bestandssysteem te installeren op de schijf die opnieuw wordt geïnitialiseerd.

L/A Transport

L/A TRANSPORT IS EEN HULPPROGRAMMA WAARMEE U LETTERTYPEN EN bureau-accessoires kunt toevoegen aan en verwijderen uit System-bestanden. Het programma bevindt zich in de 'Map L/A Transport' op *Hulpprogrammatuurschijf 2*.

Over lettertypen en bureau-accessoires

Lettertypen en bureau-accessoires bevinden zich in het System-bestand op uw opstartschijf. Met **lettertypen** worden bedoeld de soorten en maten letters die u kunt gebruiken in programma's voor de Macintosh. Bureau-accessoires zijn mini-programma's die u kunt openen vanuit het Apple-menu. Welke lettertypen en bureau-accessoires u kunt gebruiken, hangt af van de opstartschijf—ofwel het System-bestand—waarmee uw Macintosh op dat moment werkt. Het symbool van deze **huidige opstartschijf** staat doorgaans in de rechter bovenhoek van het bureaublad. Meer informatie over opstartschijven en huidige opstartschijven kunt u vinden in de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur*.

- ❖ *Let op.* De verschillende grootten die van een lettertype beschikbaar zijn, zijn apart opgeslagen en weergegeven. Wanneer in deze handleiding gesproken wordt over het kopiëren of verwijderen van een lettertype, wordt een specifieke grootte van dat lettertype, bijvoorbeeld Geneva 10, bedoeld.

De lettertypen en bureau-accessoires in het System-bestand van de opstartschijf, maar ook andere lettertypen en bureau-accessoires, kunt u opslaan in andere System-bestanden of in speciale lettertype- en accessoire-bestanden. Zo zijn er verschillende lettertypen opgeslagen in het bestand 'Lettertypen' op *Hulpprogrammatuurschijf 2* en is Zoek bestand opgeslagen in het accessoire-bestand op *Hulpprogrammatuurschijf 2*.

Een accessoire-bestand

Een lettertype-bestand

Afbeelding 4-1

Symbolen van lettertype- en accessoire-bestanden

Met behulp van L/A Transport kunt u zowel lettertypen als bureau-accessoires naar en uit System-bestanden kopiëren, met inbegrip van het System-bestand op de huidige opstartschijf.

Verder kunt u met L/A Transport lettertypen naar of uit een lettertype-bestand en bureau-accessoires naar en uit een accessoire-bestand kopiëren. U kunt L/A Transport ook gebruiken om dergelijke bestanden zelf aan te maken.

Als u uw System-bestand te groot vindt, kunt u met L/A Transport een aantal lettertypen en bureau-accessoires verwijderen. Als u geen reservekopie van deze lettertypen en accessoires hebt, kunt u ze echter beter eerst naar een ander bestand kopiëren.

U kunt L/A Transport, net als andere programma's, kopiëren naar en openen vanaf praktisch elke schijf.

Lettertypen en bureau-accessoires verplaatsen

Er is geen verschil in het gebruik van L/A Transport voor lettertypen en voor bureau-accessoires. Van de bureau-accessoires zult u er echter meestal maar één tegelijk willen verplaatsen, terwijl u bij lettertypen doorgaans meerdere bestanden in één keer zult willen kopiëren—bijvoorbeeld de verschillende grootten van een type.

⚠ Belangrijk

Om ervoor te zorgen dat L/A Transport goed werkt, schakelt u de MultiFinder uit voordat u lettertypen of bureau-accessoires verwijderd of een groot aantal lettertypen kopieert.

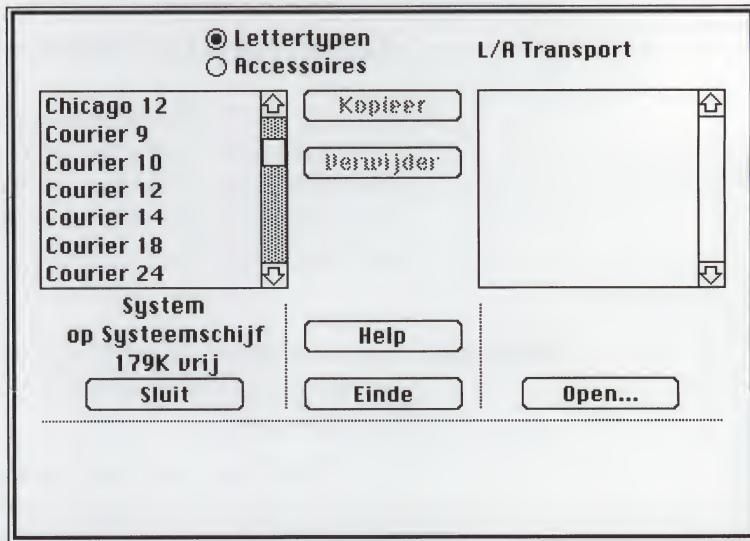
Om de MultiFinder uit te schakelen, kiest u 'Wijzig opstart' uit het Speciaal-menu. Klik op de knop 'Finder' en daarna op 'OK' in het informatievenster dat verschijnt. Vervolgens start u de computer opnieuw op. ⚠

Als de MultiFinder is ingeschakeld, kunt u L/A Transport niet gebruiken om lettertypen uit het System-bestand van uw opstartschijf te verwijderen of om een geopend bureau-accessoire te verwijderen of te verplaatsen. Als u de MultiFinder aan laat staan, is er bovendien niet genoeg geheugenruimte om een groot aantal lettertypen te verplaatsen. U kunt L/A Transport echter wel met de MultiFinder gebruiken om lettertypen en bureau-accessoires te installeren.

1. Selecteer het symbool van L/A Transport en kies 'Open' uit het Archief-menu, of klik dubbel op het symbool van L/A Transport.

Op het scherm verschijnt het venster van L/A Transport, waarin de knop 'Lettertypen' is geselecteerd. Aan de linkerzijde staat een overzicht van de lettertypen die in het System-bestand van de huidige opstartschijf zijn opgenomen.

Wanneer u bij het openen van L/A Transport de Option-toets ingedrukt houdt, verschijnt er een venster waarin de knop 'Accessoires' is geselecteerd. In dit venster ziet u een overzicht van de bureau-accessoires in het System-bestand van de huidige opstartschijf.

Afbeelding 4-2

Het L/A Transport-venster

U kunt L/A Transport ook openen door het symbool van een lettertype- of een accessoire-bestand te selecteren en 'Open' te kiezen uit het Archief-menu, of door dubbel op het symbool te klikken. Als u dat doet, verschijnt links in het venster een overzicht van de inhoud van het desbetreffende bestand. Als u een accessoire-bestand opent, wordt de knop 'Accessoires' automatisch geselecteerd.

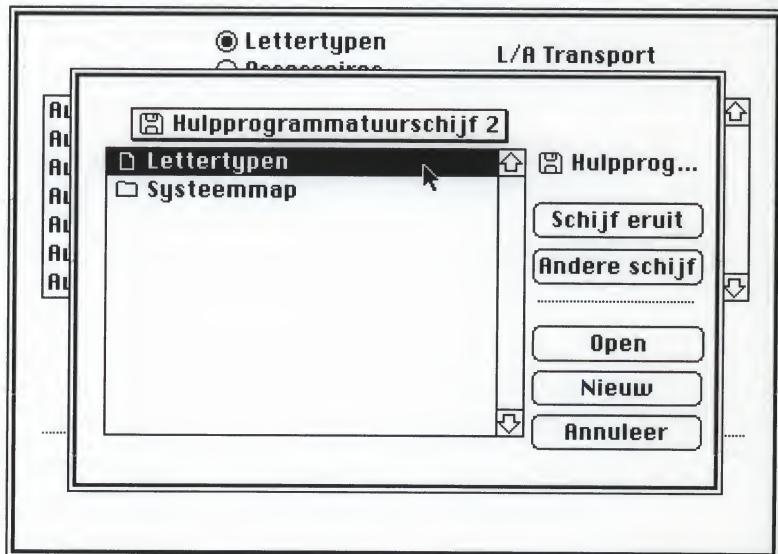
2. **Klik op de knop 'Lettertypen' of op de knop 'Accessoires', al naar gelang hetgeen u wilt toevoegen of verwijderen.**

Als 'Lettertypen' is geselecteerd, bevat de index van het geopende bestand links of rechts op uw scherm alleen lettertypen. Als 'Accessoires' is geselecteerd, bevat de index alleen bureau-accessoires.

3. **Klik op 'Open' om de index van andere System-, lettertype- of accessoire-bestanden op het scherm te brengen.**

Klik zonodig eerst op 'Sluit' om het bestand op het scherm te sluiten. Met behulp van de knop 'Open' bepaalt u wat er in de lijst verschijnt. Zowel de naam van het weergegeven bestand als de schijf waarop dat bestand zich bevindt, worden onder elke lijst vermeld.

Telkens wanneer u op 'Open' klikt, verschijnt er een venster met een index van de mappen en System-, lettertype- en/of accessoire-bestanden op de huidige schijf of in de huidige map. (Zie afbeelding 2-3.) In dit indexvenster kunt u naar een andere schijf gaan of naar een lager of hoger niveau in de bestandshierarchie gaan. Raadpleeg de bijlage, "Het hiërarchische bestandssysteem" of de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur* voor meer informatie over het gebruik van indexvensters.

Afbeelding 4-3

Venster voor het opzoeken van System-bestanden en voor het opzoeken of aanmaken van lettertype- of accessoire-bestanden

4. Open het bestand dat u wilt bekijken door de naam van dat bestand te selecteren en op 'Open' te klikken, of door dubbel op de bestandsnaam te klikken.

U kunt alle bestaande System-, lettertype- en accessoire-bestanden bekijken en bewerken.

U kunt ook een nieuw bestand aanmaken voor uw eigen verzameling lettertypen of bureau-accessoires. Klik daarvoor op 'Nieuw', voer een naam voor het bestand in en klik tenslotte op 'Aanmaken'.

5. Selecteer de lettertypen en bureau-accessoires die u wilt kopiëren of verwijderen.

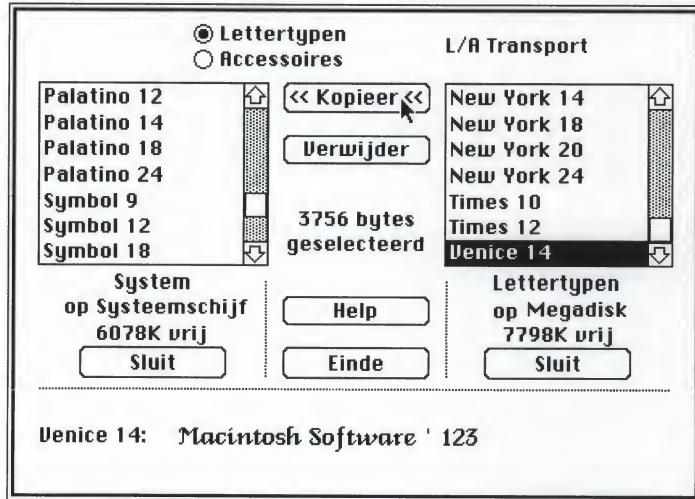
U kunt in beide lijsten selecteren. Eén lettertype of accessoire selecteert u door erop te klikken. Wilt u meer selecteren, dan houdt u de Shift-toets ingedrukt terwijl u klikt op de lettertypen of accessoires van uw keuze.

Groepen kunt u het beste selecteren door middel van slepen. U maakt een selectie weer ongedaan door erop te klikken terwijl u de Shift-toets ingedrukt houdt. Het aantal bytes dat door het geselecteerde in beslag wordt genomen, wordt op het scherm vermeld, evenals de hoeveelheid ruimte die nog op de schijf beschikbaar is. Onder elke lijst wordt vermeld welk bestand op dat moment is afgebeeld en op welke schijf dat bestand zich bevindt.

Wanneer u slechts één lettertype hebt geselecteerd, verschijnen onderaan het venster de naam, de grootte en een voorbeeld van dat lettertype. Hebt u meerdere lettertypen geselecteerd, of hebt u een accessoire geselecteerd, dan blijft die plek leeg.

6. Klik op 'Kopieer' om de geselecteerde lettertypen of accessoires te kopiëren in de richting waarin de pijl wijst, of klik op 'Verwijder' om ze te verwijderen.

Wanneer u op 'Kopieer' klikt, worden de lettertypen of bureau-accessoires naar het tegenoverliggende bestand gekopieerd. Met 'Verwijder' verwijdert u de lettertypen of accessoires uit het bestand waarin ze zich bevinden. Als er in de tegenoverliggende lijst een lettertype of accessoire staat met dezelfde naam als u zojuist hebt geselecteerd, wordt dit vervangen door het geselecteerde lettertype of accessoire. Als u alle lettertypen of accessoires uit een bestand verwijdert, is het bestand de eerstvolgende keer dat u op 'Open' klikt zelf ook verwijderd. Er is echter een aantal lettertypen dat het systeem nodig heeft om te kunnen functioneren; deze lettertypen kunt u niet uit het System-bestand verwijderen.

Afbeelding 4-4

Een geselecteerd lettertype kopiëren met L/A Transport

Alleen lettertypen en bureau-accessoires in het System-bestand op de huidige opstartschijf zijn beschikbaar voor de programma's die u met die schijf gebruikt. Een System-bestand kan maximaal 15 bureau-accessoires bevatten.

7. Klik op 'Einde'.

Op het bureaublad kunt u alle lettertype- of accessoire-bestanden die u niet meer nodig hebt, naar de prullenmand slepen of naar een andere schijf kopiëren of verplaatsen. Zodra u een lettertype- of accessoire-bestand opent, wordt automatisch ook L/A Transport geopend.

U kunt met L/A Transport een extra lettertype- of accessoire-bestand aanmaken. U kunt dan later de lettertypen of bureau-accessoires van het huidige System-bestand naar een tweede door u aangemaakt lettertype- of accessoire-bestand verplaatsen en het eerste bestand vervolgens naar uw System-bestand kopiëren. U kunt deze bestanden (of andere bestanden die u hebt aangemaakt) dan afwisselend gebruiken.

Zoek bestand

ZOEK BESTAND IS EEN BUREAU-ACCESSOIRE WAARMEE U BESTANDEN OP UW schijf kunt opzoeken. Wanneer u een groot aantal bestanden—zoals documenten, programma's, mappen, systeembestanden of accessoires—met behulp van het hiërarchische bestandssysteem hebt opgeslagen, kan het gebeuren dat u niet meer weet onder welke naam u de bestanden hebt opgeslagen of waar u ze hebt ondergebracht. In beide gevallen zal Zoek bestand u goed van pas komen.

U kunt Zoek bestand laten zoeken naar de volledige bestandsnaam, naar een woord dat in de naam voorkomt of naar een reeks tekens in de naam.

Om te controleren of het gewenste bestand is gevonden, kunt u essentiële informatie over de gevonden bestanden op het scherm halen. Tevens verschijnt op het scherm de hiërarchische structuur van de mappen die op de schijf staan, zodat u kunt zien waar het bestand zich precies bevindt. Daarnaast biedt Zoek bestand de mogelijkheid een document te openen terwijl u met een programma aan het werk bent.

Zoek bestand kan zowel bestanden zoeken op een vaste schijf als op een 3.5-inch schijf, mits dit een dubbelzijdig geïnitialiseerde (800K) schijf is. Zoek bestand kan echter geen bestanden herkennen op een enkelzijdige (400K) schijf.

U kunt Zoek bestand ook een bestand laten zoeken in een bepaalde map of op een andere schijf. Bovendien kunt u met Zoek bestand "in de achtergrond" werken: het gewenste bestand wordt dan gezocht terwijl u zelf met een programma werkt.

Zoek bestand installeren

Zoek bestand installeren of bijwerken doet u met behulp van de optie 'Accessoires' van L/A Transport. (Zie hoofdstuk 4.) Zoek bestand zelf staat in het bestand 'Bureau-accessoires' op *Hulpprogrammatuurschijf 2*. Als Zoek bestand is geïnstalleerd, vindt u het als bureau-accessoire terug in het Apple-menu linksboven op het scherm. U kunt Zoek bestand ook installeren door een versie van een System-bestand dat Zoek bestand bevat, naar uw opstartschijf te kopiëren.

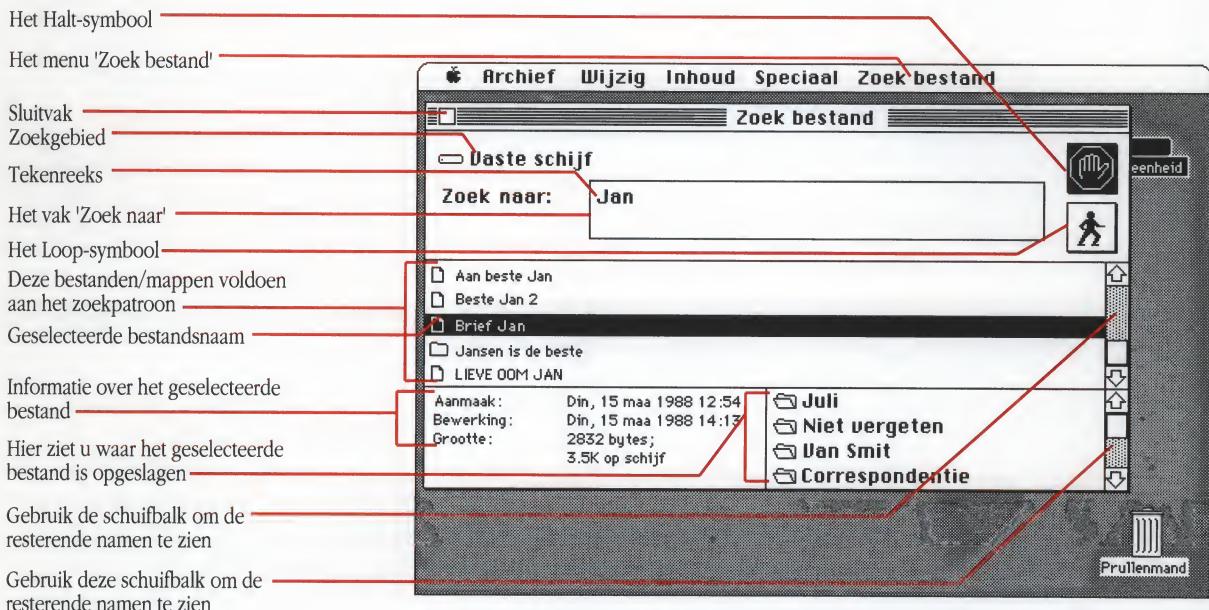
Bestanden zoeken

U kunt Zoek bestand gebruiken terwijl u met de Finder of een programma werkt. Hiervoor voert u de volgende handelingen uit:

1. Kies 'Zoek bestand' uit het Apple-menu.

Op het scherm verschijnt het Zoek bestand-venster. Het invoegpunt bevindt zich in het vak 'Zoek naar'.

Rechts in de menubalk ziet u het menu 'Zoek bestand'.

Afbeelding 5-1
Het venster 'Zoek bestand'

2. Selecteer het gebied waarin moet worden gezocht.

In de linker bovenhoek, net onder het sluitvak, wordt aangegeven waar wordt gezocht—op een schijf of in een map. Wanneer u Zoek bestand opent, staat op deze plaats de naam van de huidige opstartschaif. In dit geval wordt op de vaste schijfseenheid gezocht. (Raadpleeg de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur* voor meer informatie over opstartschaiven.)

U kunt Zoek bestand gebruiken om op de hele schijf te zoeken. Als u denkt dat het nalopen van de hele schijf te lang duurt, kunt u echter opgeven dat er alleen in een bepaalde map moet worden gezocht.

Gebruik een van de volgende methoden om het gebied op te geven waarin moet worden gezocht:

- Om op de hele huidige opstartschaif te zoeken, gaat u naar stap 3.
- Om op een andere schijf te zoeken, klikt u op het symbool van de schijf links van de naam van het gebied waarin wordt gezocht. Er verschijnt een naam van een andere schijf. Indien nodig klikt u opnieuw tot de naam van de gewenste schijf verschijnt. Wanneer u een 3.5-inch schijf wilt selecteren, dient u deze eerst in de schijfseenheid te plaatsen.

Als u over slechts één schijfseenheid beschikt, gebruikt u de volgende methode:

- Om in een bepaalde map te zoeken, kiest u 'Zoek hier...' uit het menu 'Zoek bestand' (of drukt u op Command-H). Er verschijnt een indexvenster. Klik op 'Andere schijf' om van schijf te wisselen of klik op 'Schijf eruit' en plaats een andere 3.5-inch schijf. Selecteer de map waarin u wilt zoeken en klik op 'Open map'. Wanneer de naam van de map boven het indexvenster verschijnt, klikt u op 'OK'.

U kunt het indexvenster gebruiken om naar een lager of hoger niveau in de bestandshiërarchie te gaan of om naar een andere tak van de bestandsstructuur te gaan. Raadpleeg de bijlage, "Het hiërarchische bestandssysteem", of de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur* voor nadere informatie.

Wanneer u op 'OK' klikt, keert u terug naar het Zoek bestand-venster. De naam van de schijf of map die boven de index staat, niet de geselecteerde map in de index, wordt het gebied waarin wordt gezocht.

Wanneer u op 'Annuleer' klikt, keert u terug naar het Zoek bestand-venster. Het gebied waarin wordt gezocht blijft dan hetzelfde.

3. Typ de reeks tekens waarnaar u wilt zoeken.

Zoek bestand zoekt nu naar bestandsnamen waarin de door u ingevoerde reeks tekens—bestaande uit letters, cijfers of andere tekens op het toetsenbord—voorkomt.

Bij het zoeken wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoofdletters en kleine letters. Ook maakt het niet uit waar de reeks tekens in de bestandsnaam voorkomt.

Zoek bestand interpreert spaties in een zoekreeks als "en". Met andere woorden: elk woord wordt beschouwd als een aparte reeks tekens. Als u bijvoorbeeld "Beste Jan" invoert, wordt gezocht naar alle bestandsnamen waarin zowel "Beste" als "Jan" voorkomt. U vindt in dat geval niet alleen het bestand 'Beste Jan', maar ook bestanden als 'Beste oom Jan' en 'Jansen is de beste'. De bestanden 'Beste Piet' en 'Jans document' worden echter niet gevonden.

Afbeelding 5-2

Met Zoek bestand zoeken naar bepaalde bestanden

❖ *Tip.* Om vergissingen te voorkomen, kunt u beter geen lidwoorden (de, het, een) of kleine voorzetsels (aan, voor, van) in een reeks tekens gebruiken. Als u bijvoorbeeld de reeks 'aan Jan' opgeeft, wordt aan het bestand 'Brief voor Jan' voorbijgegaan.

Wanneer u in de reeks tekens wijzigingen wilt aanbrengen, kunt op de gebruikelijke manier te werk gaan: u kunt het invoegpunt verplaatsen en tekens wissen met de Backspace-toets, of tekens of reeksen van tekens selecteren en dan de Backspace-toets gebruiken.

4. Start de zoekprocedure door te klikken op het Loop-symbool rechts in het venster 'Zoek bestand'!

U kunt hiervoor ook de Return- of Enter-toets gebruiken.

5. Als u de zoekprocedure wilt stopzetten, klikt u op het Halt-symbool.

Hebt u de zoekprocedure eenmaal stopgezet, dan is het niet mogelijk daarna weer verder te zoeken vanaf het punt waar u bent gestopt.

(Wanneer u opnieuw op 'Loop' klikt, begint de zoekprocedure van voren af aan.)

Wanneer het venster 'Zoek bestand' op het scherm staat, kunt u een nieuwe reeks tekens invoeren en de zoekprocedure starten, *tenzij de vorige zoekprocedure nog niet is beëindigd.*

Links in het venster worden de bestandsnamen weergegeven die de reeks tekens bevatten die overeenkomt met de opgegeven reeks. Naast elke bestandsnaam ziet u een symbool dat aangeeft of het desbetreffende bestand een document, een systeembestand, een programma of een map is.

Als de zoekprocedure meer dan vijf bestandsnamen oplevert, wordt rechts in het venster een schuifbalk geactiveerd, waarmee u de volledige lijst kunt doorlopen. Als een bestandsnaam in meerdere mappen voorkomt, wordt deze naam ook meerdere malen vermeld. (Zie bijvoorbeeld de bestanden 'Beste Jan 2' in afbeelding 5-2.)

Wanneer u Zoek bestand op een schijf met honderden bestanden gebruikt, kan het zoeken tamelijk tijdverdurend zijn. Het einde van de zoekprocedure wordt daarom aangegeven met een geluidssignaal. Als u het volume op 0 hebt ingesteld, klinkt er geen geluidssignaal, maar knippert de menubalk. Als u niet het risico wilt lopen dat het signaal u ontgaat, is het dan ook raadzaam het volume zo in te stellen dat u het geluidssignaal kunt horen.

Informatie op het scherm halen

U kunt informatie over een bestand op het scherm halen door in het venster 'Zoek bestand' op de bestandsnaam te klikken.

Afbeelding 5-3

Een bestand in de lijst selecteren om informatie op het scherm te halen

Linksonder in het venster toont Zoek bestand de datum en de tijd waarop het bestand is aangemaakt, wanneer het bestand voor het laatst is gewijzigd en hoe groot het is. Aan de hand van deze gegevens kunt u wellicht wat gemakkelijker vaststellen of u het juiste bestand hebt gevonden.

Rechts onder in het venster toont Zoek bestand de reeks mappen die u achtereenvolgens moet openen om bij het gewenste bestand te komen. Als u meer dan vier mappen moet openen om bij het bestand te komen, activeert Zoek bestand aan de rechterzijde van het venster een schuifbalk waarmee u de namen van de resterende mappen kunt bekijken.

Zoek bestand in de achtergrond laten werken

Aangezien een zoekprocedure een aantal minuten kan duren, is Zoek bestand zo ontworpen dat u ook in de achtergrond kunt zoeken—dus terwijl u zelf met een ander programma werkt. Hierdoor kunt u heel wat tijd besparen. Om een zoekprocedure in de achtergrond te starten, gaat u als volgt te werk:

- 1. Open een toepassingsprogramma en ga daarin aan het werk.**

- 2. Kies 'Zoek bestand' uit het Apple-menu.**

Het venster 'Zoek bestand' wordt over uw werk afgebeeld, terwijl het menu 'Zoek bestand' in de menubalk verschijnt.

- 3. Start de zoekprocedure door een reeks tekens te typen en vervolgens op het Loop-symbool te klikken.**

Zodra er een bestandsnaam is gevonden, verschijnt deze in het venster.

- 4. Klik in het actieve venster van het programma om terug te keren naar het programma waarmee u aan het werk bent.**

⚠ Belangrijk

Klik niet in het sluitvak wanneer u Zoek bestand in de achtergrond wilt uitvoeren. Doet u dit wel, dan wordt de zoekprocedure die op dat moment wordt uitgevoerd, automatisch beëindigd. ⚠

In de meeste programma's kunt u tijdens het zoeken bewerkingen zoals schrijven en rekenen normaal uitvoeren. Bij een aantal programma's (zoals oude versies van MacPaint) kunt u echter niet naar uw werk teruggaan voordat u Zoek bestand hebt gesloten. Bij andere programma's (zoals MacDraw) wordt Zoek bestand wanneer u in het programmavenster klikt, automatisch gesloten en wordt de zoekprocedure stopgezet.

Wanneer een zoekprocedure is beëindigd, hoort u een geluidssignaal.

- 5. Open het venster 'Zoek bestand' opnieuw door 'Zoek bestand' uit het Apple-menu te kiezen.**

In het venster verschijnen de bestandsnamen die zijn gevonden aan de hand van de opgegeven tekens. U kunt desgewenst informatie over deze bestanden op het scherm halen en hiervan een notitie maken. Om terug te keren naar uw werk, klikt u in het venster van het programma.

Bestanden openen

Met Zoek bestand kunt u documenten niet rechtstreeks openen. U kunt het programma echter wel opdracht geven een document of programma te zoeken, zodat u het vervolgens zelf kunt openen.

In de Finder

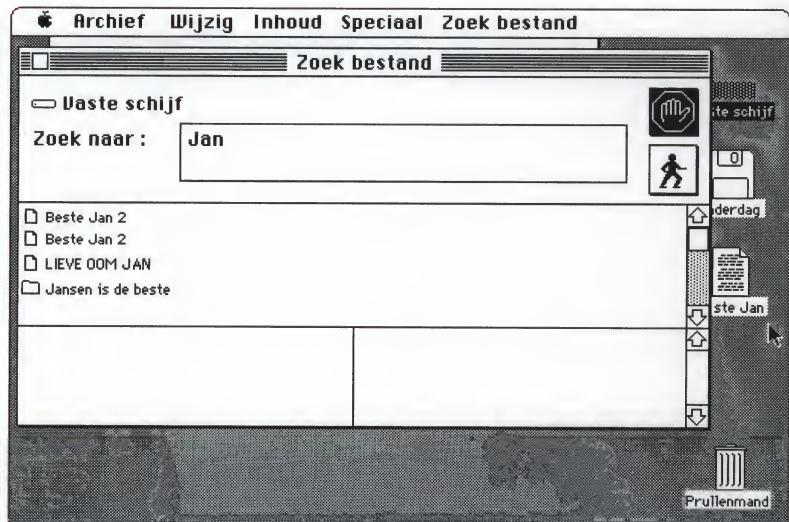
Als u in de Finder aan het werk bent, kunt u met behulp van Zoek bestand een bestand naar het bureaublad verplaatsen.

1. Gebruik Zoek bestand om een bestand te vinden en te selecteren.

2. Kies 'Verplaats naar bureaublad' uit het menu 'Zoek bestand'.

U kunt deze stap ook sneller uitvoeren door op Command-M te drukken.

Het symbool van het door u geselecteerde bestand verschijnt rechts op uw bureaublad onder het schijfsymbool. (Zie afbeelding 5-4.)

Afbeelding 5-4

Het document 'Beste Jan' is verplaatst naar het bureaublad

3. Sluit het venster 'Zoek bestand' door in het sluitvak te klikken.
4. Open het document of het programma door dubbel te klikken op het betreffende symbool of door het symbool te selecteren en 'Open' te kiezen uit het Archief-menu.

Wanneer u het programma verlaat, blijft het bestand op het bureaublad staan.

Als u het bestand weer wilt opbergen in de map waar het vandaan kwam, selecteert u het bijbehorende symbool en kiest u uit het Archief-menu het commando 'Berg op'. Zelfs wanneer u de naam van het bestand verandert, kunt u het op de oude plek opbergen. Wanneer u het bestand naar een andere map of naar het schijfvenster hebt verplaatst, is dit echter niet meer mogelijk.

U kunt het symbool van een bestand ook zelf naar de oorspronkelijke map, naar de prullenmand of naar een andere map slepen.

In een programma

Als u in een programma aan het werk bent, kunt u met behulp van Zoek bestand elk document openen dat u hebt aangemaakt.

1. Zoek en selecteer een document met behulp van Zoek bestand.

Wanneer de MultiFinder is ingeschakeld controleert u of het gewenste programma wel het huidige programma is. Houd vervolgens de Option-toets ingedrukt, terwijl u Zoek bestand opent.

2. Kies 'Sluit' uit het Archief-menu als het programma waarmee u werkt niet toelaat dat u meer dan één document tegelijk opent, en er al een document is geopend.

3. Kies 'Open' uit het Archief-menu van het programma.

Als het commando 'Open' grijs is, sluit u Zoek bestand door in het sluitvak te klikken en kiest u vervolgens het commando 'Open'.

Er verschijnt een indexvenster. De naam van de map of de schijf waarop het geselecteerde document zich bevindt, verschijnt als de naam van de index.

Een voorbeeld: het MacWrite document 'Beste Jan' is opgeslagen in de map 'Van Smit'. Als u nu met behulp van Zoek bestand het document zoekt en selecteert, en het commando 'Open' kiest uit het Archief-menu van MacWrite, dan krijgt de index automatisch de naam 'Van Smit'.

Afbeelding 5-5

Een MacWrite document openen met behulp van Zoek bestand

4. Selecteer en open het gewenste document vanuit de indexlijst.

Zoek bestand verlaten

U kunt Zoek bestand verlaten door in het sluitvak te klikken, door 'Sluit' uit het Archief-menu te kiezen wanneer het venster 'Zoek bestand' actief is, of door een programma te openen of te verlaten. Wanneer u Zoek bestand verlaat, wordt automatisch de zoekprocedure die op dat moment wordt uitgevoerd, afgebroken.

De eerstvolgende keer dat u Zoek bestand opent, is het vak 'Zoek naar' leeg en is als zoekgebied de opstartschaaf aangegeven. Vergeet niet dat u Zoek bestand niet hoeft te verlaten wanneer u een programma wilt gebruiken.

MacroMaker

HET HULPPROGRAMMA MACROMAKER™ STELT U IN STAAT TEKENS EN commando's vast te leggen als **macro's** die u op bijna elk gewenst moment kunt oproepen. Dit houdt in dat u een vastgelegde macro kunt terughalen door de toetsaanslag te typen die u bij het vastleggen aan de macro hebt toegekend of door de gewenste macro te kiezen uit het MacroMaker-menu. De macro's in MacroMaker bestaan uit een script en in de meeste gevallen een toetsaanslag. Een **script** is een vastgelegde reeks tekens en commando's. Een **toetsaanslag** is een toets of een toetscombinatie waarop u drukt om een script "af te spelen". Elke macro heeft een eigen naam en soms ook nog een eigen omschrijving, een *info*.

In dit hoofdstuk maakt u kennis met MacroMaker en wordt uitgelegd hoe u dit hulpprogramma installeert. Vervolgens ziet u hoe u macro's kunt aanmaken en gebruiken. En tenslotte wordt ingegaan op andere manieren om met macro's en macrobestanden te werken.

Toepassingen van MacroMaker

Er zijn drie algemene toepassingen van MacroMaker:

- U kunt de indeling van uw toetsenbord veranderen door een macro aan te maken voor een enkel teken.

U kunt bijvoorbeeld de gekromde apostrof (') vastleggen in een macro. Normaal maakt u dit teken door de Shift- en de Option-toets ingedrukt te houden en een vierkante sluitaak (]) te typen. Wanneer u nu de rechte apostrof (') opgeeft als de toets die de macro oproept, verschijnt telkens wanneer u de rechte apostrof typt, de gekromde apostrof.

- U kunt een macro aanmaken voor een reeks tekens die u vaak moet typen, zoals een adres of auteursrechtelijke bepalingen.

MacroMaker lijkt in dit opzicht enigszins op het bureau-accessoire Schetsboek, alleen is het veel sneller. Stel dat u een artikel schrijft over de Olympische Spelen van 1928. U zou dan een macro kunnen vastleggen voor de naam "baron Van Tuyl van Serooskerken" en er de toetscombinatie "Option-T" aan toekennen. Wanneer u nu naar baron Van Tuyl van Serooskerken, de toenmalige voorzitter van het Olympisch Comité, wilt verwijzen, kunt u die naam automatisch, en juist gespeld, in uw document opnemen door eenvoudigweg Option-T te typen.

- U kunt zelf toetsenbord-equivalenten toekennen aan commando's die er nog geen hebben.

Als u bijvoorbeeld met een programma als MacPaint werkt, dat geen toetsenbord-equivalent heeft voor het commando 'Bewaar' uit het Archief-menu, kunt u een macro aanmaken die dat commando uitvoert. U hoeft alleen maar het kiezen van het commando 'Bewaar' vast te leggen en er de toetsaanslag Command-S aan toe te kennen.

Met behulp van MacroMaker kunt u een macro onderbrengen in een lijst van macro's bij het programma waarmee u werkt. U kunt een macro ook onderbrengen in een algemene lijst, die u in elk willekeurig programma kunt oproepen of in een lijst die u al eerder hebt opgesteld in een ander programma.

U kunt MacroMaker gebruiken op de Macintosh Plus en op de nieuwere Macintosh modellen, zoals de Macintosh SE en de Macintosh II. Om MacroMaker naar behoren te laten functioneren, hebt u versie 4.1 of hoger van het System-bestand nodig. U vindt dit versienummer in het venster van 'Extra info'. Open de Systeemmap op uw huidige opstartschijf, selecteer het System-bestand en kies 'Extra info' uit het Archief-menu.

MacroMaker installeren en verwijderen

U vindt MacroMaker op *Hulpprogrammatuurschijf 2*. Op deze schijf staat een map met het programma MacroMaker, het bestand 'MacroMaker Help' en een macrobestand dat u met het Apple Extended Keyboard (het Apple uitgebreide toetsenbord) kunt gebruiken.

MacroMaker installeren

Om MacroMaker te installeren, volgt u de onderstaande instructies:

- 1. Selecteer de map 'MacroMaker' op *Hulpprogrammatuurschijf 2* en kies 'Open' uit het Archief-menu.**
U kunt natuurlijk ook dubbel op het mapsymbool klikken.
- 2. Sleep de symbolen van MacroMaker en MacroMaker Help uit de map 'MacroMaker' naar de Systeemmap op uw opstartschijf.**
- 3. Als u over een Apple uitgebreid toetsenbord beschikt, kopieert u bovendien het bestand 'Macro's' van *Hulpprogrammatuurschijf 2* naar de Systeemmap op uw opstartschijf.**

Dit bestand bevat de macro's waarmee aan de toetsen F1, F2, F3 en F4 respectievelijk de commando's 'Herstel', 'Knip', 'Kopieer' en 'Plak' uit het Wijzig-menu zijn toegekend, voor gebruik bij standaard Macintosh programma's.

- 4. Start de Macintosh opnieuw op.**

Het MacroMaker-menu, dat u kunt herkennen aan het symbool van een cassette, verschijnt rechts in de menubalk wanneer het programma MacroMaker is geïnstalleerd.

Wanneer het bestand 'MacroMaker Help' is geïnstalleerd, kunt u met het commando 'Over MacroMaker' uit het MacroMaker-menu een reeks schermen oproepen waarin nader op de commando's en vensters in MacroMaker wordt ingegaan.

Dit symbool stelt het MacroMaker-menu voor

MacroMaker verwijderen

Als u MacroMaker niet nodig hebt en ruimte in de menubalk wilt vrijmaken, kunt u MacroMaker verwijderen door de onderstaande instructies te volgen:

- 1. Sleep MacroMaker van de Systeemmap naar een andere map of naar de schijfindex.**
- 2. Start de Macintosh opnieuw op.**

Het MacroMaker-menu staat niet meer op het scherm.

Als u MacroMaker weer wilt installeren, sleept u het programma terug naar de Systeemmap en start u de Macintosh opnieuw op.

Een macrobestand aanmaken

MacroMaker maakt gebruik van macro's die zijn opgeslagen in het bestand 'Macros' in de Systeemmap op uw huidige opstartschijf. Dit macrobestand wordt aangemaakt wanneer u MacroMaker installeert, tenzij er al een macrobestand in de Systeemmap staat. Elke nieuwe macro die u aanmaakt, wordt aan het macrobestand toegevoegd.

Uw macrobestand kan een groot aantal macrolijsten bevatten: één algemene lijst en één voor elk programma waarmee u werkt. Wanneer het MacroMaker-venster is gesloten, kunt u de algemene macrolijst en de lijst voor het huidige programma bekijken door het MacroMaker-menu te openen.

- ❖ *Opmerking.* Het huidige programma is het programma waarvan u de menu's in de menubalk ziet. MacroMaker ziet ook de Finder als een programma. Als u geen ander programma hebt geopend, is de Finder dus het huidige programma.

Een macro vastleggen

Om een macro aan te maken, legt u het script ervan vast terwijl u in het programma werkt waarin u de macro wilt gebruiken.

Met deze versie van MacroMaker kunt u slechts bepaalde muisbewerkingen vastleggen, zodat u waarschijnlijk niet alle stappen kunt vastleggen die u in dialoog- en waarschuwingsvensters doorloopt. Omdat echter in de meeste dialoogvensters één bepaalde knop—vaak een vetomrande—kan worden gekozen door op de Return-toets te drukken, kunt u de handeling die door deze knop wordt weergegeven, toch vastleggen.

Om een macro voor een programma vast te leggen, doet u het volgende:

1. Open een nieuw document in het betreffende programma.

U kunt ook een bestaand document gebruiken, maar dan wordt alles wat u vastlegt in het document ingevoerd.

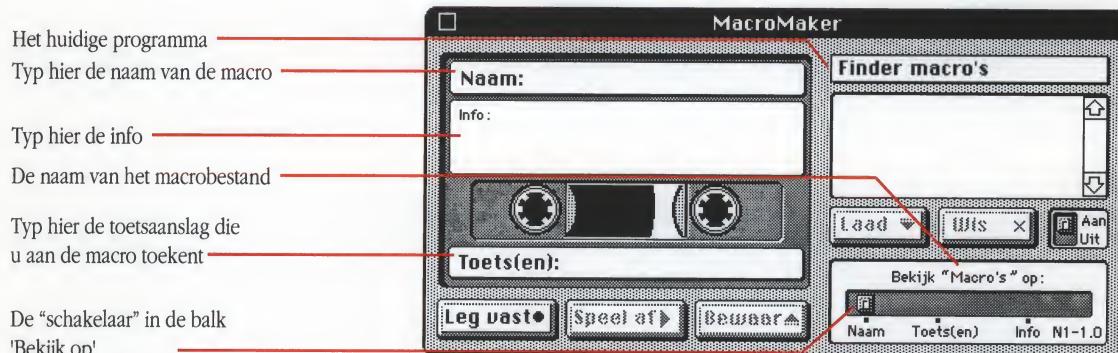
Zorg dat het programma zo is ingesteld dat het menucommando's en getypte tekens accepteert. Als u bijvoorbeeld tekst wilt vastleggen in een grafisch programma, zoals MacPaint, dient u eerst het Tekst-symbool te kiezen. Als het programma geen commando's en getypte tekens accepteert, worden deze in de meeste gevallen wel door MacroMaker vastgelegd, maar worden ze niet op het scherm afgebeeld.

2. Open MacroMaker door het commando 'Open MacroMaker' te kiezen uit het MacroMaker-menu.

Het MacroMaker-venster verschijnt, met in de rechter bovenhoek de naam van het programma waarmee u op dit moment werkt.

U maakt een macro aan in de "cassette-recorder"—de geladen macro—voordat u het aan de macrolijst van het huidige programma toevoegt.

❖ *Opmerking.* Als u een script wilt vastleggen en niet eerst de macro wilt aanmaken, kiest u het commando 'Start vastleggen' uit het MacroMaker-menu. Wanneer u vervolgens het commando 'Stop vastleggen' uit dit menu kiest, wordt het MacroMaker-venster automatisch geopend. Geef de macro een naam en klik op 'Bewaar' als u het script wilt opslaan.

Afbeelding 6-1
Het MacroMaker-venster

3. Geef de macro een naam door achter 'Naam' maximaal 16 tekens te typen.

De macro verschijnt onder deze naam in het MacroMaker-menu. U kunt dus het beste een korte naam kiezen waaraan u de macro gemakkelijk kunt herkennen.

U kunt de naam bewerken zoals u dat op de Macintosh gewend bent.

4. Als u de macro wilt omschrijven, plaatst u het invoepunt in het Infovak, onder de naam, en typt u een korte beschrijving van de functie van de macro.

U kunt het invoepunt in het Infovak plaatsen met behulp van de muis of door op de Tab- of Return-toets te drukken nadat u de naam van de macro hebt opgegeven.

5. Selecteer het vak 'Toets(en)' en typ de toetsaanslag waarmee u de macro wilt oproepen.

U kunt dit vak selecteren met de muis of door op de Tab- of Return-toets te drukken nadat u een omschrijving in het Infovak hebt getypt.

U kunt een of meer speciale toetsen, zoals de Command- of Option-toets, ingedrukt houden terwijl u een leesbaar teken typt. De symbolen voor de speciale toetsen verschijnen vóór de leesbare tekens. Eén speciale toets, de Control-toets, komt niet voor op het toetsenbord van de Macintosh Plus.

❖ *Opmerking.* Hoewel er geen toets is die het numerieke toetsenblok in werking stelt, worden getallen die via het numerieke toetsenblok zijn getypt, voorafgegaan door het symbool dat u in afbeelding 6-2 ziet, om ze te onderscheiden van de getallen die via het gewone toetsenbord worden getypt. (Wanneer u de Shift-toets ingedrukt houdt, komen de volgende symbolen op het numerieke toetsenblok van de Macintosh Plus overeen met de pijltoetsen op het normale toetsenbord: /, *, + en -.)

Caps Lock	⇪
Command	⌘
Control	⌃
Numeriek toetsenblok	▀
Option	⌥
Shift	⇧

Afbeelding 6-2

Symbolen van speciale toetsen

De laatste toets van de toetsaanslag is meestal een leesbaar teken en nooit een speciale toets. De toetsen worden weergegeven zoals ze op het Macintosh toetsenbord staan. Van toetsen met twee tekens wordt het onderste teken afgebeeld. De Backspace-toets op het Macintosh Plus toetsenbord wordt weergegeven als de Delete-toets, aangezien deze toets zo wordt genoemd op de nieuwere Apple toetsenborden.

Kies een toetsaanslag die u zich gemakkelijk kunt herinneren, maar die niet al wordt gebruikt voor het typen van speciale tekens.

U kunt de toetsaanslag vervangen door een andere toetsaanslag te typen terwijl de inhoud van het vak is geselecteerd. Als u een bepaalde toetsaanslag bij nader inzien toch niet wilt toekennen, kunt u deze verwijderen door op de Delete-toets (of Backspace-toets) te drukken.

De toetsaanslag staat rechts van de macronaam in het MacroMaker-menu. Als u aan de macro geen toetsaanslag hebt toegekend, verschijnt de macro toch in het MacroMaker-menu. In dat geval kunt u de macro oproepen door hem uit dat menu te kiezen.

6. Klik op de knop 'Leg vast'.

U keert nu terug naar het programma waarmee u op dit moment werkt.

Het symbool van het MacroMaker-menu knippert om u er aan te herinneren dat alles wat u typt en elk commando dat u kiest, wordt vastgelegd als deel van uw macro.

7. Voer het script in dat u wilt vastleggen.

Als u tijdens het typen een fout maakt, drukt u op de Delete-toets (of Backspace-toets), zoals u anders doet om een teken te wissen. In dit geval wordt zowel het getypte teken als de wisopdracht vastgelegd.

U kunt menucommando's vastleggen in een programma waarmee u werkt. Er zijn echter twee beperkingen.

- Hoewel het in sommige programma's mogelijk is om vanuit een geopend menu direct over te gaan naar een ander menu, opent u in MacroMaker tijdens het vastleggen een menu altijd vanaf de menubalk.
- MacroMaker herkent geen veranderingen in de menu's. In de macro wordt de positie van een commando in een menu vastgelegd en niet de naam van het betreffende commando.

8. Kies 'Stop vastleggen' uit het MacroMaker-menu om het vastleggen te beëindigen.

U keert nu terug naar het MacroMaker-venster.

MacroMaker neemt het commando 'Stop vastleggen' niet op in het vastgelegde script.

9. Klik op de knop 'Speel af' om het script te controleren.

U keert nu automatisch terug naar het huidige programma. Het vastgelegde script wordt nu afgespeeld, waarna u terugkeert naar het MacroMaker-venster.

10. Als u niet tevreden bent met het script, legt u het opnieuw vast, waarbij u dezelfde macronaam, info en toetsaanslag gebruikt.

Het oude script wordt vervangen door het nieuwe.

11. Klik op de knop 'Bewaar' om de geladen macro in de macrolijst te zetten.

Als de macro een naam heeft en ten minste een script of een toetsaanslag bevat, wordt hij toegevoegd aan het MacroMaker-menu en aan de macrolijst rechts in het MacroMaker-venster. Als die lijst al een macro bevat met dezelfde naam of toetsaanslag, wordt u gevraagd of u de bestaande macro wilt vervangen of het commando 'Bewaar' wilt annuleren. Als u het commando annuleert, kunt u de macro een nieuwe naam geven of de toetsaanslag wijzigen en vervolgens opnieuw op 'Bewaar' klikken.

Wanneer u het MacroMaker-venster sluit terwijl er zich nog een nieuwe (of gewijzigde) macro in de cassette-recorder bevindt, wordt u gevraagd of u de macro wilt bewaren voordat u het venster sluit.

▲ Attentie

Wanneer u een nieuw script vastlegt zonder de geladen macro bewaren, gaat het geladen script voorgoed verloren. ▲

Een algemene macro aanmaken

Een algemene macro is een macro die u kunt oproepen in elk programma waarmee u werkt. U kunt algemene macro's het beste alleen maken voor scripts die u in verschillende programma's wilt gebruiken.

▲ Belangrijk

Aangezien de inhoud van menu's van programma tot programma verschilt, kunt u in algemene macro's beter geen menucommando's opnemen. ▲

U kunt aan de macro voor een bepaald programma dezelfde toetsaanslag toekennen als aan een algemene macro. Als u met het betreffende programma werkt, kunt u met die toetsaanslag uitsluitend de macro voor dat programma oproepen, ook al wordt in het MacroMaker-menu nog steeds de algemene macro weergegeven. Wanneer u echter met andere programma's werkt, roept die toetsaanslag de algemene macro op.

Wanneer u een algemene macro wilt vastleggen, dient u ervoor te zorgen dat u met een programma werkt waarin u tekst kunt invoeren. De Finder is niet geschikt om algemene macro's vast te leggen, aangezien door het typen bepaalde bestanden een nieuwe naam kunnen krijgen. Als het echt nodig is om in de Finder te werken, kiest u 'Extra info' uit het Archief-menu en typt u het script in het vak onderin het venster 'Extra info'.

Om een algemene macro vast te leggen, volgt u de onderstaande instructies:

1. Kies het commando 'Open MacroMaker' uit het MacroMaker-menu.

Het MacroMaker-venster verschijnt, met in de rechter bovenhoek de naam van het programma waarmee u op dat moment werkt.

2. Plaats de aanwijzer met behulp van de muis op de naam van het huidige programma en druk op de muisknop.

Er verschijnt een menu met macrolijsten.

Afbeelding 6-3

Een voorbeeld van een menu met macrolijsten

3. Kies 'Algemene macro's' uit het menu.

'Algemene macro's' verschijnt op de plaats waar eerst de naam van het huidige programma werd weergegeven. De macrolijst is nu veranderd in de algemene macrolijst.

4. Volg de instructies 3 tot en met 11 uit het gedeelte "Een macro vastleggen" eerder in dit hoofdstuk.

Een aantal speciale scripts

U kunt met macro's verrassende dingen doen. Hieronder volgen een aantal suggesties:

- U kunt een macro vastleggen voor het wissen van tekst, waarmee u een vast aantal tekens kunt wissen.
- U kunt een macro aanmaken zonder daarin een script op te nemen. Er wordt dan door de toetsaanslag geen bewerking opgeroepen.

Zo'n “lege” macro kan handig zijn wanneer u met een programma werkt waarin een toetsaanslag die u andere programma's vaak gebruikt, een ongewenste bewerking oproept. In sommige programma's is Command-P een toetsenbord-equivalent voor het Print-commando. Als u vaak met MacWrite werkt, waarin Command-P de stijl van de tekst verandert in Standaard, vindt u het misschien handig een lege macro aan te maken (voor dat andere programma) om het opgeven van het Print-commando via het toetsenbord onmogelijk te maken. Op die manier verschijnt niet steeds het Print-venster wanneer u op Command-P drukt.

- Wanneer u na het kiezen van een commando even moet wachten voordat u het kunt bevestigen door middel van bijvoorbeeld de Return-toets, moet u ervoor zorgen dat u ook de tijd die verstrijkt, vastlegt. (Wacht dus totdat het dialoogvenster op het scherm verschijnt.)
- U kunt een macro binnen een macro aanmaken. Dit houdt in dat als u *een script hebt vastgelegd dat uit meerdere toetsaanslagen bestaat*, MacroMaker alle macro's afspeelt die door de toetsaanslagen in dat script worden opgeroepen.

Stel dat u al een macro hebt waardoor telkens als u Option-T typt, “baron Van Tuyll van Serooskerken” verschijnt. U kunt nu een andere macro aanmaken waardoor “baron Van Tuyll van Serooskerkens rapport” verschijnt, door een script vast te leggen dat bestaat uit Option-T gevolgd door “s rapport”.

△ Belangrijk

Let op dat u geen gesloten lus maakt, waarin de eerste macro de tweede oproept en deze tweede macro vervolgens weer de eerste oproept. △

- U kunt een macro maken waarmee u uw werk snel kunt beëindigen. Als u bijvoorbeeld steeds met één geopend programma werkt en u de wijzigingen aan het einde wilt opslaan, kunt u een macro vastleggen die bestaat uit Command-Q, een Return-teken en het commando 'Zet uit' uit het Speciaal-menu van de Finder.

In de meeste programma's kiest u met Command-Q het Stop-commando uit het Archief-menu. De Return-toets geeft aan dat de wijzigingen die u in uw document hebt aangebracht, moeten worden opgeslagen (als u het document ten minste al een naam hebt gegeven). Door het commando 'Zet uit' wordt de computer uitgeschakeld nadat het document is opgeslagen.

Als u aan een lang document werkt, kan het veel tijd kosten voordat het document op schijf is opgeslagen. Wanneer u echter een script vastlegt dat met het commando 'Zet uit' eindigt, kunt u MacroMaker voor u laten wachten, zodat u zich met andere dingen kunt bezighouden.

Wanneer u het commando 'Zet uit' in een macro vastlegt, wordt de Macintosh uitgeschakeld nadat u MacroMaker handmatig de opdracht hebt gegeven de macro op te slaan en het MacroMaker-venster te sluiten.

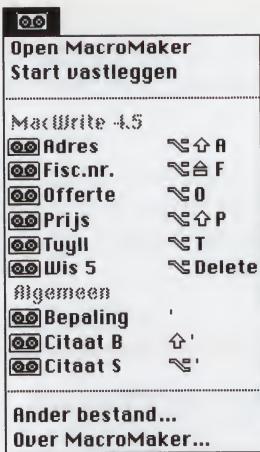
Uw macro's gebruiken

U kunt de macro's die u hebt vastgelegd op bijna elk moment oproepen. Dit is de manier waarop u MacroMaker waarschijnlijk het meest zult gebruiken.

Controleer eerst of MacroMaker is geïnstalleerd en ingeschakeld. Wanneer het MacroMaker-menu niet rechts in de menubalk staat, installeert u MacroMaker op de manier die wordt beschreven in het gedeelte "MacroMaker installeren" eerder in dit hoofdstuk. Wanneer alle macro's en commando's in het MacroMaker-menu, behalve 'Open MacroMaker' en 'Over MacroMaker', grijs zijn, betekent dit dat MacroMaker is uitgeschakeld. Schakel MacroMaker in (op de manier die wordt beschreven in "MacroMaker weer inschakelen" verderop in dit hoofdstuk) en sluit vervolgens het MacroMaker-venster.

❖ *Opmerking.* Wanneer er zoveel menu's in de menubalk staan dat het MacroMaker-menu er niet meer bij past, kunt u wellicht enkele andere bureau-accessoires sluiten om plaats te maken.

In het MacroMaker-menu staan alle macro's die u op dat moment kunt oproepen. De macro's voor het huidige programma staan boven de algemene macro's.

Afbeelding 6-4

Een voorbeeld van een MacroMaker-menu

U hebt aan elke macro een eigen naam gegeven en eventueel een toetsaanslag toegekend. Als u aan de macro voor een bepaald programma dezelfde toetsaanslag hebt toegekend als aan een algemene macro, staat achter beide macro's dezelfde toetsaanslag. U kunt met deze toetsaanslag echter alleen de macro voor het programma oproepen.

- ❖ *Opmerking.* Als een toetsaanslag normaliter als toetsenbord-equivalent in een van de menu's van een programma verschijnt, wordt hij wel weergegeven, maar kunt u hem niet langer gebruiken voor het activeren van het commando waar hij achter staat.

Als u meer macro's hebt dan in het MacroMaker-menu passen, kunt u deze zichtbaar maken door de aanwijzer door het menu heen naar het venster te slepen.

Bedenk, voordat u een macro oproept, of deze wel het juiste effect zal opleveren. Als een macro bijvoorbeeld een tab bevat, kan de tekst naar de verkeerde positie verspringen wanneer u de tabposities in uw document hebt gewijzigd.

En wanneer u bijvoorbeeld een macro hebt ontworpen voor het *vervangen* van bestaande tekst, zal de nieuwe tekst alleen worden *toegevoegd* wanneer u vergeet de bestaande tekst te markeren. Dit probleem kan zich in bepaalde programma's voordoen wanneer u een macro hebt aangemaakt voor het uitvoeren van een Zoek-commando.

Een macro oproepen

Er zijn twee manieren om een macro op te roepen:

- Typ de toetsaanslag die u aan de macro hebt toegekend
- Kies de macro uit het MacroMaker-menu

MacroMaker speelt het script af dat u hebt opgeroepen, door tekens te "typen" en commando's te kiezen.

Wanneer de macro is afgespeeld, kunt u weer verder werken.

- ❖ *Opmerking.* U kunt een macro oproepen en direct doorgaan met typen zonder dat u tekst kwijtraakt. Alles wat u typt, wordt door MacroMaker "onthouden". Zodra de macro is afgespeeld, worden de tekens die u in de tussentijd hebt getypt, in het document ingevoerd.

Een macro onderbreken

Om een macro te onderbreken voordat het afspelen is beëindigd, volgt u de onderstaande instructies:

1. Druk op de muisknop.

De macro stopt met afspelen en er verschijnt een dialoogvenster op het scherm, waarin u wordt gevraagd of u de macro inderdaad wilt onderbreken of verder wilt gaan met afspelen.

2. Klik op 'Onderbreek'.

De tekens die u hebt getypt nadat de macro met afspelen is begonnen, bent u kwijt. U keert terug naar uw programma. Er is nu maar een deel van het script uitgevoerd.

Als u op de knop 'Ga door' klikt, wordt het script verder afgespeeld.

Uw macrobestand controleren en wijzigen

Als u uw macrobestand eenmaal hebt aangemaakt, kunt u de volgende bewerkingen uitvoeren:

- De macrolijst bekijken
- Het script van een macro controleren
- Het script, de naam, de info of de toetsaanslag van een macro wijzigen
- Een macro naar een andere lijst kopiëren of verplaatsen
- Een macro verwijderen

De macrolijst bekijken

1. Kies 'Open MacroMaker' uit het MacroMaker-menu.

Het MacroMaker-venster verschijnt op uw scherm, met aan de rechterkant een overzicht van de macro's die bij het huidige programma horen.

2. Sleep de "schakelaar" in de balk 'Bekijk op' naar rechts om de macro's op toetsaanslag of info te bekijken.

U kunt de schakelaar ook verplaatsen door in het grijze gebied te klikken.

De macro's worden altijd op naam afgebeeld (in alfabetische volgorde en/of op volgorde van nummer). Als er voor een macro geen toetsaanslag of info is ingevoerd en u hebt opgegeven dat u de macro's op toetsaanslag of info wilt bekijken, wordt er rechts van het cassette-symbool niets weergegeven.

Een macro controleren

Om het script van een macro te controleren, doet u het volgende:

1. Open een nieuw document in het programma dat bij de lijst hoort.

Zorg ervoor dat het programma zo is ingesteld dat het menucommando's en getypte tekens accepteert.

Als u een algemene macro wilt controleren, kunt u elk willekeurig programma gebruiken.

2. Kies de macro uit het MacroMaker-menu.

MacroMaker speelt de macro nu af.

❖ *Opmerking.* U kunt ook MacroMaker openen, de macro selecteren en laden en op de knop 'Speel af' klikken.

Een macro wijzigen

U kunt elk onderdeel van een macro—het script, de naam, de info of de toetsaanslag—wijzigen door dat onderdeel in de cassette-recorder te laden. Ga hierbij als volgt te werk:

1. Open om het script te wijzigen eerst een nieuw document in het programma dat bij de lijst hoort.

Als u een algemene macro wilt wijzigen, kunt u elk willekeurig programma gebruiken.

2. Kies 'Open MacroMaker' uit het MacroMaker-menu.

Het MacroMaker-venster verschijnt, met aan de rechterkant een overzicht van de macro's die bij het huidige programma horen.

Als u een algemene macro wilt wijzigen, kiest u 'Algemene macro's' uit het venstermenu met macrolijsten. Vervolgens verschijnt de lijst met algemene macro's.

3. Selecteer de macro die u wilt wijzigen door in de macrolijst op de naam van die macro te klikken en op de knop 'Laad' te klikken.

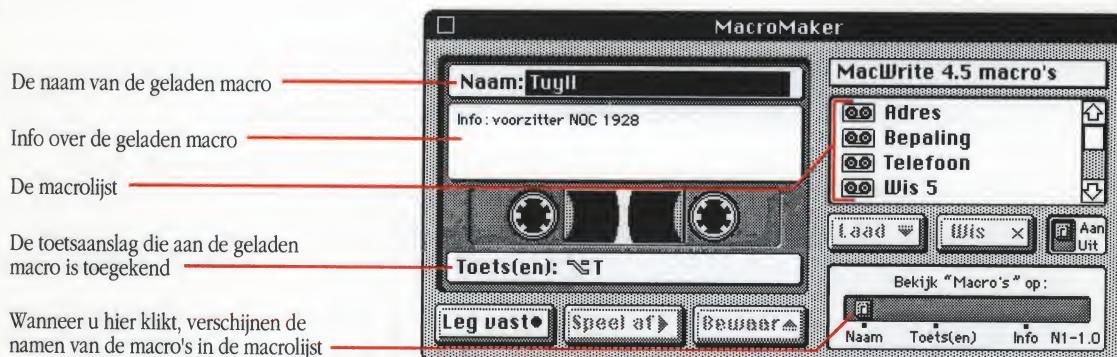
U kunt ook dubbel op de naam van de macro klikken.

Gebruik zonodig de schuifbalk om de naam van de macro zichtbaar te maken.

Als u al een macro hebt gewijzigd en deze zich nog in de cassette-recorder bevindt, wordt u gevraagd of u de eerste macro wilt bewaren voordat u een andere laadt.

Wanneer u op 'Laad' klikt, wordt de macro in de cassette-recorder geladen. Zoals u in afbeelding 6-5 kunt zien, worden de naam, de info en de toetsaanslag van de macro weergegeven.

In de macrolijst is de naam van de macro grijs.

Afbeelding 6-5

Een macro die in de "cassette-recorder" is geladen

4. Als u het script wilt wijzigen, kunt u een nieuw script vastleggen.

Raadpleeg voor meer informatie het gedeelte "Een macro vastleggen" eerder in dit hoofdstuk.

Vergeet niet om wanneer u klaar bent met het vastleggen van het script, 'Stop vastleggen' te kiezen uit het MacroMaker-menu.

5. Als u de naam, info of toetsaanslag wilt wijzigen, typt u een nieuwe of bewerkt u de oude.

Druk op de Delete-toets (of Backspace-toets) als u geen toetsaanslag aan de macro wilt toekennen.

6. Sla de gewijzigde macro op door op de knop 'Bewaar' te klikken.

De macro wordt uit de cassette-recorder verwijderd. In de macrolijst is de naam niet langer grijs.

Een macro naar een andere lijst kopiëren of verplaatsen

U kunt macro's die u hebt aangemaakt terwijl u met een bepaald programma werkte, ook in andere programma's gebruiken. Om een of meer macro's te kopiëren of te verplaatsen naar een lijst die bij een ander programma hoort, volgt u de onderstaande instructies:

1. Kies 'Open MacroMaker' uit het MacroMaker-menu.

Het MacroMaker-venster verschijnt, met aan de rechterkant een overzicht van de macro's die bij het huidige programma horen.

2. Als u een macro *vanuit* een andere lijst wilt kopiëren of verplaatsen, kiest u die andere lijst uit het menu met macrolijsten.

De geselecteerde macrolijst verschijnt.

3. Selecteer de macro die u wilt kopiëren of verplaatsen door in de macrolijst op de naam van die macro te klikken.

Als u meer dan één macro wilt kopiëren of verplaatsen, selecteert u de macro's door de Command-toets ingedrukt te houden en op de betreffende namen te klikken. U kunt opeenvolgende macro's selecteren door de Shift-toets ingedrukt te houden terwijl u op de eerste en de laatste naam klikt.

4. Typ Command-C om te kopiëren of Command-X om te knippen.

Beide commando's zetten de geselecteerde macro's—compleet met naam, info, script en toetsaanslag—in het klembord. Als u op Command-X drukt, worden de geselecteerde macro's uit de macrolijst verwijderd.

5. Kies uit het menu met macrolijsten de macrolijst waarnaar u macro's wilt kopiëren of verplaatsen.

Als u van een macro voor een bepaald programma een algemene macro wilt maken, kiest u 'Algemene macro's' uit het menu met macrolijsten.

6. Druk op Command-V om te plakken.

De macro's die u zojuist in het klembord hebt gezet, worden toegevoegd aan de macrolijst die op dat moment wordt weergegeven.

Als u aan de lijst een macro wilt toevoegen die dezelfde naam of toetsaanslag heeft als een macro die al in de lijst staat, wordt u gevraagd of u deze laatste wilt vervangen of het plakken wilt annuleren.

- ❖ *Opmerking.* U kunt een enkele macro ook van de ene macrolijst naar de andere kopiëren door hem in de cassette-recorder te laden, vervolgens een andere lijst te kiezen en op de knop 'Bewaar' te klikken.

Een macro verwijderen

Om een of meer macro's uit een lijst te verwijderen, volgt u de onderstaande instructies:

1. Kies 'Open MacroMaker' uit het MacroMaker-menu.

Het MacroMaker-venster verschijnt, met aan de rechterkant een overzicht van de macro's die bij het huidige programma horen.

2. Kies 'Algemene macro's' of het gewenste programma uit het menu met macrolijsten om een macro uit een andere lijst te verwijderen.

De geselecteerde macrolijst verschijnt.

3. Selecteer de macro die u wilt verwijderen door in de macrolijst op de naam van die macro te klikken.

Als u meer dan één macro wilt verwijderen, selecteert u de macro's door de Command-toets ingedrukt te houden en op de betreffende namen te klikken. U kunt opeenvolgende macro's selecteren door de Shift-toets ingedrukt te houden terwijl u op de eerste en de laatste naam klikt.

4. Klik op de knop 'Wis'.

U kunt ook Command-X typen om de geselecteerde macro te verwijderen.

De macro's worden uit de lijst verwijderd.

Met andere macrobestanden werken

Wanneer u MacroMaker hebt geïnstalleerd, is 'Macro's' de naam van het actieve macrobestand, dat zich in de Systeemmap op de huidige opstartschaif bevindt. Met behulp van het commando 'Ander bestand' kunt u echter ook andere macrobestanden aanmaken en gebruiken. U kunt van het ene macrobestand naar het andere gaan en van elk willekeurig macrobestand een kopie maken, zodat u die kunt gebruiken op een andere Macintosh of achter de hand kunt houden als reservekopie.

Een ander macrobestand aanmaken of openen

Om een nieuw macrobestand op een van uw schijven aan te maken of te openen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies 'Ander bestand' uit het MacroMaker-menu.

Er verschijnt nu een dialoogvenster, waarin u wordt gevraagd of u een nieuw bestand wilt aanmaken of een bestaand bestand wilt openen. (Zie afbeelding 6-6.)

Afbeelding 6-6

Het dialoogvenster 'Ander bestand'

2. Klik op 'Nieuw' om een nieuw macrobestand aan te maken. Klik op 'Open' om een bestaand macrobestand te openen.

Er verschijnt een indexvenster.

3. Wanneer u een nieuw macrobestand aanmaakt, typt u een naam voor dat bestand.

U kunt het beste het woord "macro's" in de bestandsnaam opnemen —Franks macro's bijvoorbeeld—zodat u het gemakkelijk kunt herkennen.

4. Kies de map of schijf waarop u het nieuwe macrobestand wilt plaatsen of selecteer een bestaand macrobestand.

Raadpleeg de bijlage, "Het hiërarchische bestandssysteem", of de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur* voor meer informatie over dialoogvensters met een index.

5. Klik op 'Bewaar' (als u een nieuw bestand aanmaakt) of op 'Open'.

Het dialoogvenster wordt gesloten.

Wanneer het MacroMaker-venster open is, verschijnt de naam van het nieuwe of zojuist geopende bestand boven de schakelaar 'Bekijk op'. In dit bestand kunt u macro's vastleggen, wijzigen, verwijderen, controleren, kopiëren en verplaatsen.

In het MacroMaker-menu verschijnen nu de macro's uit het nieuwe of zojuist geopende bestand.

Wanneer u MacroMaker uit- en inschakelt of de Macintosh opnieuw opstart, wordt het oorspronkelijke macrobestand weer geopend.

Macro's naar een ander bestand kopiëren of verplaatsen

Voor het kopiëren en verplaatsen van macro's van het ene macrobestand naar het andere gaat u op dezelfde manier te werk als bij het kopiëren en verplaatsen van macro's tussen macrolijsten (in hetzelfde macrobestand):

- 1. Open een macrobestand.**
- 2. Gebruik Command-C of Command-X om de geselecteerde macro's te kopiëren of te knippen.**
- 3. Maak een ander macrobestand aan of open een bestaand macrobestand.**
- 4. Kies uit het menu met macrolijsten de macrolijst waarin u de macro's wilt plaatsen.**
- 5. Voeg met Command-V de macro's die u hebt gekopieerd of geknipt toe aan de macrolijst.**

Een macrobestand kopiëren of verplaatsen

U kunt in de Finder van elk macrobestand een kopie maken door het symbool van het bestand te selecteren en 'Dupliceer' te kiezen uit het Archief-menu.

U kunt een macrobestand in de Finder op dezelfde manier verplaatsen als elk ander bestand. U kunt het bestand 'Macros' in de Systeemmap echter niet verwijderen of vervangen terwijl MacroMaker is ingeschakeld. Schakel MacroMaker daarom uit voordat u het bestand verwijdert of vervangt.

Een macrobestand een andere naam geven

In de Finder kunt u elk macrobestand op de gebruikelijke manier een andere naam geven. U kunt een macrobestand echter geen nieuwe naam geven wanneer het op dat moment actief is.

MacroMaker uit- en inschakelen

MacroMaker is gewoonlijk ingeschakeld. U kunt MacroMaker echter uitschakelen, zodat u bij het werken met een bepaald programma geen last hebt van de algemene macro's. (Het kan bijvoorbeeld zijn dat in het betreffende programma voor specifieke bewerkingen toetscombinaties worden gebruikt die u aan algemene macro's hebt toegekend.)

MacroMaker uitschakelen

1. Kies 'Open MacroMaker' uit het MacroMaker-menu.

Het MacroMaker-venster verschijnt.

2. Sleep de aan/uit-schakelaar rechts in het venster omlaag.

Wanneer MacroMaker is uitgeschakeld, kunt u geen macro's vastleggen of afspelen.

3. Klik in het sluitvak om het MacroMaker-venster te sluiten.

Het MacroMaker-menu staat nog steeds op het scherm, alleen zijn alle commando's, behalve 'Open MacroMaker' en 'Over MacroMaker', grijs.

MacroMaker weer inschakelen

1. Kies 'Open MacroMaker' uit het MacroMaker-menu.

Het MacroMaker-venster verschijnt.

2. Sleep de aan/uit-schakelaar omhoog.

3. Klik in het sluitvak om het MacroMaker-venster te sluiten.

Apple Bestandsuitwisseling

HET HULPPROGRAMMA APPLE BESTANDSUITWISSELING IS EEN PROGRAMMA voor de Macintosh dat u in staat stelt te werken met documenten die aangemaakt zijn op personal computers onder het besturingssysteem MS-DOS of op de Apple II onder ProDOS®. Andersom kan iedereen die beschikt over een MS-DOS computer of een Apple II onder ProDOS, werken met documenten die u op uw Macintosh computer hebt aangemaakt. MS-DOS staat voor *Microsoft Disk Operating System*. Dit is het besturingssysteem van de IBM PC en IBM-compatible apparaten. ProDOS staat voor *Professional Disk Operating System*. Dit is het besturingssysteem dat wordt gebruikt door de meeste computers uit de Apple II familie.

Een **besturingssysteem** is een programma dat de werking van de onderdelen van een computer en de daarop aangesloten randapparaten bestuurt.

Als u wel eens hebt samengewerkt met mensen die computers gebruiken met een niet-Macintosh **besturingssysteem**, dan weet u dat de computerwereld lijkt op de Toren van Babel. Het is moeilijk en soms zelfs onmogelijk om verschillende computers bestanden te laten uitwisselen, omdat ze allemaal hun eigen "taal" hebben.

Apple Bestandsuitwisseling (ABU) daarentegen maakt het mogelijk om met uw Macintosh bestanden te converteren, zodat deze door verschillende soorten computers kunnen worden gelezen.

Als uw ABU-map het juiste convertorbestand bevat—deze bestanden worden verderop in dit hoofdstuk gedetailleerd beschreven—kunt u een document dat is aangemaakt met een programma dat werkt onder het ene besturingssysteem, converteren naar een document dat gelezen kan worden door een soortgelijk programma dat werkt onder een ander besturingssysteem. Als u bijvoorbeeld de juiste convertor in de ABU-map installeert, kunt u een met WordStar gemaakt MS-DOS bestand converteren naar een MacWrite document.

Met Apple Bestandsuitwisseling kunnen u en uw collega's op een effectievere manier samenwerken, of u nu een brug aan het bouwen bent of gewoon een kantoorhuishouding voert.

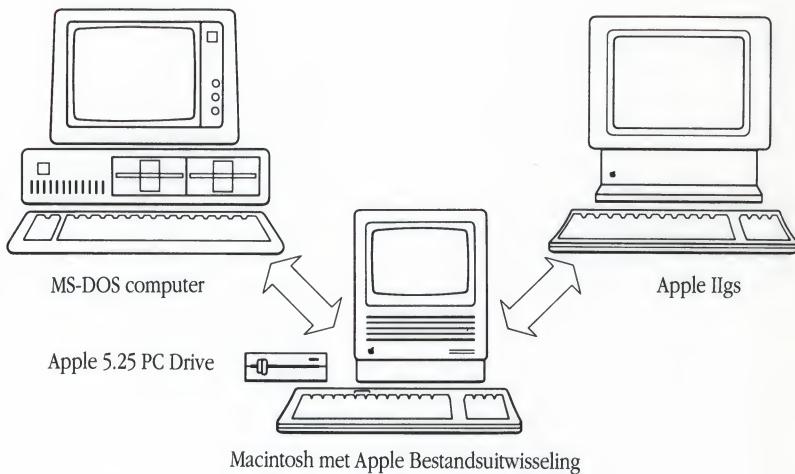
In dit hoofdstuk worden de grondbeginselen van het werken met Apple Bestandsuitwisseling beschreven—hoe u het programma opent en hoe u bestanden converteert. Raadpleeg voor informatie over de meer geavanceerde gebruiksmogelijkheden van ABU de desbetreffende gedeelten uit hoofdstuk 8, "Apple Bestandsuitwisseling: geavanceerde mogelijkheden". Als u de basisfuncties van ABU onder de knie hebt, kunt u hoofdstuk 8 in zijn geheel doornemen.

Toepassingen voor Apple Bestandsuitwisseling

Met het hulpprogramma Apple Bestandsuitwisseling kunt u een groot aantal conversies uitvoeren. U hebt Apple Bestandsuitwisseling nodig in de volgende gevallen:

Wanneer u een Apple 5.25 PC Drive op uw Macintosh SE of Macintosh II aansluit, kunt u met uw Macintosh de informatie lezen op 5.25-inch schijven die zijn geformateerd (geïnitialiseerd) onder MS-DOS.

- U beschikt over een Apple 5.25 PC Drive en u wilt documenten uitwisselen tussen een Macintosh en een MS-DOS computer met een 5.25-inch schijfeneenheid
- U werkt met een Apple II computer, bijvoorbeeld een Apple® II GS™ met een 3.5-inch schijfeneenheid en u wilt documenten overzetten van een Macintosh naar een Apple II of vice versa
- U gebruikt een telefoonlijn, netwerk of andere verbinding voor de uitwisseling van bestanden tussen uw Macintosh en een MS-DOS of ProDOS computer en u wilt deze bestanden converteren op uw Macintosh

Afbeelding 7-1

Gegevens uitwisselen met MS-DOS en ProDOS (Apple II) computers

Wat u nodig hebt

Apple Bestandsuitwisseling werkt op elke Macintosh computer die is uitgerust met een ingebouwde 800K schijfseenheid.

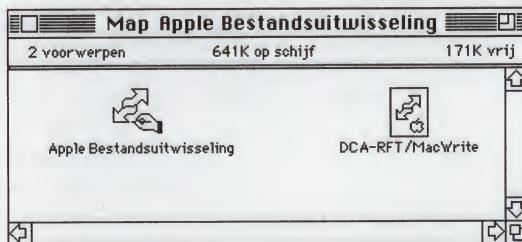
Als u van plan bent om met Apple Bestandsuitwisseling bestanden van of naar een 5.25-inch MS-DOS schijf over te brengen, hebt u ofwel een Macintosh SE ofwel een Macintosh II nodig. Bovendien hebt u een Apple 5.25 PC Drive en een Macintosh SE Bus PC Drive Card of een Macintosh II PC Drive Card nodig.

Als u van plan bent om met Apple Bestandsuitwisseling bestanden uit te wisselen tussen uw Macintosh en een ProDOS computer met een 3.5-inch schijfseenheid, of als u bestanden wilt converteren op uw Macintosh, kunt u ABU het beste gebruiken op een Macintosh met twee of meer schijfseenheden. Doet u dat niet, dan zal u tijdens de conversie steeds worden gevraagd de schijven te verwisselen.

De 'Map Apple Bestandsuitwisseling'

Apple Bestandsuitwisseling bevindt zich in de 'Map Apple Bestandsuitwisseling' op *Hulpprogrammatuurschijf 2*. Voordat u Apple Bestandsuitwisseling gebruikt, kopieert u de gehele map naar uw vaste schijf of naar een andere 3.5-inch schijf waarop wat meer ruimte beschikbaar is.

Als u de map opent, ziet u het bestand 'Apple Bestandsuitwisseling' en een **convertorbestand** met de naam 'DCA-RFT/MacWrite'. Dit bestand bevat een of meer **convertors**, die op hun beurt de gegevens bevatten die Apple Bestandsuitwisseling nodig heeft om documenten te converteren. (Zie afbeelding 7-2.)

Afbeelding 7-2
De ABU-map op *Hulpprogrammatuurschijf 2*

Om te beginnen

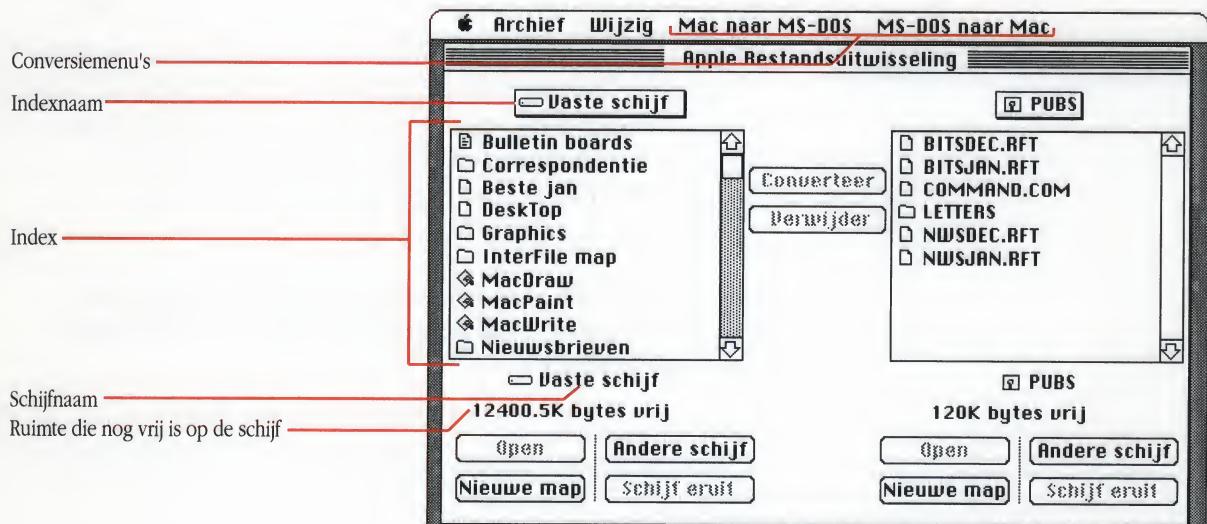
Om Apple Bestandsuitwisseling te openen, voert u de volgende stappen uit:

- 1. Open de ABU-map door het symbool te selecteren en 'Open' uit het Archief-menu te kiezen (of klik dubbel op het symbool).**
- 2. Kopieer eventuele andere convertorbestanden die u hebt aangeschaft naar de ABU-map.**
Sommige leveranciers leveren verschillende convertorbestanden in één pakket. Gebruik voor het kopiëren van deze bestanden de bijgeleverde instructies.
- 3. Start Apple Bestandsuitwisseling door het symbool te selecteren en 'Open' te kiezen uit het Archief-menu (of klik dubbel op het symbool).**

Op het scherm verschijnt nu het venster 'Apple Bestandsuitwisseling'. De index links in het venster geeft een overzicht van bestanden en mappen op de schijf waarop ook Apple Bestandsuitwisseling staat.

Het ABU-venster is gelijk aan het venster van L/A Transport. U selecteert de bestanden in dit venster op dezelfde manier als in L/A Transport.

In afbeelding 7-3 ziet u een ABU-venster met een MS-DOS schijf en een Macintosh schijf.

Afbeelding 7-3
Het venster 'Apple Bestandsuitwisseling'

Uw schijven tonen

De **bronschijf** is de schijf met de bestanden die u wilt converteren. De **doelschijf** is de schijf waarop u de geconverteerde bestanden wilt opslaan.

In het ABU-venster kunt u opgeven welke bestanden u wilt converteren en naar welke map u de geconverteerde bestanden wilt overbrengen. Hiervoor brengt u eerst een overzicht van de bestanden op de **bronschijf** en de **doelschijf** op het scherm.

1. Plaats, als u dit nog niet hebt gedaan, de bronschijf in de schijfeenheid. Klik net zo lang op de rechter knop 'Andere schijf tot u de inhoud van de bronschijf rechts in het ABU-venster ziet.

Als u aan de rechterkant een Macintosh schijf zichtbaar maakt, terwijl er ook een Macintosh schijf—dezelfde of een andere—aan de linkerkant zichtbaar is, verschijnt het conversiemenu 'Mac naar Mac' in de menubalk.

Als u eenmaal met Apple Bestandsuitwisseling werkt, worden 3.5-inch ProDOS schijven zonder problemen geaccepteerd. Normaliter verschijnt er een foutmelding als 'Deze schijf is onleesbaar' wanneer u een dergelijke schijf in de schijfeenheid plaatst.

Als u een 5.25-inch MS-DOS schijf in uw Apple 5.25 PC Drive plaatst, moet u de hendel aan de voorkant van de schijfeenheid omlaag duwen.

Om een 3.5-inch schijf uit de schijfeenheid te halen, klikt u op de rechter knop 'Schijf eruit'. U kunt 5.25-inch schijven na ontgrendeling met de hand uit de schijfeenheid halen. Als u een schijf uit de schijfeenheid haalt, wordt de schijfinhoud grijs weergegeven totdat u opnieuw dezelfde schijf of een andere schijf in de schijfeenheid plaatst of op de knop 'Andere schijf' klikt.

❖ *Let op.* Als u wilt, kunt u de inhoud van de bronschijf links in het ABU-venster laten weergeven. U moet er dan wel voor zorgen dat de inhoud van de doelschijf rechts wordt getoond. Dit is bijvoorbeeld zinvol als de schijf die uw ABU-map bevat tevens de bronschijf is. Deze schijf verschijnt namelijk automatisch links in het venster als u Apple Bestandsuitwisseling start.

2. Plaats uw doelschijf in de schijfeenheid. Klik net zolang op de linker knop 'Andere schijf' totdat u de inhoud van de doelschijf links in het venster ziet.

Als de doelschijf al zichtbaar is, kunt u deze stap overslaan.

Ga voor het plaatsen en verwijderen van schijven te werk als beschreven in stap 1.

Onder de schijfnaam ziet u hoeveel ruimte er nog vrij is op de schijf.

Telkens wanneer u in het ABU-venster een MS-DOS of ProDOS schijf toont, verschijnen er twee conversiemenu's. In deze menu's vindt u een overzicht van de convertors die bij de twee besturingssystemen horen. Als de linker schijf bijvoorbeeld een Macintosh schijf is en de rechter schijf een MS-DOS schijf, ziet u in de menubalk het menu 'Mac naar MS-DOS' en het menu 'MS-DOS naar Mac'.

❖ *Let op.* Apple Bestandsuitwisseling biedt de mogelijkheid om bestanden te converteren tussen de twee niet-Macintosh besturingssystemen. Hiervoor zijn in het programma de twee menu's 'ProDOS naar MS-DOS' en 'MS-DOS naar ProDOS' opgenomen. (Zie "Bestanden converteren tussen 'MS-DOS en ProDOS'" in hoofdstuk 8.)

Een symbol links van een bestand geeft het type bestand aan. (Zie afbeelding 7-4.)

❖ *Let op.* Een klein hangslot-symbool naast de schijfindex van een 3.5-inch of 5.25-inch schijf geeft aan dat de schijf is beveiligd. Dit betekent dat u geen bestanden kunt kopiëren naar of verwijderen van deze schijf. Daarom moet u, voordat u bestanden gaat converteren, de schrijfbeveiliging opheffen. Om de beveiling van een 3.5-inch schijf ongedaan te maken, haalt u de schijf uit de schijfeenheid en verschuift u het schrijfbeveiligingsschuifje. Bij een 5.25-inch schijf haalt u de schijf uit de schijfeenheid en verwijdert u het beveiligingsplakkertje. Vervolgens plaatst u de schijf weer in de schijfeenheid.

Map

Programma

Document

Tekstdocument

System-bestand

Afbeelding 7-4

Symbolen voor bestanden en mappen

Opgeven waar de geconverteerde bestanden moeten worden opgeslagen

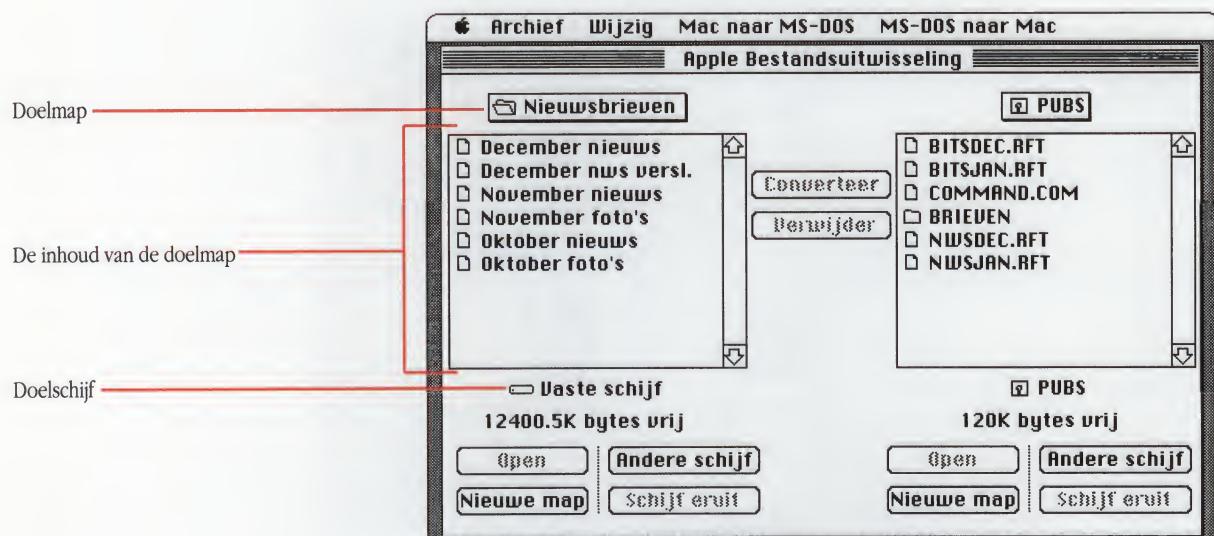
U kunt nu opgeven waar u de geconverteerde bestanden (ofwel **doelbestanden**) wilt opslaan. Als u de doelbestanden op schijfniveau—dus niet in een map—wilt opslaan, kunt u het volgende gedeelte overslaan.

Als u de geconverteerde bestanden wilt opslaan in een map, moet de naam van die map als indexnaam boven de inhoud van de doelschijf staan. Zoals u kunt zien in afbeelding 7-5, zijn de naam van de index en de naam van de schijf aanvankelijk gelijk. U kunt bestaande mappen kiezen als bestemming voor uw geconverteerde bestanden of een nieuwe map aanmaken.

- ❖ *Let op.* Apple Bestandsuitwisseling behandelt MS-DOS “directories” en ProDOS “subdirectories” als mappen. Mappen op 400K Macintosh schijven worden echter niet herkend. Wanneer u dergelijke schijven gebruikt, staan alle bestanden in de index van de schijf.

Een bestaande map opgeven

U kunt een bestaande map opgeven door deze op te zoeken in het hiërarchische bestandsysteem. Raadpleeg de bijlage, “Het hiërarchische bestandssysteem,” of de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur* voor meer informatie.

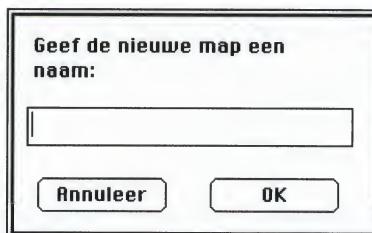
Afbeelding 7-5
'Nieuwsbrieven' is opgegeven als doelmap

Een nieuwe doelmap aanmaken

Voer de volgende drie stappen uit om een nieuwe map aan te maken als doelbestemming voor uw geconverteerde bestanden:

1. Klik op de knop 'Nieuwe map' onder de index.

Er verschijnt een dialoogvenster zoals in afbeelding 7-6.

Afbeelding 7-6

Dialoogvenster om een nieuwe map een naam te geven

2. Typ de naam voor de nieuwe map.

Te lange namen of namen met tekens of tekenreeksen die niet acceptabel zijn voor het besturingssysteem dat bij de doelschijf hoort, worden niet geaccepteerd.

Gebruik de muis en het toetsenbord om de naam van de map te wijzigen.

3. Klik op 'OK'.

De te converteren bestanden selecteren

U dient nu op te geven welke bestanden u wilt converteren. U doet dit door de gewenste bestanden te selecteren in de rechter index in het ABU-venster. U kunt deze bronbestanden stuk voor stuk selecteren of u kunt alle bestanden in een map selecteren door de naam van de map te selecteren.

1. Breng de index met de te converteren bestanden op het scherm.

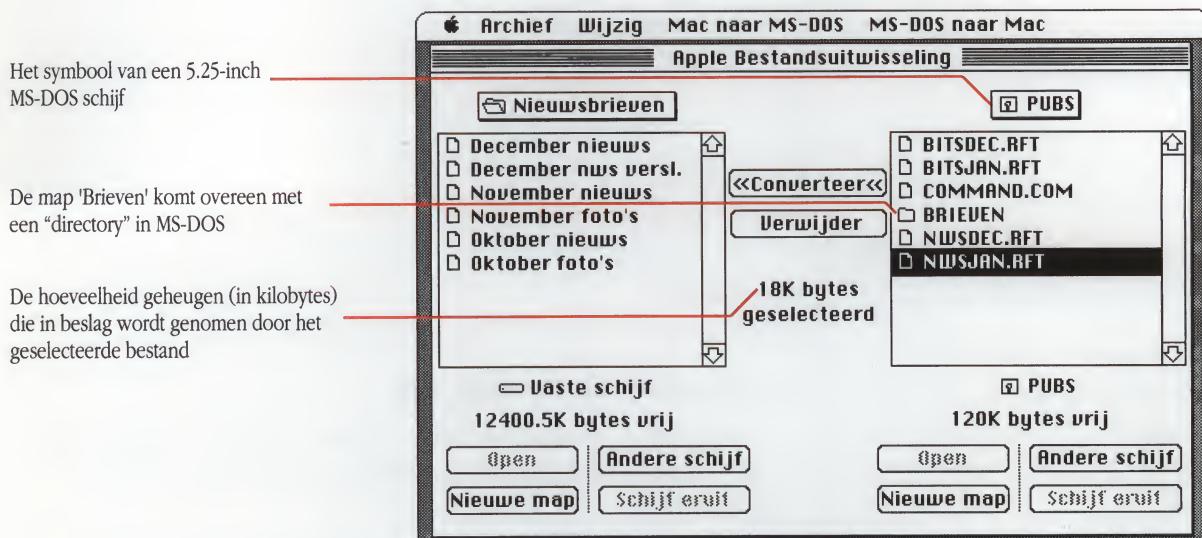
De index bevat de namen van de bestanden en mappen op de schijf of in de map waarvan de naam boven de index staat.

Als de bestanden die u wilt converteren niet in de index staan omdat ze in mappen 'genest' zijn, opent u net zolang mappen totdat u de gewenste bronbestanden in de index ziet.

2. Selecteer de bestanden of mappen die u wilt converteren door in de index op hun naam te klikken.

Een **doelbestand** is een bestand dat u wilt converteren, kopiëren of verwijderen.

Telkens wanneer u één of meer bestanden selecteert, geeft Apple Bestandsuitwisseling in het midden van het ABU-venster aan hoeveel schijfruimte er in totaal is geselecteerd. Als u een groot aantal bestanden selecteert, kan het enkele seconden duren voordat deze berekening is uitgevoerd.

Afbeelding 7-7

Het bestand 'NWSJAN.RFT' is geselecteerd

U kunt zoveel mappen en bestanden selecteren als u wilt. Gebruik de eerste van de twee methoden die hieronder worden beschreven als u een aantal verspreid staande bestanden wilt selecteren. Gebruik de tweede methode als u naast elkaar gelegen mappen en bestanden wilt selecteren.

- **Methode 1: Houd de Command-toets ingedrukt en klik op de mappen of bestanden die u wilt selecteren.**

Alle bestanden of mappen waar u op klikt, blijven geselecteerd.

■ **Methode 2: Houd de Shift-toets ingedrukt en klik op de eerste en de laatste van de mappen of bestanden.**

De twee bestanden of mappen worden samen met alles wat er in het venster tussen staat, geselecteerd.

❖ *Let op.* Als u de volledige inhoud van een schijf of map hebt geselecteerd, zijn er drie eenvoudige manieren om de selectie ongedaan te maken:

- Selecteer een bestand in de andere index in het ABU-venster (indien aanwezig). De selectie van bestanden in de eerste index wordt ongedaan gemaakt
- Typ een willekeurig teken behalve Return. Eén bestand blijft geselecteerd
- Houd de Command-toets ingedrukt en klik op de naam van één bestand of map om alleen de selectie van die map of dat bestand ongedaan te maken

---

De benodigde convertors activeren

Apple Bestandsuitwisseling zoekt en gebruikt automatisch de convertors die nodig zijn om de geselecteerde bestanden te converteren, mits deze in het juiste conversiemenu staan en actief zijn.

1. Open het gewenste conversiemenu door de aanwijzer op de naam in de menubalk te plaatsen en op de muisknop te drukken.

Elk conversiemenu bevat een lijst met de beschikbare convertors in het programma en de 'Map Apple Bestandsuitwisseling'. Het menu 'MS-DOS naar Mac' bijvoorbeeld toont een lijst met alle convertors in de ABU-map die u kunt gebruiken om MS-DOS bestanden te converteren naar Macintosh documenten. Als u Macintosh documenten naar MS-DOS bestanden wilt converteren, opent u het menu 'Mac naar MS-DOS'.

Als u geen convertorbestanden aan de ABU-map hebt toegevoegd, bevat het menu 'MS-DOS naar Mac' de convertors 'DCA-RFT naar MacWrite', 'Tekstconversie' en 'Standaardconversie'.

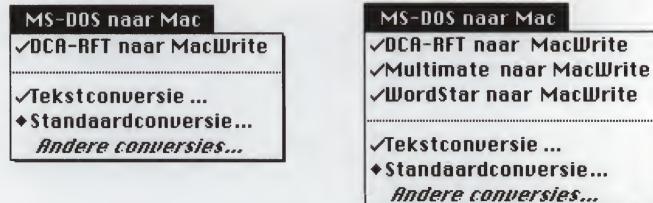
De meeste convertorbestanden bevatten convertors waarmee een conversie in beide richtingen kan worden uitgevoerd. Zo bevat het convertorbestand 'DCA-RFT/MacWrite' een convertor voor DCA-RFT naar MacWrite en een voor MacWrite naar DCA-RFT.

Eén menu-optie, 'Andere conversies', is eigenlijk geen convertor, maar een commando waarmee u convertors oproept die niet in het menu staan.

Raadpleeg het gedeelte "Bestanden op een Macintosh schijf converteren" in hoofdstuk 8.

Als u andere convertorbestanden voor het converteren van MS-DOS bestanden naar Macintosh documenten naar de ABU-map hebt gekopieerd, staan deze samen met de convertor 'DCA-RFT naar MacWrite' in alfabetische volgorde boven de stippellijn.

De convertors 'Tekstconversie' en 'Standaardconversie' verschijnen altijd onder de stippellijn.

De oorspronkelijke convertorbestanden

Toegevoegde convertorbestanden

Afbeelding 7-8

Twee versies van het menu 'MS-DOS naar Mac'

2. Zorg dat de convertors die u nodig hebt, actief zijn. Selecteer ze zonodig.

Convertors zijn actief—dat wil zeggen, Apple Bestandsuitwisseling kan ze oproepen voor het converteren van bestanden—als ze vooraf worden gegaan door een vinkje of, in het geval van de convertor 'Standaardconversie', die altijd actief is, een ruit. In het gedeelte "Convertors kiezen" in hoofdstuk 8 wordt beschreven hoe u convertors activeert en deactiveert.

Bij convertornamen die worden gevolgd door drie puntjes (...), hoort een venster met opties. Raadpleeg voor meer informatie het gedeelte "Opties instellen" in hoofdstuk 8.

Bestanden converteren

U bent nu bijna gereed om uw bestanden te converteren. Controleer echter eerst of er op de doelschijf genoeg ruimte beschikbaar is voor de bestanden die u gaat converteren.

1. Vergelijk de geselecteerde schijfruimte in het midden van het ABU-venster met de ruimte die op de doelschijf vrij is.

De geselecteerde schijfruimte geeft u slechts een globale indicatie van de schijfruimte die de geconverteerde bestanden in beslag gaan nemen, aangezien door conversie vaak de grootte van de bestanden verandert.

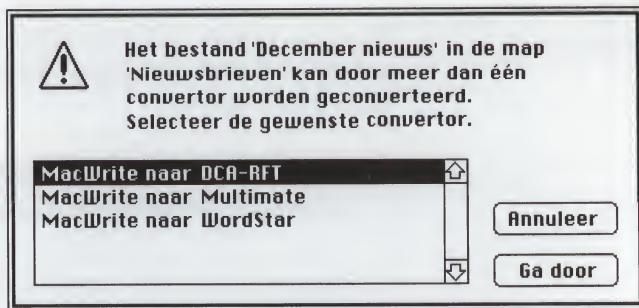
2. Als er niet genoeg schijfruimte is, kunt u dat op een van de volgende manieren oplossen:

- Maak de selectie van enkele bronbestanden ongedaan
- Gebruik een andere doelschijf
- Selecteer overbodige bestanden op de doelschijf en wis ze door op 'Verwijder' te klikken

3. Als er genoeg schijfruimte vrij is, klikt u op de knop 'Converteer'.

Als Apple Bestandsuitwisseling twee of meer convertors—anders dan 'Tekstconversie' of 'Standaardconversie'—vindt waarmee u één van de bronbestanden zou kunnen converteren, verschijnt er een berichtvenster zoals in afbeelding 7-9.

Bovendien kan het gebeuren dat bepaalde convertors van andere fabrikanten dan Apple zelf de programma's niet goed van elkaar kunnen onderscheiden. Als twee of meer convertors eenzelfde bestand proberen te converteren, verschijnt het bovengenoemde berichtvenster, zelfs als de convertors bij verschillende bronprogramma's horen.

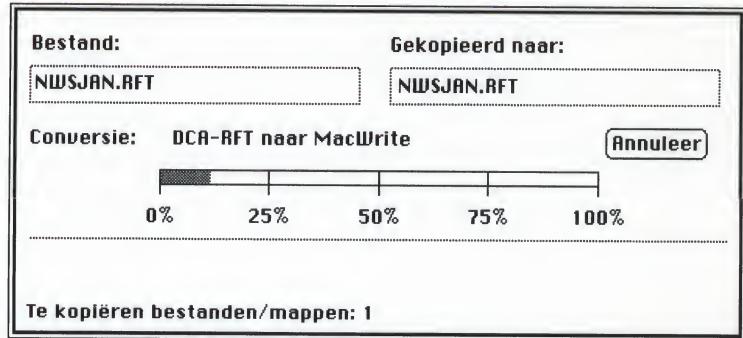
Afbeelding 7-9

Het berichtvenster dat verschijnt bij conflicterende convertors

Selecteer in dit berichtvenster de convertor die u wilt gebruiken en klik op 'Ga door'. Andere manieren om convertors te selecteren, worden beschreven in het gedeelte "Convertors kiezen" in hoofdstuk 8.

Als de namen van de doelmappen of -bestanden gelijk blijken te zijn aan die van bestanden of mappen, of als de namen onderling overeenkomen, verschijnt er een waarschuwing en kunt u de namen van de doelmappen of -bestanden wijzigen. (Raadpleeg voor meer informatie het gedeelte "Conflicterende bestandsnamen" in hoofdstuk 8.)

Als er geen conflicterende convertors of bestandsnamen zijn, zal Apple Bestandsuitwisseling de geselecteerde bestanden converteren. Tijdens de conversie ziet u in het statusvenster de namen van het bronbestand en het doelbestand en de gebruikte convertor. Bij elk bestand geeft een horizontale balk het percentage aan dat al is geconverteerd. Onderin het scherm ziet u hoeveel bestanden u hebt geselecteerd en hoeveel er daarvan al zijn geconverteerd. Het statusvenster ziet u in afbeelding 7-10.

Afbeelding 7-10

Het statusvenster

Zodra de conversie is voltooid, verdwijnt het statusvenster.

Wanneer u op 'Annuleer' klikt of Command-. (punt) typt, wordt de conversie afgebroken. Bestanden die al zijn geconverteerd, blijven in de doelmap of op de doelschijf staan.

Stoppen met Apple Bestandsuitwisseling

Als een conversie klaar is, kunt u verder gaan met een volgende conversie of stoppen met Apple Bestandsuitwisseling.

■ **Kies 'Stop' uit het Archief-menu om terug te keren naar de Finder.**

Wanneer u Apple Bestandsuitwisseling stopt, worden 5.25-inch MS-DOS schijven niet langer door de Macintosh herkend—ze verschijnen bijvoorbeeld niet op uw bureaublad—en worden 3.5-inch ProDOS schijven automatisch uit de schijfseenheid verwijderd.

Wat converters doen

Als u bestanden hebt geconverteerd, is het zinvol om ze—op de juiste computer—te openen om te kijken hoe ze er nu uit zien. Als u de juiste computer hebt, kunt u met elk geconverteerd bestand werken. De nauwkeurigheid en de volledigheid van de conversies variëren echter. Deze variatie kan worden veroorzaakt door:

- De verschillende structuren van de besturingssystemen van de bron- en de doelschijf
- De overeenkomsten en verschillen tussen de programma's van de bron- en doeldocumenten
- De kwaliteit van de conversieprogrammatuur

De conversie tussen DCA-RFT en MacWrite, die in hoofdstuk 8 in detail wordt beschreven, geeft een goed overzicht van de mogelijkheden en beperkingen van conversie, ook al is het conversieprogramma zelf goed geschreven. In beide richtingen blijven tekst en elementaire opmaakinstructies, zoals teruglooptekens, bewaard.

Omdat MS-DOS computers echter niet beschikken over de uitgebreide reeks van lettertypen, -groottes en -stijlen van de Macintosh, gaat deze informatie bij de conversie van MacWrite naar DCA-RFT verloren. Op dezelfde manier zullen bij conversies van DCA-RFT naar MacWrite voetnoten niet als zodanig worden herkend, omdat MacWrite geen voetnoot-functie kent. Dergelijke wijzigingen worden echter wel geregistreerd in het ABU-logboek.

Veelal kunt u de geconverteerde documenten snel in hun oorspronkelijke staat herstellen. Hoewel met de convertor 'DCA-RFT naar MacWrite' de centrering van tekst bijvoorbeeld verloren gaat, kunt u met de linialen of het commando 'Centreer' (of Command-M) uit het Layout-menu van MacWrite de alinea's of regels weer centreren.

Naarmate u beter bekend raakt met Apple Bestandsuitwisseling, de converters die u hebt aangeschaft en de programma's die u gebruikt, zult u merken dat vrijwel alle gegevens die u nodig hebt, in hun geheel kunnen worden geconverteerd. Eventuele verschillen die ontstaan tijdens de conversie kunt u naderhand bijstellen.

- ❖ *Let op.* Informatie over de eigenschappen van specifieke converters vindt u in de meegeleverde handleidingen of in het venster 'Over Apple Bestandsuitwisseling'. Dit venster wordt beschreven in het gedeelte "Convertors kiezen" in hoofdstuk 8.

Apple Bestandsuitwisseling: geavanceerde mogelijkheden

IN DIT HOOFDSTUK WORDT INGEGAAN OP HET GEBRUIK VAN EEN AANTAL ingewikkelder functies van Apple Bestandsuitwisseling. Beschreven wordt:

- Hoe u de convertors kiest die u wilt gebruiken
- Hoe u Apple Bestandsuitwisseling (ABU) de bronbestanden laat kiezen nadat u zelf de convertors hebt gekozen
- Hoe u MS-DOS en ProDOS bestanden converteert die u al eerder naar een Macintosh schijf hebt gekopieerd
- Wat u doet in het geval van conflicterende bestandsnamen
- Hoe u met behulp van het ABU-logboek uw activiteiten kunt bijhouden
- Hoe u de opties voor specifieke convertors instelt
- Hoe u de gekozen convertors en instellingen bewaart voor toekomstig gebruik

Verder vindt u gedetailleerde informatie over de convertors 'DCA-RFT naar MacWrite' en 'MacWrite naar DCA-RFT', die zijn besproken in hoofdstuk 7.

Convertors kiezen

In hoofdstuk 7 hebt u gezien hoe u het ABU-venster zo instelt dat Apple Bestandsuitwisseling automatisch de juiste convertor gebruikt voor de bronbestanden die u hebt geselecteerd. Er wordt u alleen gevraagd om een keuze te maken tussen convertors als twee of meer convertors geschikt blijken te zijn om een van de bestanden te converteren. Als u Apple Bestandsuitwisseling de convertors laat kiezen, moeten alle convertors actief zijn—dat wil zeggen, er moet een vinkje voor staan, of in het geval van de standaardconversie, een ruitje.

Soms zult u de convertors echter zelf willen kiezen. Misschien vindt u dat er te vaak een venster verschijnt dat u waarschuwt voor conflicterende convertors. Of misschien wilt u zelf een convertor kiezen en Apple Bestandsuitwisseling de bronbestanden laten selecteren, zoals wordt uitgelegd in het volgende gedeelte.

Zelf een convertor kiezen

Zorg ervoor dat de convertors die u niet wilt gebruiken, niet actief zijn en dat de convertors die u wel wilt gebruiken, wel actief zijn.

- **Sleep om een niet-actieve convertor (zonder vinkje) te activeren, de aanwijzer door het conversiemenu en laat de muisknop los als de naam van de convertor is geselecteerd.**

Voor de naam komt een vinkje te staan.

Als u een convertor activeert die wordt gevolgd door drie puntjes (...), verschijnt er een venster met opties. Zie het gedeelte “Opties instellen” verderop in dit hoofdstuk.

- **Sleep om een actieve convertor te de-activeren, de aanwijzer door het conversiemenu en laat de muisknop los als de naam van de convertor is geselecteerd.**

Het vinkje wordt verwijderd.

Wanneer u convertors activeert of deactiveert en zelfs wanneer u van menu verandert, blijven de instellingen behouden. Pas als u de instellingen zelf verandert of Apple Bestandsuitwisseling stopt, gaan ze verloren. Raadpleeg “Instellingen bewaren en ophalen” verderop in dit hoofdstuk wanneer u instellingen wilt bewaren voor toekomstig gebruik.

Menuvensters

Als u van plan bent om een aantal convertors tegelijkertijd te activeren of te deactiveren, kunt u tijd besparen door het conversiemenu in een venster te veranderen. Hiervoor sleept u gewoon tot voorbij de onderkant van het menu. Wanneer u de muisknop loslaat, verschijnt er een menuvenster, dat u kunt verslepen aan de menubalk. Als u een ander venster activeert, kan het menuvenster daarachter verdwijnen. U maakt het dan weer zichtbaar door nogmaals door het menu omlaag te slepen. U sluit het menuvenster door in het sluitvak te klikken of door een schijf van een ander besturingssysteem te kiezen—waardoor een andere serie menu's verschijnt.

U kunt de convertors in het menuvenster activeren of deactiveren door erop te klikken. Er kunnen twee menuvensters tegelijkertijd op het scherm staan.

Afbeelding 8-1

Een menuvenster

Apple Bestandsuitwisseling de convertors laten kiezen

Wanneer u bestanden gaat converteren, kijkt ABU naar de actieve convertors boven de stippellijn in het relevante menu. (Het relevante menu is het menu waarin het besturingssysteem van de bronschijf als eerste wordt vermeld, gevolgd door het besturingssysteem van de doelschijf.)

Als geen van de convertors boven de stippellijn een bronbestand kan converteren en de convertor 'Tekstconversie' actief is, kan Apple Bestandsuitwisseling een tekstconversie uitvoeren.

- Voor Macintosh en ProDOS bronbestanden gebruikt Apple Bestandsuitwisseling alleen tekstconversie als het document is opgeslagen als tekstbestand—dat wil zeggen als 'Alleen tekst' op de Macintosh of 'TXT' op de Apple II.
- Voor MS-DOS bestanden gebruikt Apple Bestandsuitwisseling tekstconversie als het merendeel van de tekens in een bronbestand bestaat uit leesbare toetsenbordtekens.

Als geen van de convertors in het menu in staat is een bestand te converteren naar een ander besturingssysteem, gebruikt Apple Bestandsuitwisseling de standaardconvertor om een kopie in binaire code aan te maken. U kunt dan bijvoorbeeld de standaardconvertor gebruiken om een MS-DOS of een ProDOS bestand naar uw Macintosh schijf te kopiëren, en later eventueel convertors aanschaffen om het bestand naar een bruikbare bestandsstructuur te converteren. (Zie het gedeelte "Bestanden op uw Macintosh schijf converteren" verderop in dit hoofdstuk.)

- ❖ *Let op.* Apple Bestandsuitwisseling gebruikt en toont alleen die convertors die in de ABU-map staan. U kunt convertors uit de conversiemenu's verwijderen door de betreffende convertorbestanden uit de ABU-map te slepen.

U kunt convertors ook verbergen door in de Finder een nieuwe map met bijvoorbeeld de naam 'Extra convertors' aan te maken in de ABU-map en de convertors die u niet direct nodig hebt in deze map te plaatsen.

Met deze methoden verwijdert u convertors in beide richtingen, dus zowel 'MacWrite naar DCA-RFT' als 'DCA-RFT naar MacWrite'. Als u daarentegen in de menu's werkt, kunt u een van beide convertors inactief maken en de andere actief laten.

Informatie over convertors

Bij veel convertors is een korte beschrijving opgenomen van de functie. Om deze beschrijving te bekijken, doet u het volgende:

1. **Kies 'Over Apple Bestandsuitwisseling' uit het Apple-menu (of typ Command-A).**

Het venster 'Over Apple Bestandsuitwisseling' verschijnt met daarin een overzicht van de convertors. Zie afbeelding 8-2.

Afbeelding 8-2

Het venster 'Over Apple Bestandsuitwisseling'

2. Selecteer een convertor en klik op de knop 'Info over...' voor een beschrijving van die convertor.
3. Klik op de knop 'Gereed' of druk op de Return-toets om het venster 'Over Apple Bestandsuitwisseling' te sluiten.

ABU de bronbestanden laten kiezen

Een bestand wordt **relevant** genoemd als het kan worden geconverteerd door de geselecteerde convertor.

Soms kan het zijn dat u van tevoren wilt weten welke convertor(s) u wilt selecteren, maar niet welke bestanden relevant zijn voor de betreffende conversie. U wilt bijvoorbeeld alle WordStar bestanden op uw MS-DOS schijf converteren naar MacWrite documenten, maar u hebt geen tijd gehad om uit te zoeken welke MS-DOS bestanden met WordStar zijn geschreven.

Apple Bestandsuitwisseling kan dit voor u uitzoeken. Ga als volgt te werk om geschikte bronbestanden te selecteren:

1. **Zorg dat de bronschijf en de doelschijf in het ABU-venster staan.**

Zie "Uw schijven tonen" in hoofdstuk 7.

2. Kies een doelmap in het ABU-venster (tenzij u de geconverteerde bestanden wilt opslaan op het schijfniveau van de doelschijf).

Zie "Opgeven waar de geconverteerde bestanden moeten worden opgeslagen" in hoofdstuk 7.

3. Kies de gewenste convertor(s) uit het relevante ABU-menu.

Zie het vorige gedeelte "Convertors kiezen". Het relevante menu is het menu waarin het besturingssysteem van waaruit u een bestand wilt kopiëren, als eerste wordt genoemd.

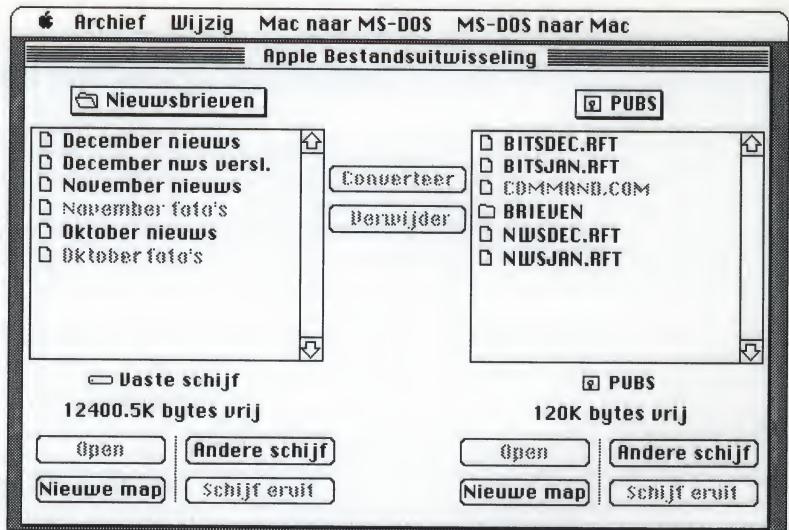
4. Kies 'Toon enkel relevante bestanden' uit het Archief-menu of druk op Command-E.

Er verschijnt een vinkje voor het commando, dat blijft staan totdat u het commando opnieuw kiest (of opnieuw Command-E typt).

In beide indexlijsten geeft Apple Bestandsuitwisseling de namen van de bestanden die niet met de geselecteerde convertor(s) kunnen worden geconverteerd, grijs weer. Aangezien de mappen in de indexlijsten ook relevante bestanden kunnen bevatten, worden deze mappen niet grijs weergegeven.

Als u de mappen in de index (en de mappen die daarin zijn genest) wilt doorzoeken op relevante bestanden, houdt u de Option-toets ingedrukt terwijl u 'Toon enkel relevante bestanden' kiest. Apple Bestandsuitwisseling geeft dan de mappen die geen relevante bestanden bevatten, grijs weer. Als er veel bestanden in uw mappen zijn opgeslagen, kan dit echter aardig wat tijd kosten.

Wanneer u een map selecteert die niet grijs is weergegeven en vervolgens op 'Converteer' klikt, worden alle relevante bestanden in die map (en in de mappen die in deze map genest zijn) geconverteerd. Mits 'Toon enkel relevante bestanden' is ingeschakeld (en dus met een vinkje is gemerkt), kunt u te allen tijde bestanden converteren, waarbij het niet uitmaakt of u de Option-toets ingedrukt hebt gehouden terwijl u het commando 'Toon enkel relevante bestanden' koos.

Afbeelding 8-3

Relevante bestanden zijn niet grijs

5. Kies uit de index van de bronschijf alle bestanden en mappen die niet grijs zijn weergegeven.

Als u mappen kiest die zowel relevante als niet-relevante bestanden bevatten, converteert Apple Bestandsuitwisseling alleen de relevante bestanden, mits het commando 'Toon enkel relevante bestanden' is ingeschakeld.

❖ *Let op.* Wanneer het commando 'Toon enkel relevante bestanden' is ingeschakeld, worden de bestanden die alleen met tekst- of standaardconversie kunnen worden geconverteerd als niet-relevant weergegeven. U kunt deze methode daarom gebruiken wanneer u geen tekst- of standaardconversie wilt laten uitvoeren.

6. Klik op de knop 'Converteer'.

Zie "Bestanden converteren" in hoofdstuk 7 voor een beschrijving van het vervolg van de conversieprocedure.

Bestanden op uw Macintosh schijf converteren

Tot nu toe is beschreven hoe u met Apple Bestandsuitwisseling bestanden kunt uitwisselen tussen uw Macintosh en MS-DOS en ProDOS schijven.

U kunt Apple Bestandsuitwisseling ook gebruiken om MS-DOS en ProDOS bestanden te converteren die al op een Macintosh schijf staan, maar die niet kunnen worden "gelezen" door Macintosh programma's—met uitzondering van Apple Bestandsuitwisseling. Dergelijke ongeconverteerde bestanden kunnen op verschillende manieren in uw bezit zijn gekomen: via een modem, via een netwerk of zelfs via de standaard (binaire) convertor van Apple Bestandsuitwisseling.

Omgekeerd kunt u Apple Bestandsuitwisseling ook gebruiken om MS-DOS en ProDOS bestanden op uw Macintosh schijf aan te maken, zodat u ze naar een Apple II of naar een MS-DOS computer kunt verzenden.

Deze mogelijkheid is vooral interessant als u een schijf hebt—zoals een 5.25-inch ProDOS schijf—die u niet met uw Macintosh kunt gebruiken, maar u wel de mogelijkheid hebt om bestanden op een andere manier—bijvoorbeeld via een modem—toveren.

Tussen programma's

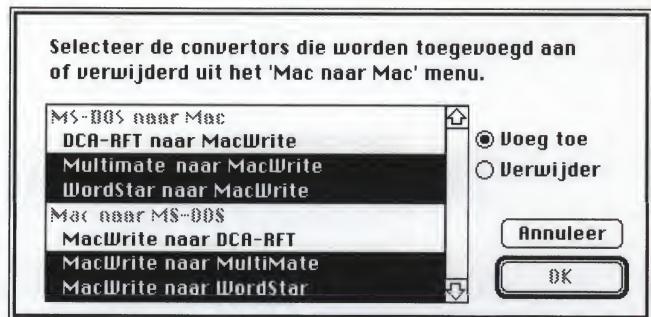
Voor conversies van of naar MS-DOS of ProDOS bestanden die op uw Macintosh schijf staan, kunt u programma-specifieke convertors gebruiken. U gaat hiervoor als volgt te werk:

1. Selecteer de doelmap of -schijf en de bronbestanden in het ABU-venster.

Omdat zowel de bronschijf als de doelschijf Macintosh schijven zijn, verschijnt het menu 'Mac naar Mac'.

2. Kies 'Andere conversies' uit het menu 'Mac naar Mac'.

Er verschijnt een dialoogvenster.

Afbeelding 8-4
Het venster 'Andere conversies'

3. Controleer of de knop 'Voeg toe' is geselecteerd.

Op uw scherm verschijnt een lijst waarin de convertors zijn gerangschikt naar conversiemenu.

U kunt alle convertors die niet grijs zijn weergegeven, selecteren en toevoegen aan het menu 'Mac naar Mac'. De convertors die u al aan een menu hebt toegevoegd, zijn grijs weergegeven in de opsomming voor het menu waaraan u ze hebt toegevoegd. U kunt de convertors echter nog wel selecteren in de opsomming voor het menu waarin ze normaal zijn opgenomen.

4. Selecteer de convertors die u aan het menu 'Mac naar Mac' wilt toevoegen door erop te klikken en klik vervolgens op 'OK'.

U kunt meerdere convertors tegelijk selecteren door terwijl u selecteert de Shift-toets of de Command-toets ingedrukt te houden.

De volgende keer dat u het menu 'Mac naar Mac' opent, staan de toegevoegde convertors vlak boven 'Tekstconversie'.

Als u deze instellingen bewaart, verschijnen de toegevoegde convertors in het menu zodra u deze instellingen weer ophaalt. (Zie het gedeelte "Instellingen bewaren en ophalen" verderop in dit hoofdstuk.)

❖ *Let op.* U kunt op deze wijze aan alle conversiemenu's convertors toevoegen.

Afbeelding 8-5

Het menu 'Mac naar Mac' met toegevoegde convertors

5. Controleer of de convertors die u wilt gebruiken actief zijn.

6. Klik op de knop 'Converteer'.

Zie het gedeelte "Bestanden converteren" in hoofdstuk 7 voor een beschrijving van het vervolg van de conversieprocedure.

❖ *Let op.* Om een toegevoegde convertor uit een conversiemenu te verwijderen, kiest u in dat menu 'Andere convertors' en selecteert u in het venster dat verschijnt de knop 'Verwijder'. U kunt alle convertors die niet grijs zijn weergegeven, verwijderen—dat wil zeggen, u kunt ze verwijderen uit de opsomming voor het menu waaraan u ze hebt toegevoegd. De convertors worden nu echter grijs weergegeven in de opsomming voor het menu waarin ze normaal gesproken staan, wat betekent dat u ze niet uit die menu's kunt verwijderen. Klik op de convertor die u wilt verwijderen en vervolgens op 'OK'. U kunt meerdere convertors tegelijk verwijderen door terwijl u selecteert de Shift-toets of de Command-toets ingedrukt te houden.

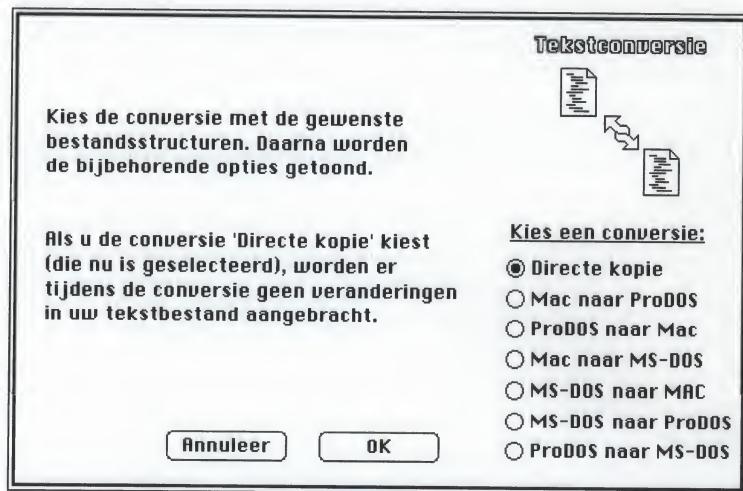

Als tekst

Het menu 'Mac naar Mac' bevat altijd een tekstconvertor. U kunt deze convertor gebruiken om Macintosh tekstbestanden te converteren naar of van MS-DOS of ProDOS tekstbestanden op uw Macintosh schijf. Hiermee kunt u verschillen wegwerken in de wijze waarop de verschillende besturingssystemen de tekst structureren. Tenzij u de opties opnieuw instelt, gebruikt Apple Bestandsuitwisseling deze convertor om een "directe" Macintosh kopie te maken. (Zie "Opties instellen" verderop in dit hoofdstuk.)

Om de opties opnieuw in te stellen, gaat u als volgt te werk:

1. Open het dialoogvenster met opties voor de 'Mac naar Mac'-tekstconversie.

Afbeelding 8-6

Het dialoogvenster met opties voor de 'Mac naar Mac'-tekstconversie

2. Selecteer de tekstconversie die overeenkomt met het bron- en het doel-besturingssysteem.

Nu verschijnt het dialoogvenster met opties dat bij deze conversie hoort.

U kiest bijvoorbeeld 'Mac naar MS-DOS' wanneer u een geconverteerd Macintosh tekstbestand als MS-DOS tekstbestand wilt overzetten op een MS-DOS computer. Hiermee kunt u onder andere een line feed (regeltransport-teken) toevoegen aan iedere carriage return (terugloop-teken).

3. Stel zo nodig de opties opnieuw in.

4. Klik op 'OK'.

Bestanden converteren tussen MS-DOS en ProDOS

U kunt Apple Bestandsuitwisseling gebruiken om MS-DOS bestanden te converteren naar ProDOS bestanden en vice versa. In dit geval fungeert uw Macintosh computer als een brug die de twee andere besturingssystemen aan elkaar verbindt.

- Als u programma-specifieke convertors wilt gebruiken, zult u het bestand in de meeste gevallen eerst van het bron-besturingssysteem naar een Macintosh bestand moeten converteren. Vervolgens converteert u het Macintosh bestand naar het doel-besturingssysteem. Convertorbestanden met de convertors 'MS-DOS naar ProDOS' of 'ProDOS naar MS-DOS' zult u zelden tegenkomen.
- Als u een tekstconversie wilt uitvoeren of een binaire kopie wilt maken, geeft u een niet-Macintosh schijf op als bron schijf en een schijf van het andere niet-Macintosh besturingssysteem als doel schijf. De menu's 'MS-DOS naar ProDOS' en 'ProDOS naar MS-DOS', die zowel tekst- als standaardconversies bevatten, verschijnen automatisch.
- Wanneer nodig kunt u uit de menu's 'MS-DOS naar ProDOS' of 'ProDOS naar MS-DOS' het commando 'Andere conversies' kiezen en zo convertors aan deze menu's toevoegen.

Conflicterende bestandsnamen

Tijdens het gebruik van Apple Bestandsuitwisseling kan het voorkomen dat de naam van het doelbestand conflicteert met de naam van een ander bestand of een andere map. In dergelijke situaties verschijnt er, nadat u op 'Converteer' hebt geklikt, een dialoogvenster. Dit komt voor in de drie volgende situaties:

- Een doelbestand heeft dezelfde naam als een bestaande map (of een doelmap heeft dezelfde naam als een bestaand bestand) in de index van de doelschijf of -map.

Er verschijnt dan een berichtvenster met een knop 'Nieuwe naam', die een venster oproept waarin u het bestand of de doelmap een nieuwe naam kunt geven. U kunt ook op 'Annuleer' klikken om de conversie te stoppen.

- Twee doelbestanden of doelmappen hebben dezelfde naam. Dit kan voorkomen wanneer u Macintosh bestanden converteert naar MS-DOS of ProDOS. Bij deze besturingssystemen mogen bestandsnamen niet zo lang zijn als op de Macintosh en bovendien worden sommige tekens uit Macintosh bestandsnamen niet herkend. Als gevolg hiervan worden Macintosh bestandsnamen soms afgekort of veranderd, waardoor verschillend benoemde bronbestanden dezelfde naam krijgen.

Er verschijnt dan een berichtvenster met een knop 'Nieuwe naam', die een venster oproept waarin u het doelbestand of de doelmap een nieuwe naam kunt geven. U kunt ook op 'Annuleer' klikken om de conversie te stoppen.

- Een doelbestand heeft dezelfde naam als een bestaand bestand (of een doelmap heeft dezelfde naam als een bestaande map) in de index van de doelschijf of -map.

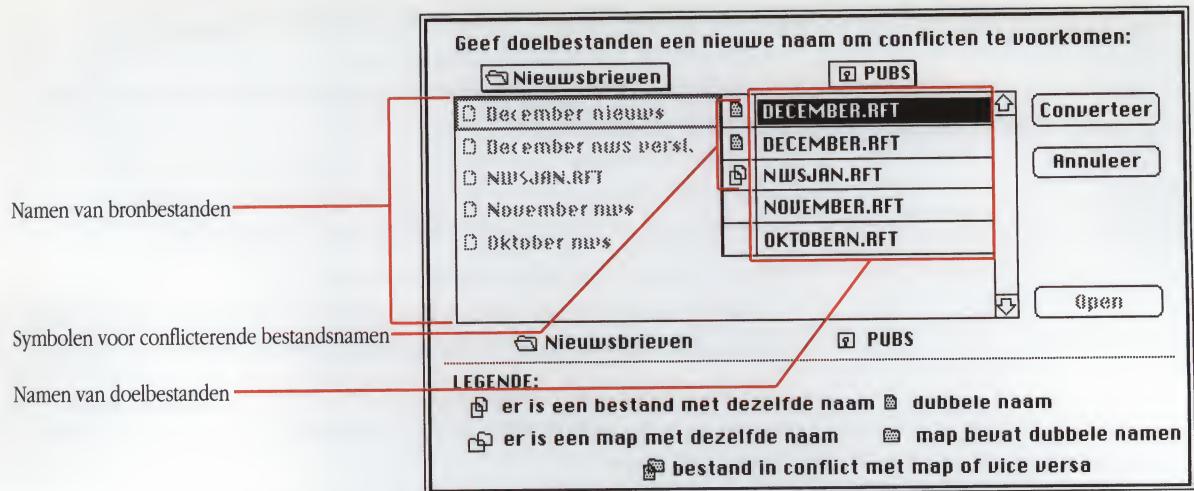
Er verschijnt dan een berichtvenster met een knop 'Nieuwe naam', die een venster oproept waarin u het doelbestand of de doelmap een nieuwe naam kunt geven. U kunt ook het bestaande bestand of de bestaande map vervangen door het nieuwe bestand, of u kunt op 'Annuleer' klikken om de conversie te stoppen.

Wanneer u een bestand een nieuwe naam wilt geven, klikt u op de knop 'Nieuwe naam' in het berichtvenster van Apple Bestandsuitwisseling. Op het scherm verschijnt het venster 'Nieuwe naam'. (Zie afbeelding 8-7.)

- ❖ *Let op.* Als u van tevoren weet dat de namen zullen conflicteren, of als u de bestandsnamen om de een of andere reden wilt wijzigen, kunt u ook het venster 'Nieuwe naam' activeren voordat u op 'Converteer' klikt. Kies hiervoor 'Nieuwe naam doelbestanden' uit het Archief-menu.

Het venster 'Nieuwe naam' toont de bronbestanden en -mappen die u in het venster hebt geselecteerd. Met behulp van de technieken die worden beschreven in de gebruikershandleiding bij uw Macintosh kunt u door de lijst lopen, mappen openen en naar de schijfindex gaan.

Bij elk bestand of elke map kan een symbool verschijnen ten teken dat er een ander bestand of een andere map met dezelfde naam bestaat.

Afbeelding 8-7

Het venster 'Nieuwe naam'

Rechts van het betreffende bronbestand of bronmap ziet u dan de naam van het overeenkomende doelbestand of de doelmap. De bron- en doelnamen verschuiven tegelijkertijd.

Wanneer u het venster 'Nieuwe naam' voor de eerste keer activeert, is de doelnaam gelijk aan de bronnaam, of is het een enigzins gewijzigde of afgekorte versie. Om de doelnamen te veranderen, gaat u als volgt te werk:

1. Kies de naam van een willekeurig doelbestand.

U kunt de volgende bestandsnaam uit de lijst kiezen door op de Tab-toets te drukken, of de vorige naam kiezen door de Command-toets ingedrukt te houden terwijl u op de Tab-toets drukt.

2. Wijzig de gekozen doelbestandsnaam met behulp van de muis en het toetsenbord zoals u dat gewend bent.

3. Klik op de knop 'Converteer' om de wijzigingen te bevestigen.

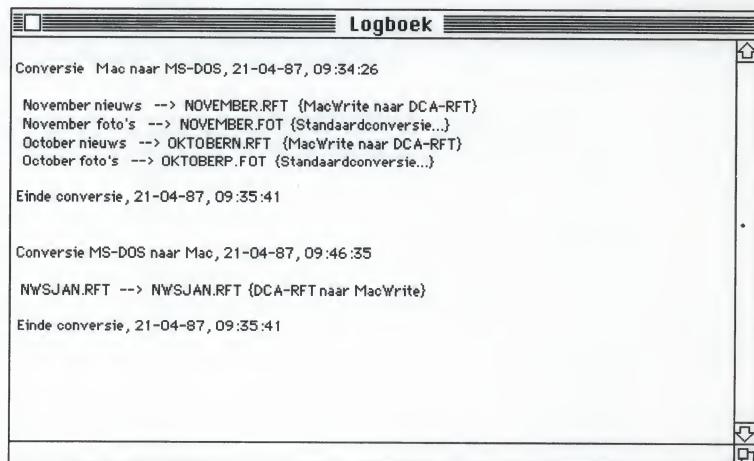
Hiermee sluit u het venster 'Nieuwe naam'. Het conversieproces wordt hervat (of gestart), nu met gebruikmaking van de nieuwe doelnamen.

Als u op 'Annuleer' klikt, verandert Apple Bestandsuitwisseling de namen van de bestanden niet en worden er geen bestanden geconverteerd. Het venster 'Nieuwe naam' wordt gesloten en u keert terug naar het ABU-venster.

Uw activiteiten registreren

Tekens wanneer u een bestand kopieert of verwijdert, voegt Apple Bestandsuitwisseling de naam daarvan toe aan het einde van het ABU-logboek. Het logboek bevat de volgende informatie:

- De tijd en datum waarop de conversie (of verwijdering) is gestart en beëindigd
- Het menu dat voor de conversie is gebruikt
- De bron- en doelnaam van elk bestand en elke map. Bronbestanden (of mappen) die zijn opgeslagen in andere mappen springen in
- De conversie die voor deze mappen en bestanden is gebruikt
- Foutmeldingen
- Andere meldingen die door de convertor zijn gegenereerd. Bij een conversie van MacWrite kan in het logboek bijvoorbeeld een lijst staan met lettertypen en tekenstijlen die niet naar MS-DOS of ProDOS bestanden konden worden geconverteerd

Afbeelding 8-8
Informatie in het logboek

U roept het logboek op door 'Toon logboek' te kiezen uit het Archief-menu (zie afbeelding 8-9) en u bergt het weer op door in het sluitvak te klikken. Als het logboek op het scherm staat, kunt u het via commando's (in het Archief-menu) opslaan als een Alleen tekst-document, afdrukken of wissen. Kies 'Pagina-instelling' om de layout van het logboek voor het afdrukken aan te passen. Als u 'Bewaar logboek als...' kiest, brengt Apple Bestandsuitwisseling een venster op het scherm waarin u het logboek een andere naam kunt geven en kunt opgeven op welke schijf en in welke map u het wilt bewaren.

Het logboek wordt gewist zodra u Apple Bestandsuitwisseling stopt.

Afbeelding 8-9

Het Archief-menu van Apple Bestandsuitwisseling

Opties instellen

Wanneer u in een van de conversiemenu's een convertor activeert die wordt gevolgd door drie punten (...), toont Apple Bestandsuitwisseling een venster met opties voor de desbetreffende convertor. Als u het venster van een al actieve convertor wilt zien, houdt u de Option-toets ingedrukt terwijl u op de naam van de betreffende convertor klikt.

De ontwerpers van elke convertor hebben de opties op voorhand ingesteld op een manier die ze het meest zinvol leek. Als u wilt, kunt u deze opties echter veranderen. Apple Bestandsuitwisseling bewaart de nieuwe instellingen totdat u ze weer verandert of totdat u ABU stopt.

Zoals hieronder wordt beschreven, kunt u de instellingen bewaren in een speciaal instellingenbestand. U kunt ze dan altijd weer ophalen, zelfs wanneer u Apple Bestandsuitwisseling tussentijds hebt gestopt en opnieuw hebt opgestart.

Elke tekstconvertor heeft zijn eigen venster met opties, zodat u de details van de conversie aan uw wensen kunt aanpassen. Via het dialoogvenster van de tekstconversie 'Mac naar Mac', dat u al hebt gezien in afbeelding 8-6, kunt u het venster dat bij iedere tekstconversie hoort, activeren.

In elk van deze vensters kunt u twee of drie van de vier volgende zaken instellen:

■ **Carriage return en line feed (terugloop- en regeltransport-tekens).** Om het einde van een regel aan te geven, maken MS-DOS computers in het algemeen gebruik van twee tekens, een terugloop- en een regeltransport-teken. De Macintosh en Apple II gebruiken hiervoor alleen een terugloop-teken. De tekstconvertors zijn vooraf op deze aanpassing ingesteld.

■ **Speciale tekens.** Bepaalde Macintosh tekens, die u met behulp van de Option-toets op het scherm brengt, zullen over het algemeen niet op MS-DOS of ProDOS computers verschijnen. Andersom is het zo dat bepaalde MS-DOS tekens niet in de andere twee besturingssystemen voorkomen.

Als u een tekstconvertor gebruikt om Macintosh documenten of MS-DOS bestanden te converteren, selecteert ABU automatisch de optie 'Geen van beide'. U kunt deze optie gebruiken wanneer u de speciale tekens niet wilt kwijtraken wanneer u het document weer converteert naar het oorspronkelijke besturingsprogramma.

Op de Apple II en op MS-DOS computers is een **besturingsteken** een teken dat niet wordt weergegeven, maar dat bepaalt hoe de gegevens worden getoond of afdrukkt.

Door 'Vervang door meest equivalente teken' te selecteren, geeft u ABU opdracht het speciale teken te vervangen door het dichtstbijzijnde equivalent, bijvoorbeeld 'Y' voor 'ÿ'.

Als u tekens met accenten wilt opsplitsen in het dichtstbijzijnde equivalent plus het bijbehorende accent, selecteert u 'Vervang door meerdere tekens'.

- **Besturingstekens.** Over het algemeen zal de Macintosh de ProDOS besturingstekens niet herkennen.

Als u met behulp van een tekstconverter een ProDOS-bestand converteert, selecteert ABU automatisch de knop 'Geen van beide'. U kunt deze knop gebruiken als u de ProDOS besturingstekens niet kwijt wilt raken wanneer u een document weer naar een ProDOS-bestand converteert. Als u het geconverteerde document opent op uw Macintosh, zullen deze besturingstekens waarschijnlijk worden weergegeven door vierkante blokjes.

Door 'Verwijder onnodige besturingstekens' te selecteren, verwijdert u deze tekens uit de geconverteerde bestanden.

Als u de besturingstekens in de geconverteerde bestanden zichtbaar wilt maken, selecteert u 'Maak besturingstekens zichtbaar'. Voor deze tekens zal dan een naar boven gerichte pijl worden gezet.

- **Tab-tekens.** Aangezien de horizontale spatiëring van een tekst niet altijd bewaard blijft bij conversie, is in ABU de mogelijkheid opgenomen om in een geconverteerd bestand uw tab-stops opnieuw in te stellen en ervoor te zorgen dat een aantal spaties achter elkaar worden vervangen door een tab-teken. Als u de horizontale spatiëring van een document niet wilt kwijtraken wanneer u het opnieuw converteert naar het oorspronkelijke besturingsprogramma, selecteert u de knop 'Geen van beide'.

In afbeelding 8-10 ziet u het specifieke dialoogvenster van de tekstconverter uit het menu 'MAC naar MS-DOS'.

Afbeelding 8-10

Het dialoogvenster met opties voor 'MAC naar MS-DOS'-tekstconversie

Om de instellingen te veranderen, gaat u als volgt te werk:

1. Klik op de betreffende knop of op het betreffende aankruisvak.
2. Typ, waar nodig, een getal.
3. Klik op 'OK' om de verandering te bevestigen en om het dialoogvenster te sluiten.

De nieuwe instellingen blijven van kracht totdat u ze weer verandert of totdat u Apple Bestandsuitwisseling stopt. U kunt ze voor later gebruik bewaren door de optie 'Bewaar instellingen als...' uit het Archief-menu te kiezen. (Zie "Instellingen bewaren en ophalen" verderop in dit hoofdstuk.)

De DCA-RFT-convertors

De ABU-map op de *Hulpprogrammatuurschijf* bevat een convertorbestand, 'DCA-RFT/MacWrite', waarin twee convertors zijn opgenomen, 'DCA-RFT naar MacWrite' en 'MacWrite naar DCA-RFT'. U gebruikt de eerste om MS-DOS tekstverwerkingsbestanden—zoals bestanden die zijn gemaakt met DisplayWrite 3 of DisplayWrite 4 en die zijn opgeslagen in de DCA-RFT-bestandsstructuur—to converteren naar MacWrite documenten. U gebruikt de laatste om MacWrite documenten te converteren naar DCA-RFT.

Het merendeel van de gegevens, zowel de opmaakinstructies als de tekst, wordt tijdens de conversie overgenomen. Sommige kenmerken van DCA-RFT kunnen echter niet worden overgebracht naar MacWrite en ook andersom is dat het geval. In een aantal gevallen brengt de convertor alleen een wijziging aan. In andere gevallen verschijnt er een bericht in het ABU-logboek, met vermelding van de aangebrachte wijziging. Soms wordt zelfs de weggelaten tekst in het logboek opgenomen.

DCA-RFT naar MacWrite

Als u de convertor 'DCA-RFT naar MacWrite' gebruikt om een MacWrite document aan te maken, wordt het document pas werkelijk een MacWrite document op het moment dat u het opent. Als u van plan bent het document opnieuw te converteren naar een DCA-RFT-bestand, opent u het bestand en slaat u het op voordat u het opnieuw converteert.

Weggelaten elementen

De volgende elementen van DCA-RFT worden bij een conversie van DCA-RFT naar MacWrite weggelaten of genegeerd:

- automatische woordafbreking
- terugspatiëring in de linker kantlijn
- opnieuw uitlijnen van tekens binnen alinea's
- verschillende kop- en voetregels voor de even pagina's
- voetnoot-opmaak
- regelinde-zone (rechter subkantlijn)
- regelnummering
- maximum/minimum aantal regels per pagina

- verplaats/kopieer kolom naar een tweede kolom
- meerdere kop- en voetregels in een document
- meerregelige kop- en voetregels
- doorhaling
- paginanummer-ophoging anders dan 1
- nieuwe paginanummer-telling binnen documenten
- bij elkaar blijvende alinea's
- berichten voor de printer-operator
- gespecificeerde boven- en ondermarges
- spellingcontrole
- stopcodes
- onderdrukte voetregels—d.w.z. de voetregel wordt altijd getoond in het geconverteerde document
- invoeging van tekstblokken
- tekstblok-nummers
- visuele kenmerken, zoals knipperen, negatief en onzichtbaar

Gewijzigde elementen

De volgende elementen van DCA-RFT worden bij een conversie van DCA-RFT naar MacWrite veranderd:

- De automatische paginanummering verschijnt alleen aan de rechterkant van de eerste regel van de kop- of voetregels.
- Gecentreerde of rechts gelijnde tekst wordt links gelijnd vanaf een tabstop of de kantlijn. Gebruik de liniaal of de lijningscommando's in het Layout-menu om de lijning naar rechts of de centrering weer aan te brengen.
- De afstand tussen de kantlijnen, die in DCA-RFT geen minimum kent, wordt omgezet in MacWrite's minimum van 5 centimeter.
- Dubbele onderstreping wordt veranderd in enkele onderstreping.
- Horizontale spatiëring is afhankelijk van het letterkorp. Als geconverteerde tekst tot voorbij de volgende tabstop loopt, zet een tab de tekst vast. Dit lost u eenvoudig op door de tabstops verder uit elkaar te zetten.

- 'Outlines' worden aangegeven door meldingen die het niveau van iedere regel aangeven met een getal. U kunt de structuur van de 'outline' herstellen door voor iedere regel zoveel tabs toe te voegen als het getal groot is.
- Speciale tekens—zoals terugspatiëring—worden vervangen door holle rechthoek-tekens.
- Onderdrukte kopregels in DCA-RFT leiden ertoe dat MacWrite zowel de kop- als de voetregel voor die pagina onderdrukt.
- MacWrite accepteert alleen de eerste tien tabstops. Komma-tabs worden geconverteerd naar decimale tabs; dubbele punt-tabs worden geconverteerd naar linkslijnende tabs.
- Lettertypen en -grootten worden benaderd.
- Verticale regelafstand wordt benaderd.
- Verticale tabs worden omgezet in terugloop-tekens.

MacWrite naar DCA-RFT

Bepaalde elementen die behouden blijven bij een 'MacWrite naar DCA-RFT'-conversie kunnen verloren gaan als het DCA-RFT-bestand vervolgens wordt geconverteerd naar een tekstverwerkingsbestand. De conversie 'MacWrite naar DCA-RFT' bijvoorbeeld behoudt de einde-regel- en pagina-einde-tekens. Deze informatie gaat echter verloren bij conversie naar DisplayWrite 3 of DisplayWrite 4. Om het document de juiste opmaak te geven, gebruikt u het commando 'Paginate Document' in het hoofdmenu (Text Task Selection) van DisplayWrite 3. In DisplayWrite 4 kunt u een menu met het commando 'Paginate Document' openen door op Control-F7 te drukken of door het commando 'End/Save' (F2) te kiezen.

Op dezelfde manier kan de conversie 'MacWrite naar DCA-RFT' gecentreerde en rechts gelijnde tekst behouden. Deze tekst kan echter na conversie naar DisplayWrite 3 of DisplayWrite 4 links gelijnd zijn. U kunt de lijning na de conversie eenvoudig aanpassen.

Bovendien stelt de DCA-RFT-conversie geen beperkingen aan de grootte van de kop- en voetregels. Bij de conversie naar DisplayWrite 3 of DisplayWrite 4 is dit wel het geval.

Weggelaten elementen

Als u een MacWrite bestand converteert naar DCA-RFT, worden de volgende MacWrite elementen weggelaten:

- de datum en tijd in een kop- of voetregel
- afbeeldingen
- negatief inspringen

Gewijzigde elementen

De volgende elementen van MacWrite worden gewijzigd als een MacWrite bestand wordt geconverteerd naar DCA-RFT:

- Automatische paginanummering verschijnt alleen aan de rechterkant van de eerste regel van de kop- of voetregels.
- Tekst die gecentreerd is met behulp van de MacWrite liniaal, is na conversie links gelijnd. Tekst die gecentreerd is met 'Centreer' uit het Layout-menu, wordt na de conversie opnieuw gecentreerd.
- Horizontale spatiëring verandert afhankelijk van het letterkorps. Als geconverteerde tekst tot voorbij de volgende tabstop loopt, zet een tab de tekst vast. Dit lost u eenvoudig op door de tabstops verder uit elkaar te zetten.
- De stijlen 'Cursief', 'Contour' en 'Schaduw' worden veranderd in 'Vet'.
- De alinea-inspringing wordt veranderd in twee spaties. Voor volledige inspringing gebruikt u tabs.
- Lettertypen worden benaderd, behalve de grote lettertypen: deze worden verkleind.
- Niet-herkende tekens worden weergegeven door een onderstrepings-teken.
- Verticale regelafstand wordt benaderd.

Instellingen bewaren en ophalen

In dit hoofdstuk hebt u geleerd hoe u de convertors uit de conversiemenu's activeert en deactiveert, hoe u andere convertors toevoegt aan de menu's en hoe u de conversie-opties instelt. Dergelijke instellingen blijven van kracht totdat u ze verandert of totdat u Apple Bestandsuitwisseling stopt.

Om uzelf in de toekomst tijd te besparen, kunt u de huidige instellingen bewaren door eenvoudigweg het commando 'Bewaar instellingen als...' uit het Archief-menu te kiezen. Hiermee slaat u in een speciaal bestand alle instellingen op uit de vensters met opties en de conversiemenu's, inclusief de vinkjes en toegevoegde convertors.

Telkens wanneer u deze instellingen wilt gebruiken, kiest u 'Haal instellingen op uit...' uit het Archief-menu.

Als u het commando 'Bewaar instellingen als...' kiest, toont Apple Bestandsuitwisseling een dialoogvenster waarin u de naam van het instellingenbestand en de schijf en map waarin het is bewaard kunt opgeven. (Zie voor meer informatie de bijlage, "Het hiërarchische bestandssysteem".) Als u 'Haal instellingen op uit...' kiest, toont Apple Bestandsuitwisseling een dialoogvenster waarin u het gewenste instellingenbestand kunt kiezen.

Speciale installatie

U

KUNT DE INSTALLER, DIE U VINDT OP *HULPPROGRAMMATUURSCHIJF 1*,

gebruiken om een kleine Systeemmap aan te maken of om van uw Macintosh een AppleShare® werkstation te maken. Deze Installer werkt precies hetzelfde als de Installer uit de map 'Hulpprogramma's' op de *Systeemschijf*. (De Installer wordt uitvoerig besproken in de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur*.)

Een kleine Systeemmap aanmaken

U kunt de Installer op *Hulpprogrammatuurschijf 1* gebruiken om op een lege, geïnitialiseerde schijf een afgeslankte versie van de Systeemmap aan te maken—een versie die meer dan de helft kleiner is dan de Systeemmap op de *Systeemschijf*. De kleine Systeemmap bevat het minimum aan bestanden dat nodig is om de Macintosh te kunnen gebruiken. Hoewel het mogelijk is een kleine Systeemmap op een vaste schijf te plaatsen, is de map juist bedoeld om het gemakkelijker te maken een 3.5-inch schijf als opstartschaif te gebruiken.

U kunt met de Installer een kleine Systeemmap selecteren voor de Macintosh II, de Macintosh Plus of de Macintosh SE. (Zie afbeelding 9-1.)

- ❖ *Opmerking.* De installatiebestanden heten respectievelijk 'Minimum Macintosh II', 'Minimum Macintosh Plus' en 'Minimum Macintosh SE'. Verwar de bestanden niet met de 'Minimum Macintosh'-standaardpartitie die wordt beschreven in hoofdstuk 1, "Apple HD SC Installatie".

De Installer maakt een Systeemmap aan met een System-bestand waaruit de delen die nodig zijn voor de andere twee Macintosh modellen zijn weggelaten. Daardoor kunt u de schijf alleen als opstartschaif gebruiken bij het type computer dat u hebt geselecteerd. Wanneer u bijvoorbeeld 'Minimum Macintosh Plus' hebt geselecteerd, kunt u de opstartschaif die u maakt niet gebruiken om een Macintosh SE of een Macintosh II op te starten.

De kleine Systeemmap bevat slechts een beperkt aantal lettertypen en bureau-accessoires. Om dit aantal uit te breiden, gebruikt u het programma L/A Transport in de 'Map L/A Transport' op *Hulpprogrammatuurschijf 2*. (Raadpleeg voor meer informatie hoofdstuk 4 van deze handleiding.) De lettertypen en bureau-accessoires die normaal in het Macintosh System-bestand staan, staan in de bestanden 'Lettertypen' en 'Bureau-accessoires' in de 'Map L/A Transport' op *Hulpprogrammatuurschijf 2*.

De kleine Systeemmap bevat niet alle systeemprogrammatuur die in de standaard Systeemmap op de *Systeemschijf* staat. Om de ontbrekende bestanden toe te voegen, sleept u ze eenvoudig uit de Systeemmap op de *Systeemschijf* (of een andere schijf) naar uw eigen Systeemmap. Start vervolgens de computer opnieuw op.

- ❖ *Opmerking.* Om de MultiFinder met de kleine Systeemmap te kunnen gebruiken, dient u de bestanden 'MultiFinder' en 'DA Handler' aan de Systeemmap toe te voegen. Start vervolgens de computer opnieuw op.

De kleine Systeemmap bevat geen printerbestanden. Sleep de bestanden die u nodig hebt van de *Printerschijf* naar de kleine Systeemmap.

Een AppleShare werkstation installeren

Wanneer u van plan bent uw computer als werkstation bij een AppleShare file server te gebruiken, gebruikt u de Installer om de AppleShare programmatuur (inclusief het bureau-accessoire Toegangsprivileges) op een bestaande opstartschijf te installeren. Selecteer AppleShare in het informatievenster van de Installer. Raadpleeg de handleiding *AppleShare User's Guide* voor nadere instructies.

De Installer gebruiken

Bij deze instructies wordt ervan uitgegaan dat uw computer ofwel twee 3.5-inch schijfeenheden heeft ofwel een vaste schijf en tenminste één 3.5-inch schijfeenheid. Het is niet praktisch om de Installer op een computer met slechts een 3.5-inch schijfeenheid en geen vaste schijf te gebruiken, omdat u dan te vaak van schijf moet wisselen.

- ❖ *Opmerking.* Wanneer u over slechts één 3.5-inch schijfeenheid en geen vaste schijf beschikt, heeft het niet veel zin de nieuwste versie van de Macintosh systeemprogrammatuur te installeren. U hebt ten minste twee 3.5-inch schijfeenheden nodig om de nieuwste systeemprogrammatuur te installeren en er efficiënt gebruik van te kunnen maken.

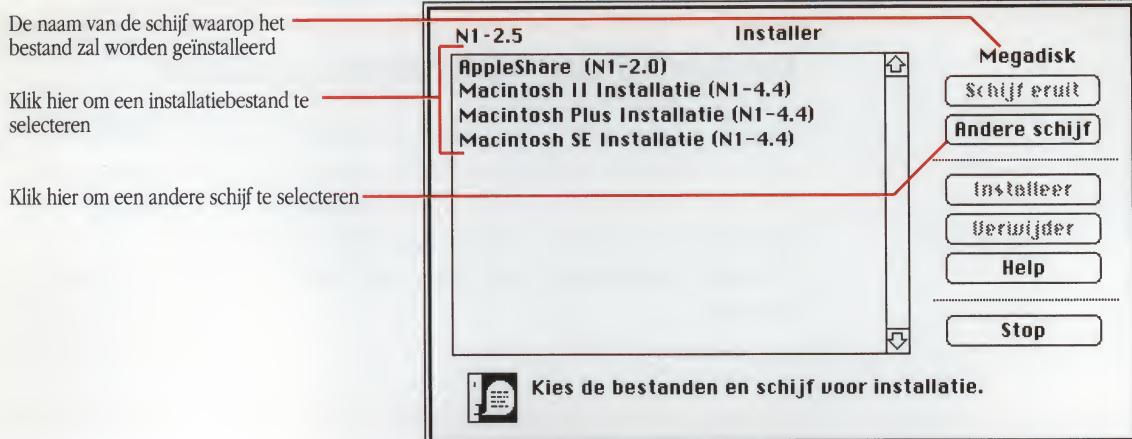
Ga als volgt te werk om een kleine Systeemmap of AppleShare te installeren:

- 1. Start de computer met *Hulpprogrammatuurschijf 1* als opstartschijf.**

Als u een vaste schijf hebt en slechts één 3.5-inch schijfeenheid en van plan bent de bestanden te installeren op een 3.5-inch schijf, gebruikt u de vaste schijf als opstartschijf. Kopieer vervolgens de Installer en de map 'Speciale installatie-scripts' van *Hulpprogrammatuurschijf 1* naar uw vaste schijf.

- 2. Selecteer het symbool van de Installer en kies 'Open' uit het Archiefmenu of klik dubbel op het symbool.**

Het Installer-venster verschijnt. (Zie afbeelding 9-1.)

Afbeelding 9-1
Het Installer-venster

3. Als u een 3.5-inch schijf als opstartschijf wilt gebruiken, plaatst u deze in de lege 3.5-inch schijfseenheid.

- U kunt een kleine Systeemmap alleen installeren op een lege, geïnitialiseerde schijf
- U kunt AppleShare alleen installeren op een schijf die al een Systeemmap bevat

4. Klik op de knop 'Andere schijf' om een opstartschijf te selecteren.

De naam van de geselecteerde schijf verschijnt in de rechter bovenhoek van het venster (boven de knoppen). Als u hier niet de naam van de gewenste schijf ziet, klikt u op de knop 'Andere schijf' tot de juiste naam verschijnt. (Plaats indien nodig een andere schijf in de schijfseenheid.)

5. Selecteer het gewenste installatiebestand.

Wanneer u een bestand selecteert, heeft de Installer een paar seconden nodig om uit te rekenen hoeveel ruimte er na de installatie op de opstartschijf over is.

6. Klik op de knop 'Installeer'.

7. Wanneer het bericht verschijnt dat de installatie is voltooid, klikt u op 'Stop' om de Installer te verlaten.

8. Start de Macintosh op met de nieuwe of bijgewerkte opstartschijf.

Hoofdstuk 10: CloseView

CloseView installeren	133
Het beeld omkaderen	135
Het scherm vergroten	136
De vergrootfunctie in- en uitschakelen	137
Het beeld verschuiven	138
De sterkte van de vergroting wijzigen	139
Het scherm negatief maken	140
Het Regelpaneel	140
CloseView uitschakelen en inschakelen	146
CloseView verwijderen	147
Overzicht van commando's en symbolen	149

CloseView™ is een Macintosh hulpprogramma dat visueel gehandicapten in staat stelt tekst en afbeeldingen op het scherm te lezen en te bekijken. Dit programma is echter zo eenvoudig te gebruiken, dat iedereen die wat beter wil zien wat er op het scherm staat, in CloseView een handig hulpmiddel zal vinden.

Wanneer u CloseView hebt geïnstalleerd, kunt u de inhoud van het scherm twee- tot zestienmaal vergroten. U kunt bovendien het gehele beeld **negatief maken**, zodat wat wit is in tekst en afbeeldingen, zwart wordt weergegeven en andersom.

Met CloseView werkt u op precies dezelfde manier met programma's, bureau-accessoires en de Finder als zonder dit programma. Wanneer u een document afdrukt of een **schermafdruk** maakt, worden de functies voor vergroting en negatief maken, genegeerd.

U kunt CloseView gebruiken op de Macintosh Plus, de Macintosh SE en de Macintosh II, mits u de laatste of een recente versie van de Macintosh systeemprogrammatuur met een modulair Regelpaneel gebruikt.

Op de Macintosh II werkt CloseView het beste in zwart/wit. In het algemeen geldt dat CloseView sneller werkt naarmate u minder kleuren of grijstinten hebt ingesteld in het gedeelte 'Monitoren' in het Regelpaneel. (Wanneer CloseView is geïnstalleerd, zult u in het Regelpaneel wellicht de schuifbalk moeten gebruiken om het symbool 'Monitoren' te kunnen selecteren. Als u het aantal kleuren of grijstinten opnieuw instelt, dient u de Macintosh opnieuw op te starten om de nieuwe instellingen van kracht te laten worden.)

CloseView is in opdracht van Apple Computer, Inc. ontworpen door Berkeley System Design en is gebaseerd op het door hen ontwikkelde programma inLARGE™

CLOSEVIEW INSTALLEREN

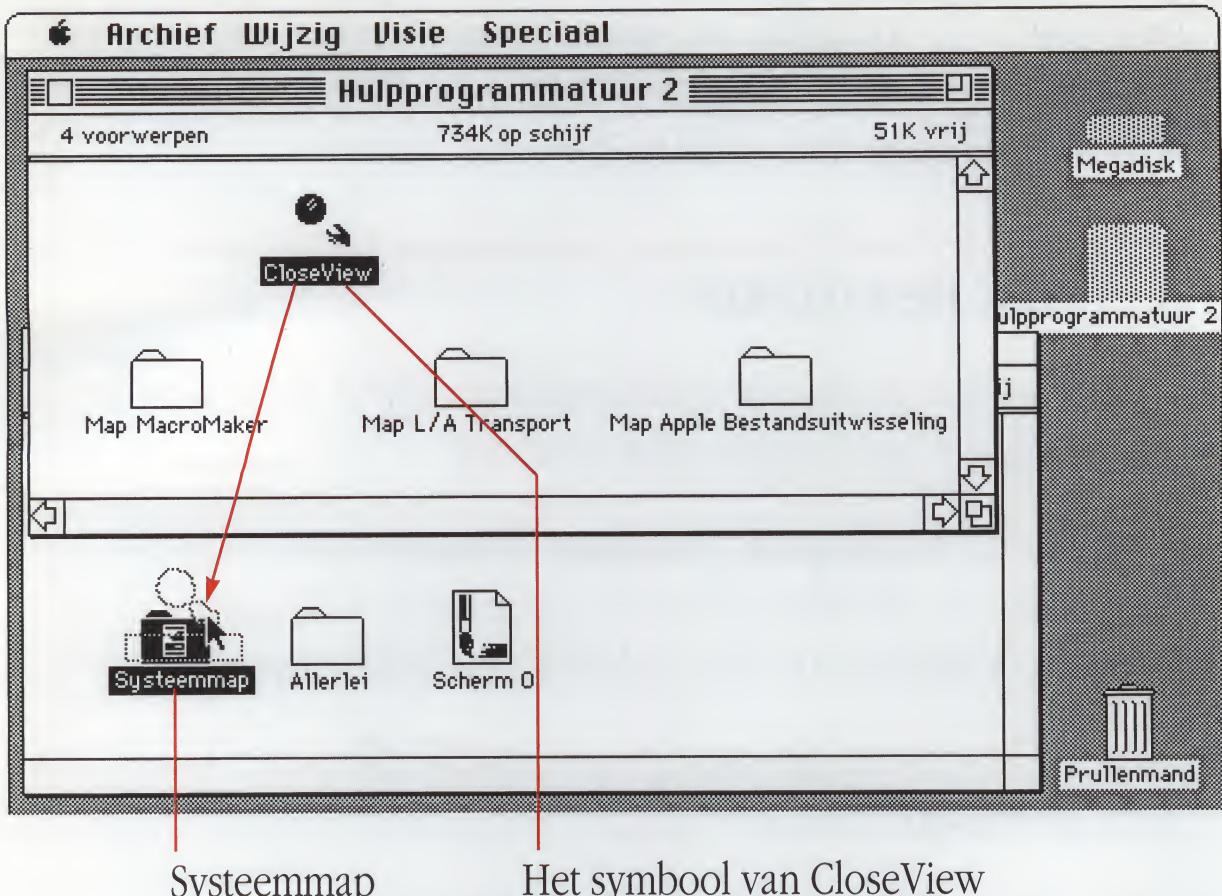
CloseView staat op *Hulpprogrammatuurschijf 2*. U herkent het programma aan het vergrootglas-symbool.

Als u CloseView wilt gaan gebruiken, kopieert u het naar de Systeemmap op de schijf die u als opstartschijf wilt gaan gebruiken. Volg hiervoor de onderstaande instructies:

1. Start de Macintosh op met de opstartschijf die u met CloseView wilt gebruiken.
2. Zorg ervoor dat de Systeemmap zichtbaar is.

De laatste versie van de Systeemmap kunt u herkennen aan het symbool van een map met daarop een afbeelding van een Macintosh. (Zie afbeelding 10-1.)

3. Plaats *Hulpprogrammatuurschijf 2* in een schijfeneenheid.
4. Kopieer CloseView naar de Systeemmap door het symbool van CloseView naar de Systeemmap op uw opstartschijf te slepen.

Afbeelding 10-1 CloseView installeren

5. Start de Macintosh opnieuw op.

CloseView is nu geïnstalleerd. Er verschijnt een **kader** dat een klein gedeelte van het scherm afbakt.

- ❖ *Opmerking.* Voor meer informatie over opstartschijven, het opgeven van het opstartapparaat en opstartprocedures raadpleegt u de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur* of hoofdstuk 1, “Apple HD SC Installatie”, van deze handleiding.

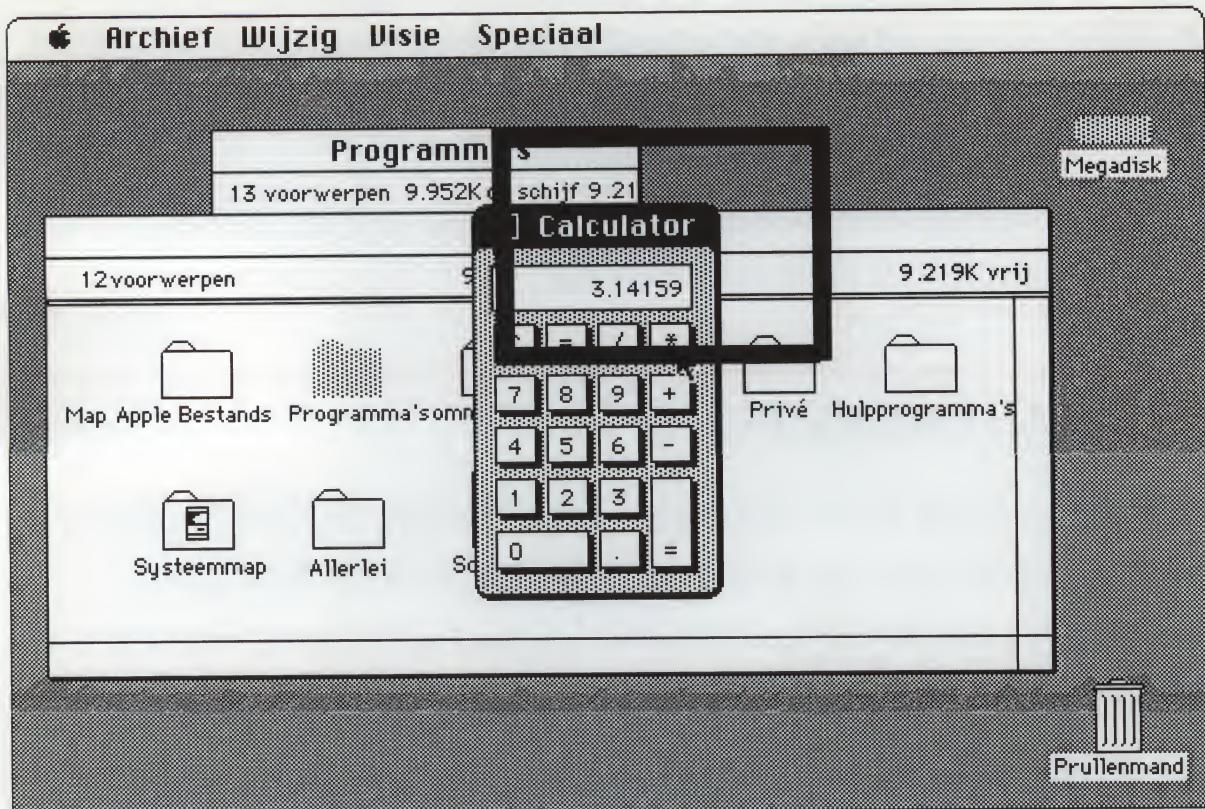

HET BEELD OMKADEREN

Wanneer u CloseView de eerste keer gebruikt, bakent het kader ongeveer 1/16 van het scherm af. Het kader verschijnt altijd wanneer CloseView is geïnstalleerd, tenzij de vergrootfunctie is ingeschakeld. Zie afbeelding 10-2.

Net als de rand van een vergrootglas bakent het kader dat deel van het scherm af dat zal worden vergroot. Het kader volgt de bewegingen van de aanwijzer of het invoegpunt, zodat u nauwkeurig kunt aangeven welk deel moet worden vergroot.

- Met de muis kunt u de aanwijzer verschuiven en zo het kader verplaatsen.

Afbeelding 10-2 Het kader verschijnt op het scherm

HET SCHERM VERGROTE

U kunt de vergrootfunctie in- en uitschakelen. U kunt bovendien via het toetsenbord de sterkte van de vergroting regelen. (Raadpleeg verderop in dit hoofdstuk het gedeelte "Het Regelpaneel" voor een andere methode van vergroten.)

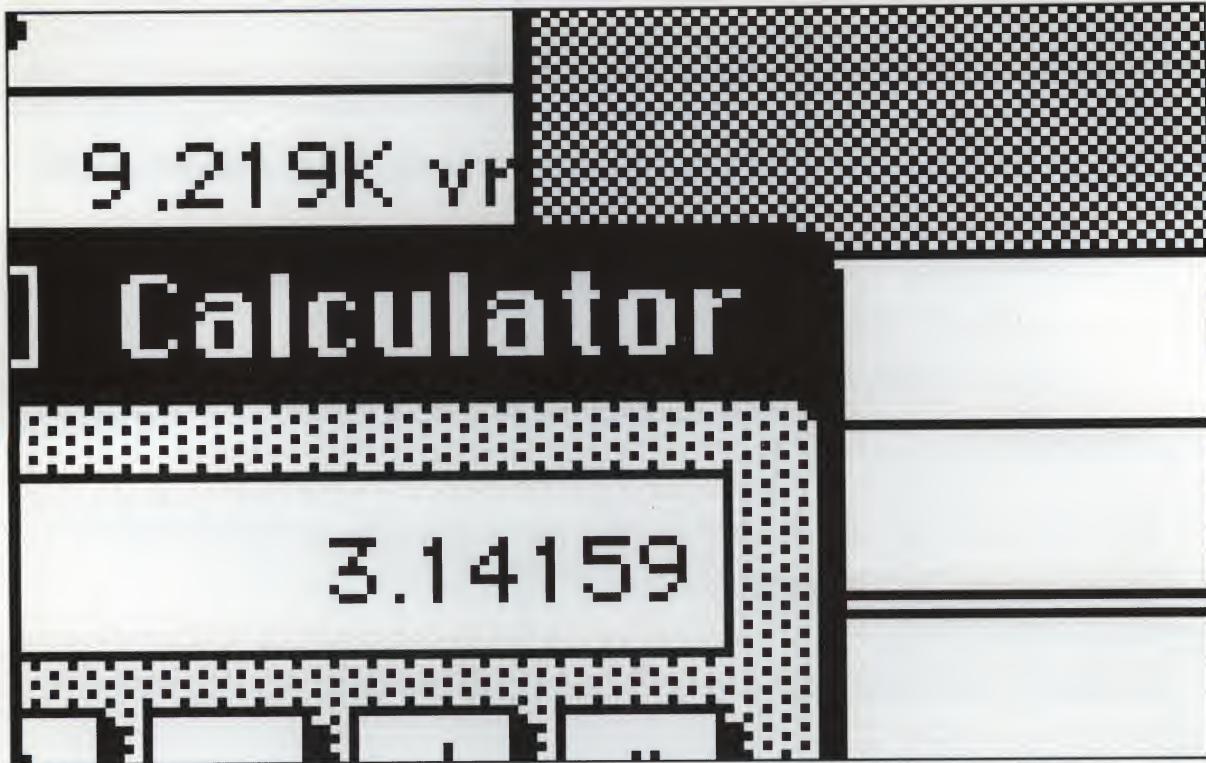
De vergrootfunctie in- en uitschakelen

U kunt de vergrootfunctie inschakelen wanneer het kader op het scherm staat.

- Houd om de vergrootfunctie in te schakelen de Option- en Command-toets ingedrukt en typ een X. Laat vervolgens de toetsen los.
  - De inhoud van het kader wordt onmiddellijk vergroot tot de grootte van het scherm.
  - Zodra u iets verandert, wordt het vergrote scherm bijgewerkt.

U kunt de vergrootfunctie te allen tijde uitschakelen.

- Houd om de vergrootfunctie uit te schakelen opnieuw de Option- en Command-toets ingedrukt en typ een X. Laat vervolgens de toetsen los.
  - Het scherm krijgt weer de normale grootte en het kader staat weer op het scherm.

Afbeelding 10-3 Een Macintosh SE scherm viermaal vergroot

Het beeld verschuiven

Wanneer de vergrootfunctie is ingeschakeld, ziet het scherm eruit als een pagina waar iemand een vergrootglas boven houdt. Wanneer u typt of de aanwijzer verplaatst, schuift het vergrootglas over de “pagina” (het oorspronkelijke scherm).

- Verplaats om een verborgen gedeelte van het oorspronkelijke scherm af te beelden de aanwijzer in de richting van het verborgen gedeelte.

Er verschijnt nu een ander gedeelte van het scherm, tenzij u zich aan de rand van het oorspronkelijke scherm bevindt.

Wanneer u typt en dus het invoegpunt verplaatst, wordt de inhoud van het scherm verschoven. Wanneer de tekst naar een nieuwe regel verspringt, verschuift de inhoud van het scherm mee. U kunt dus onafgebroken typen. (Het kan zijn dat deze voorziening in bepaalde programma's niet helemaal goed functioneert.)

De sterkte van de vergroting wijzigen

U kunt de sterkte van de vergroting instellen tussen 2 maal en 16 maal. Als u de sterkte van de vergroting verhoogt, wordt het vergrote beeld verder vergroot. Als de vergrootfunctie is uitgeschakeld, wordt het kader met dezelfde factor verkleind.

- Houd om de sterkte van de vergroting met één te verhogen de Option- en Command-toets ingedrukt en druk op de pijl omhoog-toets (). Laat vervolgens de toetsen los.

- Houd om de sterkte van de vergroting met één te verlagen de Option- en Command-toets ingedrukt en druk op de pijl omlaag-toets (⬇). Laat vervolgens de toetsen los.

In het Regelpaneel kunt u zien welke vergrotingssterkte is ingesteld.

HET SCHERM NEGATIEF MAKEN

U kunt de weergave op uw scherm, die normaal zwart op een witte achtergrond is, veranderen in wit op een zwarte achtergrond. Selecteer hiervoor de knop 'Wit op zwart' in het gedeelte 'Weergave' van het Regelpaneel van CloseView. In het onderstaande gedeelte vindt u hierover meer informatie.

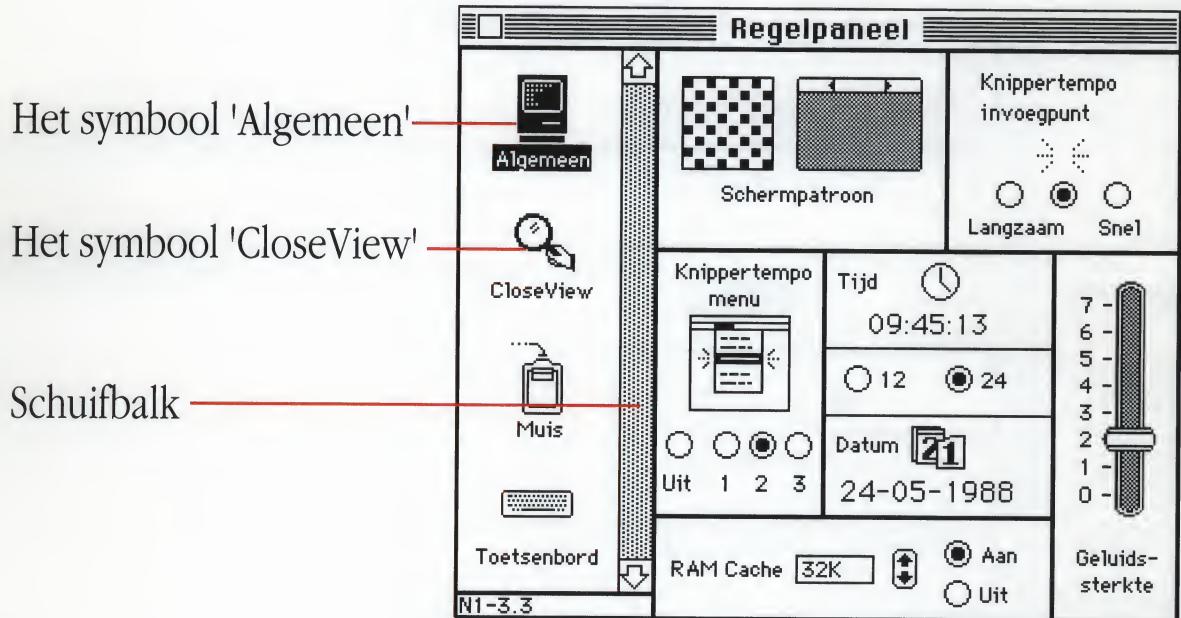
HET REGELPANEEL

Met het bureau-accessoire Regelpaneel kunt u alle functies van CloseView regelen. U gebruikt het Regelpaneel als volgt:

1. Kies 'Regelpaneel' uit het Apple-menu links in de menubalk.

Waar het bureau-accessoire Regelpaneel in het Apple-menu staat, hangt af van de vraag welke andere bureau-accessoires zijn geïnstalleerd.

Op het scherm verschijnt het Regelpaneel (zie afbeelding 10-4). Links in het venster is het symbool 'Algemeen' geselecteerd.

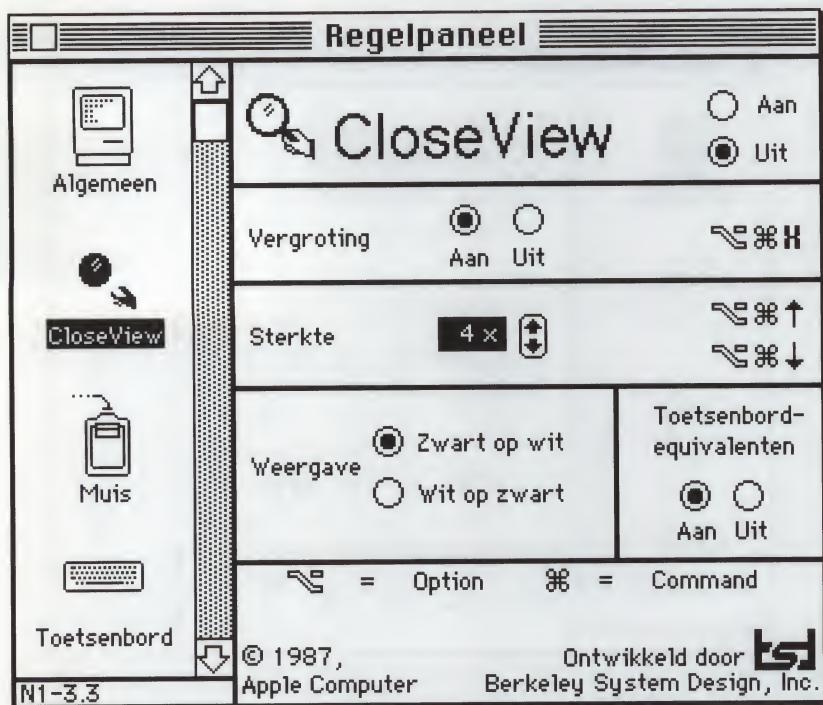

Afbeelding 10-4 Het Regelpaneel

2. Klik op het symbool van CloseView om het te selecteren.

Als het symbool van CloseView niet zichtbaar is, kunt u het zichtbaar maken door in het grijze gedeelte van de schuifbalk of op de onderste schuifpijl te klikken.

Op het scherm verschijnt het Regelpaneel van CloseView. (Zie afbeelding 10-5.)

Afbeelding 10-5 Het Regelpaneel van CloseView

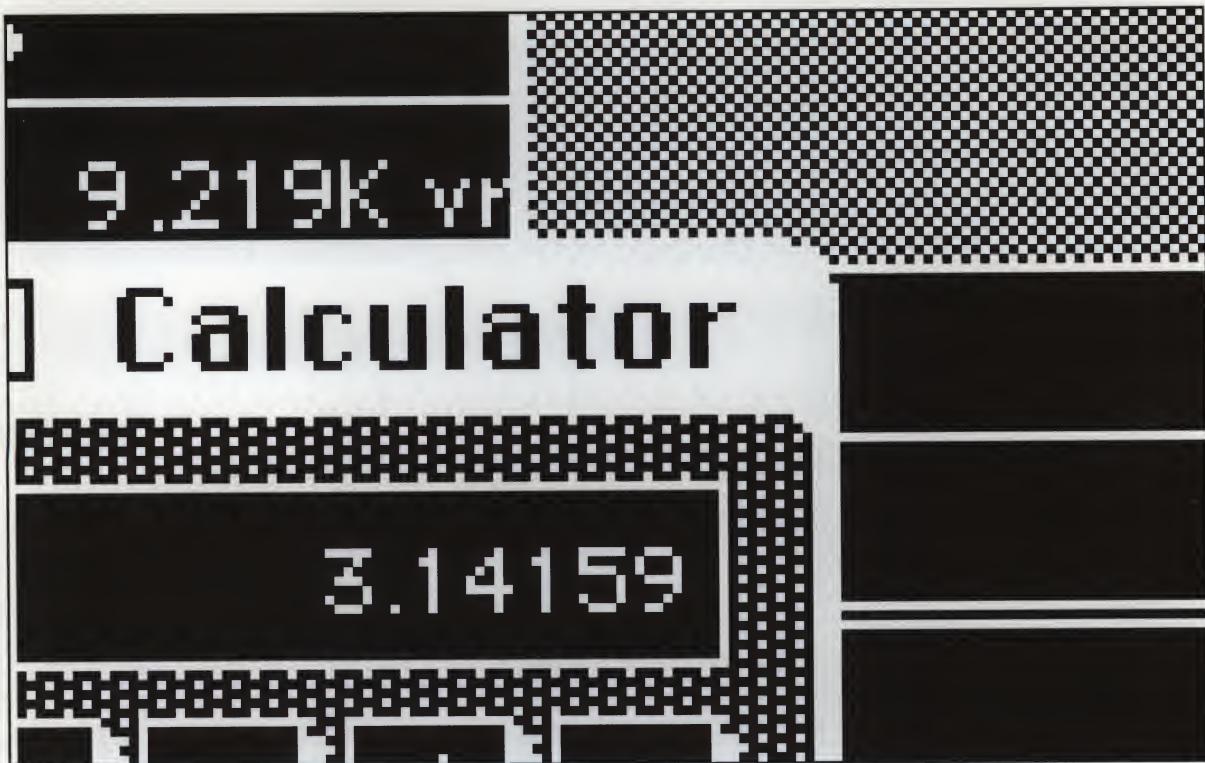
Het Regelpaneel van CloseView bestaat uit vijf gedeelten:

- CloseView Aan/Uit. Om CloseView uit te schakelen, klikt u op de onderste knop. Om CloseView in te schakelen, klikt u op de bovenste knop. CloseView wordt automatisch ingeschakeld wanneer u de Macintosh opnieuw opstart.

- Vergroting. Om de vergrootfunctie in te schakelen, klikt u op de linker knop. Om de vergrootfunctie uit te schakelen, klikt u op de rechter knop.
- Sterkte. Hier ziet u de huidige vergrotingssterkte. De sterkte is een geheel getal tussen 2 en 16.

Klik op de pijl omhoog of de pijl omlaag om de sterkte te verhogen of te verlagen of, als de vergrootfunctie is uitgeschakeld, de afmeting van het kader te verkleinen of te vergroten.

- Weergave. Klik op de onderste knop om de weergave op het scherm te veranderen in wit op een zwarte achtergrond (zie afbeelding 10-6). Klik op de bovenste knop om terug te keren naar de normale weergave. Er bestaat voor deze functie geen toetsenbord-equivalent.

Afbeelding 10-6 Het scherm van afbeelding 10-3 in negatief

- Toetsenbord-equivalenten. Klik op de rechter knop om de toetsenbord-equivalenten in CloseView (Command-Option-X, Command-Option-⬆ en Command-Option-⬇) uit te schakelen.

Wanneer de toetsenbord-equivalenten zijn uitgeschakeld, kunt u alleen via het Regelpaneel de sterkte veranderen en de vergrootfunctie in- en uitschakelen. Maak van deze mogelijkheid gebruik wanneer u de vergrotingssterkte geruime tijd onveranderd wilt laten en wilt voorkomen dat iemand per ongeluk de instelling wijzigt. Deze optie is bovendien handig wanneer in het programma waarmee u werkt, dezelfde toetscombinaties worden gebruikt.

Klik op de linker knop om de toetsenbord-equivalenten weer in te schakelen. Gebruik deze optie wanneer u de vergrootfunctie gereeld in- en uitschakelt of wanneer u de vergrotingssterkte vaak verandert.

❖ *Opmerking.* Het is niet mogelijk om met MacroMaker alternatieve toetsenbord-equivalenten in CloseView toe te kennen.

In tegenstelling tot de instellingen die u via het toetsenbord kiest, blijven de instellingen in het Regelpaneel bewaard wanneer u de Macintosh opnieuw opstart.

CLOSEVIEW UITSCHAKELEN EN INSCHAKELEN

Wanneer CloseView is ingeschakeld, is het kader altijd zichtbaar tenzij u het scherm hebt vergroot. Als u met een scherm van normale grootte zonder kader wilt werken, schakelt u CloseView uit.

- Klik om CloseView uit te schakelen op de knop 'Uit' bovenin het Regelpaneel van CloseView. (Raadpleeg eerder in dit hoofdstuk het gedeelte "Het Regelpaneel".)

Wanneer u CloseView opnieuw inschakelt, is de instelling voor de toetsenbord-equivalenten ongewijzigd. Gebruik een van de volgende methoden om CloseView weer in te schakelen:

- Klik op de knop 'Aan' bovenin het Regelpaneel van CloseView. (Raadpleeg eerder in dit hoofdstuk het gedeelte "Het Regelpaneel".)

Met deze methode zorgt u ervoor dat de instellingen van de vergrootfunctie, de sterkte van de vergroting en de weergave gelijk zijn aan de instellingen op het moment dat u CloseView uitschakelde, of deze nu via het Regelpaneel of via het toetsenbord zijn opgegeven.

- Start de Macintosh opnieuw op.

Met deze methode herstelt u de instellingen van de vergrootfunctie, de sterkte van de vergroting en de weergave die u het laatst in het Regelpaneel hebt opgegeven.

CLOSEVIEW VERWIJDEREN

Wanneer CloseView is geïnstalleerd, neemt het ten minste 40K van het **RAM-geheugen** (random-access memory) in beslag. Als u CloseView gebruikt op een Macintosh II en met kleuren werkt, kan CloseView tot 330K in beslag nemen. Wanneer u die ruimte nodig hebt en CloseView niet gebruikt, kunt u het programma verwijderen. Volg hiervoor de onderstaande instructies:

1. Zorg dat de Systeemmap waarin CloseView staat, zichtbaar is.
2. Open de Systeemmap door het symbool te selecteren en 'Open' te kiezen uit het Archief-menu of door dubbel op het symbool te klikken.

3. Sleep het symbool van CloseView uit de Systeemmap.

Als u van plan bent CloseView later opnieuw te installeren, kunt u het programma op de schijf zelf of in een andere map op de schijf laten staan, zodat u het gemakkelijk terug kunt vinden en weer naar de Systeemmap kunt slepen. Als u CloseView opnieuw installeert en de Macintosh opnieuw opstart, wordt CloseView automatisch ingeschakeld. De andere instellingen (de vergrootfunctie, de sterkte van de vergroting, de weergave en de toetsenbord-equivalenten) hebben de waarden die u het laatst in het Regelpaneel hebt opgegeven.

Als u het programma CloseView geheel wilt weggooien, kunt u het naar de prullenmand slepen. Zorg er dan wel voor dat u een reservekopie hebt.

4. Start de Macintosh opnieuw op.

CloseView is nu niet langer geïnstalleerd.

- ❖ *Opmerking.* U kunt CloseView in uw Systeemmap laten staan en zorgen dat het niet wordt ingeschakeld door tijdens het opstarten de muisknop ingedrukt te houden. Zodra het bericht "Welkom bij Macintosh" van het scherm is verdwenen, kunt u de muisknop loslaten.

OVERZICHT VAN COMMANDO'S EN SYMBOLEN

In dit gedeelte vindt u een overzicht van de commando's en symbolen die u moet kennen om met CloseView te kunnen werken.

Het symbool van CloseView. CloseView wordt op *Hulpprogrammatuurschijf 1* en in het Regelpaneel (wanneer het programma is geïnstalleerd) weergegeven door een vergrootglas.

U installeert CloseView door het symbool van het programma naar de Systeemmap op de schijf die u als opstartschijf gebruiken, te slepen.

Als CloseView is geïnstalleerd, klikt u op het symbool van CloseView in het Regelpaneel om het Regelpaneel van CloseView op het scherm te brengen (zie afbeelding 10-4).

U kunt CloseView verwijderen door het symbool van het programma uit de Systeemmap te slepen.

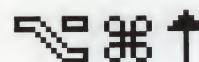
Het bureau-accessoire Regelpaneel (in het Apple-menu). U kunt het Regelpaneel zowel vanuit de Finder als vanuit een programma openen.

Het kader. Het kader verschijnt wanneer CloseView is ingeschakeld en de vergrootfunctie is uitgeschakeld. Het kader bakent dat gedeelte van het scherm af dat op schermgrootte zal verschijnen wanneer u de vergrootfunctie inschakelt.

Option-Command-X. Door deze toetsen gelijktijdig in te drukken, kunt u de vergrootfunctie in- en uitschakelen.

Dit toetsenbord-commando werkt niet wanneer de toetsenbord-equivalenten in het Regelpaneel van CloseView zijn uitgeschakeld.

Option-Command-⬆. Door deze toetsen gelijktijdig in te drukken, kunt u de vergrotingssterkte met één verhogen. De maximale sterkte is 16x.

Wanneer de vergrootfunctie is uitgeschakeld, wordt door dit commando de omvang van het kader verkleind.

Dit toetsenbordcommando werkt niet wanneer de toetsenbord-equivalenten in het Regelpaneel van CloseView zijn uitgeschakeld.

Option-Command-**↓**. Door deze toetsen gelijktijdig in te drukken, kunt u de vergrotingssterkte met één verlagen. De minimale sterkte is 2x.

Wanneer de vergrootfunctie is uitgeschakeld, wordt door dit commando de afmeting van het kader vergroot.

Dit toetsenbord-commando werkt niet wanneer de toetsenbord-equivalenten in het Regelpaneel van CloseView zijn uitgeschakeld.

Het commando 'Herstart' (in het Speciaal-menu van de Finder). Als u dit commando kiest, worden alle 3.5-inch schijven verwijderd. Vervolgens wordt de Macintosh uitgezet en direct opnieuw opgestart.

Om CloseView te installeren op een vaste schijf die u als opstartapparaat hebt opgegeven, kiest u 'Herstart' uit het Speciaal-menu.

U kiest het commando 'Herstart' of 'Zet uit' ook wanneer u CloseView uit de Systeemmap op uw huidige opstartschaif wilt verwijderen.

Het commando 'Zet uit' (uit het Speciaal-menu van de Finder). Als u het commando 'Zet uit' kiest, worden alle 3.5-inch schijven verwijderd. Bovendien wordt de Macintosh uitgezet en wordt het scherm zwart. U ziet alleen nog een berichtvenster met daarin de knop 'Herstart'.

Om de installatie van CloseView op een 3.5-inch schijf te voltooien, kiest u 'Zet uit' uit het Speciaal-menu. Vervolgens plaatst u de schijf met daarop de Systeemmap met het programma CloseView in de schijfseenheid en klikt u op 'Herstart'.

U kiest het commando 'Herstart' of 'Zet uit' ook wanneer u CloseView uit de Systeemmap op uw huidige opstartschaif wilt verwijderen.

Systeemmap

De Systeemmap. De Systeemmap is in de recente versies van de Finder te herkennen aan het symbool van een map met daarop een afbeelding van een Macintosh.

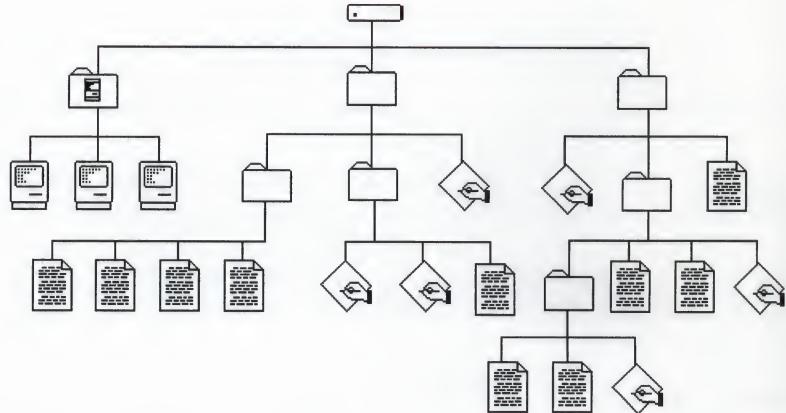
Om CloseView te installeren, kopiëert u het programma naar de Systeemmap op de schijf die u als opstartschijf wilt gebruiken.

Het hiërarchische bestandssysteem

DE MACINTOSH MAAKT GEBRUIK VAN EEN HIËRARCHISCH bestandssysteem dat u in staat stelt de bestanden—systeembestanden, programma's en documenten—op uw schijven te organiseren door ze in mappen te plaatsen. Het wordt een *hiërarchisch* bestandssysteem genoemd omdat de mappen in andere mappen geplaatst, ofwel genest, kunnen worden.

Zoals u ziet in afbeelding A-1 vormt de schijf het hoogste niveau in een hiërarchie. Alle bestanden en mappen staan op een lager niveau. Op het hiërarchische bestandssysteem en de informatie in deze bijlage, wordt uitvoerig ingegaan in de *Macintosh Handleiding Systeemprogrammatuur*.

- Schijf
- Systeemmap
- System-bestanden
- Mappen
- Programma's
- Documenten

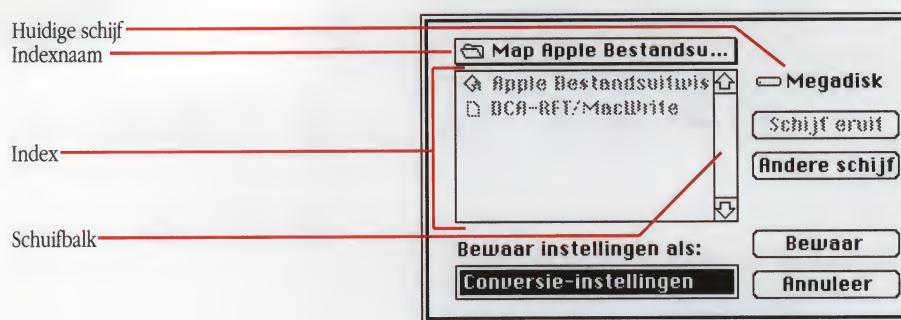
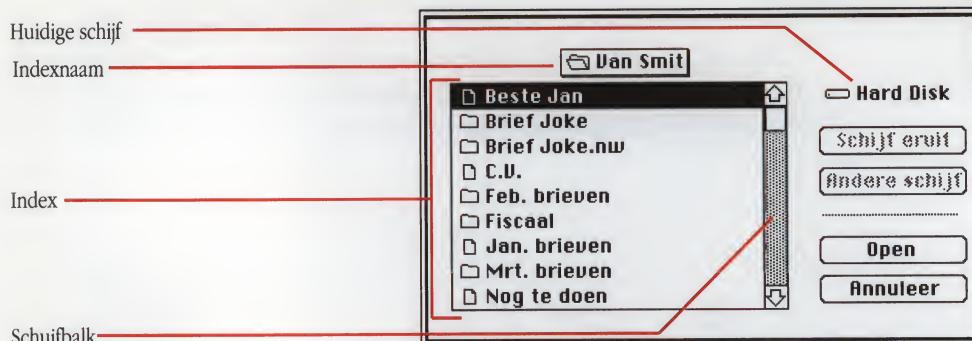

Afbeelding A-1

Een voorbeeld van een hiërarchische bestandsstructuur

Wanneer u in de Finder werkt, kunt u de afzonderlijke mappen en de inhoud ervan bekijken door de vensters van deze mappen en schijven te openen, te sluiten en te verplaatsen. Ook kunt u door te slepen bestanden naar een andere map verplaatsen of kopiëren.

Wanneer u echter met een programma of een bureau-accessoire werkt, maakt u gebruik van indexvensters (zie afbeelding A-2) om met het hiërarchische bestandssysteem te werken. Programma's kunnen verschillende indexvensters bevatten, maar u gebruikt ze steeds op dezelfde manier, of u nu een bestand opent, een document opslaat of een map selecteert. Als u al langere tijd met de Macintosh werkt, zult u de kleine verschillen waarschijnlijk niet eens opmerken.

Afbeelding A-2

Twee veel voorkomende indexvensters

Alle indexvensters bevatten in ieder geval de volgende onderdelen:

- **Huidige schijf.** Dit is de schijf die het hoogste niveau van de hiërarchie vormt. Alle mappen, bestanden en programma's in de index zijn hieraan ondergeschikt. Voor de naam staat het symbool van een vaste schijf of een 3.5-inch schijf.
- **De knop 'Schijf eruit'.** Als de huidige schijf een 3.5-inch schijf is, kunt u door op deze knop te klikken de schijf verwijderen.
- **De knop 'Andere schijf'.** Deze knop gebruikt u om naar een andere schijfeenheid te gaan. Telkens wanneer u op deze knop klikt, wordt een andere 3.5-inch schijf (indien aanwezig) of een andere vaste schijf (indien aangesloten) de huidige schijf.

- **Naam van de index.** Dit is de naam van de huidige schijf of van een map die op die schijf staat.
- **Index.** In de index ziet u, in alfabetische volgorde en op nummer, sommige of alle bestanden en mappen die één niveau lager staan dan de map of schijf waaraan de index zijn naam ontleent. Wat u echter niet kunt zien, is de inhoud van mappen die in de index worden getoond.
- **Schuifbalk.** Wanneer de index meer onderdelen bevat dan in het indexvak passen, is de schuifbalk grijs gekleurd. Verschuif de index om de andere onderdelen te kunnen zien.
- **De knop 'Annuleer'.** Deze knop gebruikt u om het venster te sluiten zonder dat u een bestand opent, opslaat of selecteert.

Naar een lager niveau in de hiërarchie gaan

Om naar een lager niveau in de bestandshierarchie te gaan—dat wil zeggen, verder weg van het schijfniveau—opent u mappen tot het onderdeel dat u zoekt, wordt getoond in de index of verschijnt als de naam van de index.

- **Om een map in de index te openen, klikt u dubbel op de naam van die map.**

Wanneer er een knop 'Open' of 'Open bestand' is, kunt u de map ook openen door de naam van de map selecteren en vervolgens op 'Open' of 'Open bestand' te klikken.

De naam van de geopende map verschijnt als naam van de index en de inhoud van de map wordt in de index weergegeven.

Naar een hoger niveau in de hiërarchie gaan

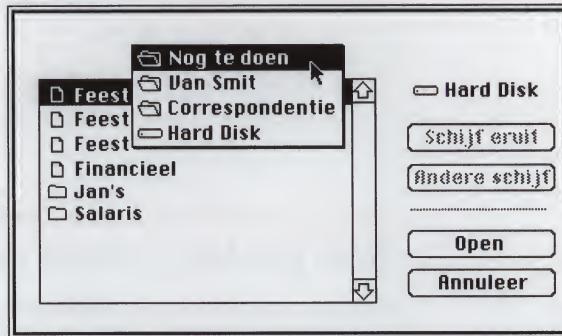
U kunt het indexvenster ook gebruiken om naar een hoger niveau in de hiërarchie te gaan—dat wil zeggen dichter naar het schijfniveau.

1. **Plaats de aanwijzer op de naam van de index en houd de muisknop ingedrukt.**

Deze methode is vergelijkbaar met het openen van een menu. Zoals u in afbeelding A-3 ziet, verschijnt er onder de naam van index een lijst van de mappen die zich op de verschillende niveaus van de hiërarchie bevinden, met als laatste de huidige schijf.

2. Sleep de aanwijzer naar de naam van de map (of schijf) die u boven het indexvenster wilt weergeven.

Wanneer u de muisknop loslaat, wordt de map (of schijf) die is gemarkerd de naam van de nieuwe index. De mappen en/of bestanden die in die map (of schijf) zijn opgeslagen, verschijnen in de index.

Afbeelding A-3

Naar een hoger niveau in de hiërarchie gaan

❖ *Opmerking.* Telkens wanneer u de knoppen 'Schijf eruit' of 'Andere schijf' gebruikt om van schijf te veranderen, komt u automatisch terecht op het bovenste niveau van de hiërarchie van de nieuwe schijf. De naam van de nieuwe schijf wordt in dat geval dus getoond als de naam van de index.

Naar een andere tak van de bestandsstructuur gaan

Wanneer u in een map aan het werken bent en naar een map in een andere tak van de bestandsstructuur wilt gaan, gaat u eerst omhoog in de hiërarchie naar een niveau waarin beide mappen zijn genest. Daarna daalt u weer af in de hiërarchie.

Woordenlijst

achtergrond (background): een programma wordt "in de achtergrond" uitgevoerd, als u tijdens het uitvoeren ervan met een ander programma verder kunt werken.

algemene reservekopie (global backup): een kopie van alle bestanden op een vaste schijf.

Apple-menu (Apple menu): het menu uiterst links in de menubalk aangeduid met een appel, waaruit u de **bureau-**

binair (binary): cijfers en andere tekens weergegeven volgens het tweetallig stelsel, dat wil zeggen met de cijfers 0 en 1.

bron (source): verwijst zowel naar de bestanden die worden gekopieerd of geconverteerd als naar de schijf of het bestand waarin de bronbestanden staan.

bureau-accessoires (desk accessories): "mini-programma's"

DCA-RFT staat voor *Document Content Architecture-Revisable Form Text*. Veel MS-DOS tekstverwerkingsprogramma's, zoals DisplayWrite 3 en DisplayWrite 4, beschikken over een optie waarmee bestanden kunnen worden opgeslagen in een DCA-RFT-structuur. Het convertorbestand 'DCA-RFT/MacWrite' bevat convertors waarmee Apple Bestandsuitwisseling DCA-RFT bestanden kan converteren naar MacWrite (en vice versa). Het convertorbestand 'DCA-RFT/MacWrite' wordt, evenals het equivalent van twee ingebouwde convertors die later worden behandeld, geleverd door Apple. De meeste convertors worden echter geleverd door andere bedrijven.

Waarschijnlijk zult u extra convertorbestanden naar uw ABU-map willen kopiëren, zodat u bestanden van of naar een groot aantal MS-DOS of ProDOS programma's kunt converteren. Stel bijvoorbeeld dat u bestanden die zijn aangemaakt met WordStar, een populair tekstverwerkingsprogramma onder MS-DOS, wilt converteren naar MacWrite documenten, of vice versa. Hiervoor hebt u een convertorbestand nodig dat de juiste convertors bevat voor de conversie van WordStar en MacWrite bestanden. (Zie "Convertorbestanden aanschaffen" verderop in dit hoofdstuk.)

Afgezien van de convertorbestanden in de ABU-map, bevat Apple Bestandsuitwisseling zelf nog het equivalent van twee convertorbestanden:

- Het convertorbestand 'Tekstconversie' bevat convertors voor het uitwisselen van **tekstbestanden** met zowel MS-DOS als ProDOS computers
- Het bestand 'Standaardconversie' bevat convertors voor het kopiëren van elk willekeurig bestand in **binair** vorm, naar en van zowel MS-DOS als ProDOS computers

Een **tekstbestand** bevat informatie die is opgeslagen in de vorm van leesbare tekens.

In **binair** bestanden zijn de gegevens opgeslagen als een combinatie van nullen en enen.

Convertorbestanden

Bij uw officiële Apple dealer kunt u een verscheidenheid aan convertor-

huidige opstartschijf (current startup disk): de schijf met de systeembestanden waarmee de computer momenteel werkt. Het symbool van de opstartschijf bevindt zich meestal in de rechter bovenhoek van het bureaublad.

index (directory): een lijst met de inhoud van een map of een schijf, weergegeven met symbolen of in alfabetische of chronologische volgorde.

initialiseren (initialize): een schijf in sporen en sectoren verdelen, zodat er gegevens op kunnen worden opgeslagen.

kader (frame): in CloseView is het kader een zwart omliggende rechthoek die aangeeft welk gedeelte van het scherm wordt uitvergroot als u de vergroting inschakelt.

kiezen (choose): met de aanwijzer over een menu slepen om een commando te kiezen. Vaak kiest u een commando na het selecteren van een bepaald gedeelte waarop het commando betrekking heeft. Zie ook **selecteren**.

lettertype (font): een complete set tekens in dezelfde opmaak, grootte en stijl.

macro (macro): een opgegeven reeks tekens en commando's met een eigen naam, die u in werking stelt door een **toetsaanslag**. Als u met MacroMaker werkt, kunt u een macro laten uitvoeren terwijl u in een programma aan het werk bent. Zie ook **script**.

MS-DOS: het *Microsoft Disk Operating System*. Dit is het besturingssysteem waaronder de IBM PC en IBM-compatibele computers werken.

negatief (inverted): de weergave van gegevens in wit op zwart in plaats van zwart op wit.

opstartschijf (startup disk): een schijf met alle programmacbestanden—zoals de Finder en het System-bestand in de Systeemmap van de Macintosh—die de computer nodig heeft om te kunnen werken.

partitie (partition): een gedeelte van een opslag eenheid—zoals een vaste schijf of een cassette—dat als een zelfstandig apparaat wordt beschouwd. Als u bijvoorbeeld de standaardindeling '50% Macintosh' uit Apple HD SC Installatie kiest, neemt het Macintosh volume, dat als vaste schijf in de Finder zichtbaar is, ongeveer de helft van de vaste schijf in beslag.

ProDOS: het *Professional Disk Operating System*. Onder dit besturingssysteem werken de meeste Macintosh II computers.

programma (application): een programma is meestal geschikt voor een bepaalde functie, zoals tekstverwerking, database-beheer, tekeningen maken of telecommunicatie.

RAM (random-access memory): het gedeelte van het geheugen waar programma's en andere gegevens tijdelijk worden opgeslagen terwijl u er mee werkt.

relevant (eligible): in Apple Bestandsuitwisseling is een bestand *relevant* als het kan worden geconverteerd met behulp van één of meerdere geselecteerde convertors.

reservekopie (backup): een kopie van een schijf of een bestand.

schermadruk (screen shot): een MacPaint document dat een afdruk is van het gehele scherm. U maakt een schermadruk door Command-Shift ingedrukt te houden en op 3 te drukken.

scratch: schijfruimte die normaal niet wordt gebruikt als u met het Macintosh besturingssysteem werkt. Sommige programma's, zowel Macintosh als niet-Macintosh programma's, kunnen deze schijfruimte echter gebruiken als tijdelijk opslaggebied.

script: een script in het hulpprogramma MacroMaker is een opgegeven reeks tekens en commando's, die deel uitmaakt van een macro.

SCSI: zie *Small Computer System Interface*.

SCSI-ID-nummer (SCSI ID number): een getal dat wordt toegekend aan ieder SCSI-apparaat dat is aangesloten op een computer. Dit getal geeft aan welk apparaat voorrang heeft bij het verzenden en ontvangen van bestanden. Bij sommige apparaten, bijvoorbeeld bij interne vaste schijven, is het ID-nummer van te voren ingesteld. Bij andere apparaten, zoals externe vaste schijven, stelt u zelf het ID-nummer in met behulp van de ID-schakelaar.

selecteren (select): aangeven waar de volgende bewerking plaatsvindt. U selecteert een symbool door erop te klikken en u selecteert tekst door erover te slepen.

Small Computer System Interface: een mechanische, elektrische en functionele standaard waarmee intelligente randapparatuur zoals vaste schijven, printers en optische schijven wordt aangesloten op kleine computers.

speciale toets (modifier key): een toets die u indrukt samen met een leesbare toets om daar een andere betekenis aan te geven. Soms gebruikt u de speciale toetsen om het effect van klikken of slepen te veranderen. Speciale toetsen zijn onder andere Command en Option.

sterkte (power): de sterkte van de vergroting in CloseView. Als de sterkte bijvoorbeeld is ingesteld op 4x, wordt het gedeelte van het scherm in het kader vier maal vergroot.

symbool (icon): de grafische weergave van een voorwerp, een begrip of een bericht. Zo wordt Schijf-EHBO weergegeven door een ambulance en CloseView door een vergrootglas.

Systeemmap (System folder): een map met het System-bestand en andere programma's die nodig zijn voor het functioneren van de Macintosh en de randapparaten.

System-bestand (System file): een bestand dat door Macintosh computers wordt gebruikt om op te starten en dat door het gehele systeem wordt gebruikt.

tekstbestand (text file): een bestand waarin gegevens zijn opgeslagen als leesbare tekens. Op de Macintosh worden dergelijke bestanden 'Alleen tekst'-bestanden genoemd; op de Apple II TXT-bestanden.

toetsaanslag (keystroke): een toets of toetscombinatie die u toekent aan een **macro**. Als u de opgegeven toets of toetsen aanslaat, wordt het in de macro opgegeven **script** uitgevoerd.

volume (volume): een algemene term om een opslageenheid aan te duiden; de plaats waar informatie vandaan wordt gehaald of waarnaar informatie wordt weggeschreven.

vrije ruimte (free space): het gedeelte van de geheugencapaciteit van een schijf dat niet in een partitie is opgenomen.

Index

A

aanmaak- of wijzigingsdatum, HD Backup en de 31
ABU. *Zie* Apple Bestandsuitwisseling
ABU-map 89–91
achtergrond, werken in de (met Zoek bestand) 60
800K schijven 27. *Zie ook* schijven
  controleeren of herstellen 42
algemene macro's 68. *Zie ook* macro's
  aanmaken 72–73
algemene reservekopie 26, 28–30
Alle bestanden (HD Backup) 29–30
Alle bestanden terugplaatsen (HD Backup) 37
  problemen met 38
Ander bestand (MacroMaker) 82
Andere conversies 97, 110
Andere schijf (knop) 156
Apple Bestandsuitwisseling (ABU)
  85–102, 103–126. *Zie ook*
    convertorbestanden; convertors of
    specifieke convertorbestanden/
    convertors
  convertors en 105–106
  geavanceerde mogelijkheden 103–126
  gebruiken 90–101
  grondbeginselen 86–101
  logboek 117–118
  openen 90
  stoppen 101
  toepassingen van 87–89
  vereisten 89
  400K schijven en 94
Apple Hard Disk SC. *Zie* Hard Disk SC
Apple HD SC Installatie 1–23
  MultiFinder en 2

B

beelden (CloseView). *Zie ook* CloseView
  omkaderen 136–137
  wijzigen 138–139
bekijken, partities 22–23
beschadigde drivers vervangen 10
bestanden. *Zie ook* Apple
  Bestandsuitwisseling; programma's;
  Zoek bestand of specifieke
  bestanden
accessoire-bestanden 46
bronbestanden 95–97, 107–109
doelbestanden 94–95
herstellen 40–42
kopiëren 32–33
lettertype-bestanden 46
macrobestanden 69–74, 76–84
openen (met Zoek bestand) 59–62
relevante 107
reservekopieën maken van 26–33
tekstbestanden 89
zoeken 55–58

C

Caps Lock-toets, symbool van de 70
carriage return (terugloop) (Apple
  Bestandsuitwisseling) 119
cassette-symbool (MacroMaker) 67
CloseView 131–153
  installeren 133–135
  in-/uitschakelen 146
  Macintosh II en 132
overzicht commando's en symbolen
  149–153

RAM-geheugen (random access memory) en 147
Regelpaneel en 140-145
vereisten 132
verwijderen 147-148

Command-toets, symbool van de 70
commando's. *Zie* MacroMaker of specifieke commando's
conflicterende bestandsnamen (Apple Bestandsuitwisseling) 114-116
Control-toets, symbool van de 70
controleren
macro's 77
macrobestanden 77-81

convertorbestanden 88. *Zie ook* Apple Bestandsuitwisseling; convertors DCA-RFT/MacWrite 88, 97, 122-125 levering 88
convertors 88. *Zie ook* Apple Bestandsuitwisseling; convertorbestanden activeren 97-98, 104
Andere conversies 97, 110
Apple Bestandsuitwisseling en 105-106
DCA-RFT naar MacWrite 97, 122-124
MacWrite naar DCA-RFT 97, 124-125
overzicht van 106-107
selecteren 104-106
Tekstconversie 89, 105
verwijderen 112
convertors activeren 97-98, 104

D
DA Handler, kleine Systeemmap en de 128
Dataviz, Inc. 89
DCA-RFT/MacWrite, het convertorbestand 88, 97, 122-125
DCA-RFT naar MacWrite, de convertor 97, 122-124
Details (Apple HD SC Installatie) 21-23
directories. *Zie* hiërarchisch bestandssysteem
DisplayWrite 124

Document Content Architecture/Revisable Format Text. *Zie* DCA-RFT/MacWrite, het convertorbestand documenten 93, 155. *Zie ook* bestanden; Zoek bestand
doelbestanden 94-95
doelmappen 94-95
doelschijf 92
drivers 5
beschadigd 10
bijwerken 9
vervangen 10

E

Eén bestand (HD Backup) 32-33
Eén bestand terugplaatsen (HD Backup) 34-36

F

file server (AppleShare) 128-129
Finder, bestanden openen met Zoek bestand vanuit de 61-62

G

gedeeltelijke reservekopie 26, 30-31
geladen macro. *Zie* macro's
geluidsvolume, Zoek bestand en het 58
gesplitste bestanden (HD Backup) 34, 36, 38
Gewijzigde bestanden (HD Backup) 30-32

H

Halt-symbool 55, 58
Hard Disk SC, initialiseren 4-5. *Zie ook* vaste schijf
HD Backup 25-38
HD Backup, het dialoogvenster van 28
HD SC Installatie 1-23. *Zie ook* Apple HD SC Installatie
herstellen
bestanden 34-38
schijven 44
vaste schijven 42-44

hiërarchisch bestandssysteem 53-54, 154-158. *Zie ook* bestanden; Zoek bestand doorlopen 158
naar een hoger niveau gaan in het 157-158
naar een lager niveau gaan in het 157

I, J

ID-nummer (SCSI-) 3
inactieve convertors. *Zie* convertors activeren
index 156, 157
index, naam van de 156, 157
indexvenster 156-157
initialiseren, Hard Disk SC 4-5
Installer 127-130
installeren
AppleShare 129
Systeemmap 6-7
van CloseView 133-135
van een kleine Systeemmap 128
van MacroMaker 67
van programmatuur voor een AppleShare werkstation 129-130
van Zoek bestand 54
instellingen bewaren en ophalen (Apple Bestandsuitwisseling) 126
interne vaste schijf 8

K

kader (CloseView).
afgebakend 135, 150
gebruiken 136-137
kleuren, CloseView en 132
kleine Systeemmap aanmaken 128
kopiëren
bestanden 32-33
bureau-accessoires 46-52
lettertypen 46-52
macro's 80, 83
macrobestanden 83

L

L/A Transport 45–51
  MultiFinder en 47
Leg vast (MacroMaker) 71
lettergrootte. *Zie* lettertypen
lettertypen 46–51
  kopiëren/verplaatsen 47–50
  lettertypebestanden 46
line feed (regeltransport) (Apple
  Bestandsuitwisseling) 119
logboek (Apple Bestandsuitwisseling)
  117–118
Loop-symbool (Zoek bestand) 55, 58

M

Macintosh SE-Bus PC Drive Card 88. *Zie*
  ook Apple Bestandsuitwisseling
Macintosh II PC Drive Card 88. *Zie ook*
  Apple Bestandsuitwisseling
Macintosh volume 13, 28
Mac naar Mac, tekstconversie van 112–
  113
Mac naar MS-DOS, de convertor 97
macrobestanden een andere naam geven
  83
macrolijst bekijken 78
MacroMaker 65–84. *Zie ook* macro's
  commando's
    Ander bestand 81
    Leg vast 71
    Stop vastleggen 71
  Help-bestand 67
  installeren 67
  in-/uitschakelen 84
  menu 76
  toepassingen van 66
  venster 69
  vereisten voor 66
  verwijderen 81
macro's. *Zie ook* MacroMaker
  algemene 72–73
  controleren 78
  definitie van 65
  gebruiken 75–77

kopiëren

  binnen een bestand 80
  naar een ander bestand 83
macrobestanden
  aanmaken 68–75
  andere aanmaken 82–83
  andere openen 82–83
  een andere naam geven 83
  kopiëren 83
  verplaatsen 83
  werken met andere 82–83
  wijzigen 77–81

macrolijst bekijken 78

onderbreken 77

oproepen 77

speciale 73–74

vastleggen 68–72

verplaatsen 80, 83

verwijderen 81

wijzigen 78–79

MacWrite naar DCA-RFT, de convertor
  97, 124–125

mappen 93, 155–158. *Zie ook* Zoek
  bestand of specifieke mappen

doelmappen 95–96

HD Backup en 35

Maximum Macintosh

  partitie 13

Minimum Macintosh

  kleine Systeemmap 128

  partitie 14

MS-DOS 85

  bestanden converteren tussen ProDOS
  en 89, 94, 114

MS-DOS naar Mac, tekstconversie van
  97–98, 119

MS-DOS naar ProDOS, conversie van 93,
  114

MultiFinder

  Apple HD SC Installatie en de 2
  kleine Systeemmap en de 128
  L/A Transport en de 47

N

negatieve weergave 143–144

Nieuwe naam (venster in Apple

  Bestandsuitwisseling) 114, 115

numerische toetsenblok, symbool van het
  70

O

openen

  Apple Bestandsuitwisseling 90

  bestanden (met Zoek bestand) 59–62

  macrobestanden 79–80

ophalen

  instellingen (Apple

  Bestandsuitwisseling) 126

oproepen, macro's 77

opstartschijven

  aanmaken 6–8

  huidige 46

  opstartschijf, een vaste schijf als

  gebruiken 6–8

opstarten, zoekvolgorde bij 7

opties instellen (Apple

  Bestandsuitwisseling) 118–120

Option-toets, symbool van de 70

Over Apple Bestandsuitwisseling
(venster) 106–107

P

partities 2, 12–23

  aanmaken 12–24

  bekijken 22–23

  beveiligen 22

  beveiliging opheffen 22

  de grootte aanpassen van 17–19, 20

  groeperen 16, 21

  standaard 12–14

  toevoegen 15–19

  typen 12–14, 18–19

  verplaatsen 21–22

  verwijderen 16, 20

  zelf aanmaken 15–22

printerbestanden, kleine Systeemmap en
  128

ProDOS 85
bestanden converteren tussen MS-DOS en 89, 93, 114
ProDOS naar MS-DOS, conversie van 93, 114
programma, macro's voor een bepaald 69, 72. *Zie ook* macros
programma's 93, 155. *Zie ook* bestanden; Zoek bestand
bestanden openen met Zoek bestand vanuit 61-63
punten in bestandsnamen 27

R

RAM-geheugen (random-access memory), CloseView en het 147
Regelpaneel 8
CloseView en het 140-145
relevante bestanden 107
reservekopieën maken 26-33
algemeen 26, 28-30
gedeeltelijk 26, 30-31
Systeemmap 10
van bestanden 27-33
van vaste schijven 26-27

S

scherafdruk (CloseView) 132
Schijf-EHBO 39-44
aparte schijf aanmaken voor 40
automatisch herstel en 42
wanneer nodig 40-41
Schijf eruit (knop) 156
schijven 154. *Zie ook* Schijf-EHBO; Zoek bestand; vaste schijven
beveiligde (Apple Bestandsuitwisseling) 93
bronschijf 92
controleren 42
doelschijf 92
herstellen 42
huidige 156
huidige opstartschijf 46
opstartschijf 6-8
testen 11

schuifbalken 141, 157
Scratch (partitie) 18
script afspelen 77. *Zie ook* MacroMaker
script, definitie 65. *Zie ook* MacroMaker
SCSI-apparaat 1
SCSI-ID-nummer 3
SCSI-vaste schijf. *Zie* Hard Disk SC; vaste schijf
selecteren
bronbestanden 99-100, 115-117
convertors 104-106
Shift-toets, symbool van de 70
Small Computer System Interface. *Zie* SCSI
speciale installatie (Installer) 127-130
Speciale installatie-scripts (map) 129
speciale tekens (Apple Bestandsuitwisseling) 119
speciale toetsen, symbolen voor 70
Verplaats naar bureaublad (commando) 61
Standaardconversie 89
standaardpartities 12-14
statusvenster (Apple Bestandsuitwisseling) 101
Sterkte (in het Regelpaneel van CloseView) 143
sterkte van de vergroting (CloseView) 136-139. *Zie ook* CloseView wijzigen 139
Stop vastleggen (MacroMaker) 67
stroomstoring, problemen met schijven na. *Zie* Schijf-EHBO
subdirectories 94. *Zie ook* hiërarchisch bestandssysteem
symbolen voor speciale toetsen 70
symbool voor 5.25-inch schijf 96
Systeemmap 155, 157
een kleine aanmaken 128
installeren 7
reservekopie van 10
System-bestand 93, 155. *Zie ook* bestanden; Zoek bestand

T

tab-tekens (Apple Bestandsuitwisseling) 120
Tape Backup 40SC. *Zie* Apple Tape Backup 40SC
tekstbestanden 89
Tekstconversie (Apple Bestandsuitwisseling) 89, 105
Toegangsprivileges 129
toetsaanslag 65. *Zie ook* MacroMaker toetsenbord, indeling van het veranderen. *Zie* MacroMaker
Toetsenbord-equivalenten (in het Regelpaneel van CloseView) 144
toevoegen
bureau-accessoires 46-51
macro's 80, 83
partities 15-19

U

UNIX 12-14

V

van opstartapparaat veranderen 8
vaste schijven *Zie ook* Apple HD SC
Installatie; Schijf-EHBO; schijven; Zoek bestand; Hard Disk SC; HD Backup
controleren 40-42
herstellen 40-42
ID-nummer van 3
initialiseren 4-5
interne 8
opstarten 6-8
reservekopie maken van 26-27
testen 11
vergrootfunctie in-/uitschakelen 137
vergroting, sterkte van de (CloseView) 136-139
Vergroting (in het Regelpaneel van CloseView) 143
verlaten
Apple Bestandsuitwisseling 101
Zoek bestand 64

verplaatsen
bestanden naar bureaublad 61-62
bureau-accessoires 46-52
door het hiërarchisch bestandssysteem
157-158
lettertypen 46-52
macro's 80, 83
macrobestanden 83
partities 21
versies (van Apple HD SC Installatie) 2, 4
verwijderen
CloseView 147-148
convertors 112
macro's 81
MacroMaker 68
partities 16, 20
400K schijven 94
50% Macintosh (indeling partities) 14
volume (van het geluid), Zoek bestand en
het 58
volumes 13, 28
vrije ruimte 15

W, X, Y, Z

weergave, negatieve (Close View) 143-
144
werkstation (AppleShare) 129
wijzigen
beelden (CloseView) 138-139
de grootte van een partitie 17, 20
macro's 77-78
macrobestanden 77-81
sterkte van de vergroting (CloseView)
139
zelf partities aanmaken 15-19
Zoek bestand 53-64
functies 54
informatie op het scherm halen met 59
installeren 54
menu 55
Verplaats naar bureaublad
(commando) 61
Zoek hier... (commando) 56
zoeken naar bestanden 55-58
zoekgebied 55

Zoek hier (commando in het menu 'Zoek
bestand') 56
Zoek naar (Zoek bestand) 55
Zoekvolgorde bij opstarten 8
verlaten 64

HET APPLE PUBLISHING SYSTEEM

Deze Apple handleiding is geschreven en opgemaakt met behulp van het Apple Publishing systeem in Microsoft® Word en Quark XPress™ voor de Apple Macintosh™ Plus. Proefdrukken zijn gemaakt op de Apple LaserWriter™ Plus; opnamemodellen zijn gemaakt op de Linotronic™ 300 laserbelichter. De aansturing van de LaserWriter voor het afdrukken van pagina's, PostScript™, is ontwikkeld door Adobe Systems Incorporated.

Gebruikte lettertypen zijn ITC Garamond® (een separaat te installeren lettertype, gedistribueerd door Adobe Systems) en ITC Avant Garde Gothic®. Speciale tekens zijn ITC Zapf Dingbats®. Programma's worden met Courier weergegeven.

Apple Computer B.V.
Huis ter Heideweg 46-50
3705 LZ Zeist
Tel: 03404-86922
Telex: 70558

Apple Computer N.V.
Colonel Bourgstraat 105A
B-1140 Brussel
België

N030-3283-A

Dit boek kan opengeslagen blijven liggen, zodat u beide handen vrij heeft om de Macintosh te bedienen. Terwijl u de handleiding gebruikt kunt u deze extra flap het beste opgevouwen achterin bewaren.

Om het boek herkenbaar op de boekenplank te bewaren, kunt u de flap om de inhoud heen vouwen, zodat de titel op de rug zichtbaar wordt.